GÖZE TAKILANLAR 3

Sözün Çağrısı

Abdullah Aymaz

SÖZÜN ÇAĞRISI
Abdullah AYMAZ

Sözün Çağrısı

Abdullah Aymaz

SÖZÜN ÇAĞRISI
(Göze Takılanlar-3)

Editör
Ömer ÇETİNKAYA

Görsel Yönetmen
Engin ÇİFTÇİ

Kapak
İhsan DEMİRHAN

Sayfa Düzeni
Mehmet SÜM

ISBN
978-975-278-241-9

Yayın Numarası
470

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan Matbaası Sarnıç Yolu Üzeri No: 7
Gaziemir/İZMİR
Tel: (0232) 252 20 96
Kasım 2007

Genel Dağıtım
Gökkuşağı Pazarlama ve Dağıtım
Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31 Tek-Er İş Merkezi
Mahmutbey/İSTANBUL
Tel: (0212) 410 50 00 Faks: (0212) 444 85 96

Işık Yayınları
Emniyet Mahallesi Huzur Sokak No: 5
34676 Üsküdar/İSTANBUL
Tel: (0216) 318 42 88 Faks: (0216) 318 52 20

www.isikyayinlari.com

İÇİNDEKİLER

Birinci Bölüm

DİN VE SOSYOLOJİ

İkinci Bölüm

DEĞİŞEN HAYATLAR

Üçüncü Bölüm

BİLİM - HİKMET - SAĞLIK

Dördüncü Bölüm

SONSUZ MUCİZEDEN İLHAMLA

Beşinci Bölüm

DÜNDEN BUGÜNE

Altıncı Bölüm

GEZİ NOTLARI

Birinci Bölüm

DİN VE SOSYOLOJİ

ENGEL OLMAYALIM

İnsanlar artık, ilim ve araştırmaların ikazıyla uyanmaya ve kâinatın özü olan insanın mahiyetini yavaş yavaş anlamaya başlamıştır. Dolayısıyla sonsuz istek ve ihtiyaçları olan insanın; fani hayatın hadsiz musibet ve belâ karşısında, da bilhassa son savaşların tesiriyle muvakkat olduğunu iyice anlaması, dine yönelmesini netice vermiştir. İnsandaki hislerin en güçlüsü, din duygusudur. Akıl ve ilmin hükmettiği günümüzde, bütün meselelerini akla, ilme ve fenne tespit ettiren İslamiyet müntesiplerinin, -hatta uzaktan bile olsa İslamiyet aidiyetlerini hissedenlerin- kendilerini ifade etmeleri daha muhteşem olacaktır. Bu gerçeği inkâr etmek, bütün ilimlerin neticelerini ve gelişen olayları inkâr etmek demektir.

Şimdi durum böyle iken, bize düşen diyalog kapısını aralamak ve her şeye rağmen müsamahayı hiçbir zaman elden bırakmamaktır. Bu, bizim için temel bir prensiptir. Çünkü ruhumuzdaki manayı başkalarına taşımanın, ihtiyacımız olan mesajları da başkalarından alabilmenin yolu budur. Zaten birbirleriyle boğuşanların birbirlerine anlatacakları hiçbir şey yoktur. İşte bunun için Efendimiz, Hudeybiye'de sulh yaparken pek çok şeye razı olmuştur. Anlaşma maddelerinden bazıları, Hz. Ömer gibi bazı sahabilere çok ağır gelmişti. Çünkü, Medine'den Müslümanlar arasından birisi tekrar müşrikler arasına dönmek isterse dönebilecekti; ama Mekke'den Müslüman olup Medine'ye katılmak isteyene müsaade edilmeyecekti. Zincirlerini sürükleyerek gelen Ebû Cendel'in durumu yürekler acısıydı; ama çok hayırlı bir sulh

adına Efendimiz her şeye katlanmaya kararlıydı. Gerçekten çok şeye katlanılmıştı ve kısa zamanda da bu diyaloğun meyveleri alınmıştı.

Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)* risaletinin başından beri karşısındakilere sadece: "Lâ ilâhe illallah, deyin felaha ulaşın" diyor ve "Muhammedûn Resulûllah" demeyi bile şart koşmuyordu. Medine'ye gelince, çevresinde bulunan her dinden insanla diyaloğa geçmiş ve ortak hareket, beraber savunma, birlikte yaşama için ilk yazılı anlaşmalardan birini ortaya koymuştu.

Râşid Halifeler döneminde de İran'la savaşırken, Müslüman olmayan Araplarla diyaloğa geçilmiş ve beraber mücadele verilmişti.

Şimdi bu anlayış günümüze kadar böylece geldiği hatta Osmanlı'nın müsamahası artık herkes tarafından göklere çıkarılarak anlatıldığı halde, bizim aksi bir yol izlememiz uygun olmaz.

İnsanlarda bulunan en güçlü his olan din duygusu, bütün heyecanı ile kendisini gösterirken, kapıları kapatmak, menfî tavırlar takınmak, beddualarla, kahrolsunlarla karşılık vermek akıl kârı değildir. Bu diyaloglardan ne gibi güzelliklerin doğacağını, hangi güçlü omuzların kudsî yüklerin altına gireceğini bilemeyiz. Doğrusu, bizim bunlara engel olmaya hakkımız da yoktur.

ARILAR GİBİ

Hayatın önemini anlatırken Bediüzzaman Hazretleri şöyle der: "Bak hayatsız bir cisim, büyük bir dağ dahi olsa yetimdir, gariptir, yalnızdır. Münasebeti yalnız oturduğu mekân ile ve ona karışan şeyler ile vardır. Kâinatta başka ne varsa, o dağa nispeten yok sayılır. Çünkü hayatı yoktur ki, hayat ile alâkadar olsun, şuuru da bulunmaz ki, taalluk etsin. Şimdi bak küçücük bir cisme, mesela bal arısına. Hayat ona girdiği anda bütün kâinatla öyle münasebet tesis eder ki, bütün kâinatla, bilhassa zeminin çiçekleri ve nebâtâtıyla öyle bir ticaret akdeder ki, "Şu arz, benim bahçemdir, ticarethanemdir." diyebilir.

Ticaretin yapılması için karşılıklı alışverişin olması lazımdır. Peki çiçeklerden bal özlerini toplayan arılar, aldıklarına karşılık ne veriyorlar? Bildiğimiz gibi iki şey var: Birincisi, ağaçlar ve çiçekler arasında erkeklik ve dişilik gerçeği var. Aşılamanın yapılması için ya rüzgârlara ya da arı gibi döllenmeye vasıta olacak canlılara ihtiyaç vardır. İkincisi, eğer arılar çiçeklere uğramazlarsa, canlılık kazanamazlar ve pörsümeye başlarlar. Arılar, onlardan bir şeyler alırken adeta onların ukde-i hayatiyelerine dokunarak onları uyandırıp canlı hâle getirirler. Sonunda da, bu topladıklarını ayrı bir sentezle şifalı bala çevirirler.

İşte; bu noktalardan hayır hizmetlerinde koşanları arılara benzetebiliriz. Çünkü hayır müesseselerinin kurulabilmesi için, çiçekleri ziyaret eden arılar gibi insanlara gidip güzel mesajları telkin edip aşılamak gerekir. İkincisi onlardan hayır adına bir yardım alınırsa, o kimseler de hayır işlemenin psikolojik rahatlı-

ğıyla gönüllerinde, ruhlarında manevî huzur duyar ve vicdanen canlı hâle gelirler. Üçüncü olarak da; elde edilen hayırlar toplanarak ülkeye ve insanlığa faydalı hizmetler verecek müesseseler bal petekleri gibi tesis edilir, kabiliyetli gençlerin ellerinden tutularak yetiştirilir. Böylece bazı sosyal problemler çözülmüş, illete dönüşecek vakalar şifâ bulmuş olur.

Bir zamanlar saçlarını hayır hizmetlerinde ağartmış bir bilgeye hamiyetli bir zenginimiz, "Efendim, kapı kapı dolaşıp insanlardan bir şeyler topluyorsun. Bazen de nahoş muameleler ile karşılaşıyorsun. Söyle bana, bütün gayretlerinin neticesi ne kadar oluyor? Ben sana o kadar parayı vereceğim" der. Bilge der ki: "Sen yine vereceğini bana ver. Ama öbür hayra engel olma. Ben onların ayaklarına gidip meseleleri anlatmasam onlar nereden bilecekler? Az çok bir şeyler verip hayra iştirak ediyorlar. Onlar iyilik yapmanın huzurunu, vicdanlarındaki cennetlerde manevî zevk olarak yaşıyorlar. Ahirette de, belki kurtuluşlarına vesile olur. Çünkü, iyi şeylere destek olmak Allah'ın hoşnutluğunu kazandırır."

HAYIR DUA YERİNE GEÇSİN

İnsanın konuşmalarına çok dikkat etmesi, maksadını itina ile belirtmesi gerekir. Sûre-i Yûsuf'un 13. âyetinde şu ifade vardır: "(Yakup) dedi ki: Onu götürmeniz beni üzer; korkarım ki, sizin haberiniz yokken onu kurt yer." Aynı sûrenin 17. âyetinde ise şunlar ifade ediliyor: "Dediler ki: Ey babamız, biz gittik, yarışıyorduk; Yusuf'u yiyeceğimizin yanına bırakmıştık. Onu kurt yemiş! Ama biz doğru söylesek de sen bize inanmazsın!" Dikkat edersek Yusuf'un kurt tarafından yenilmesi meselesini Hz. Yakup, çocuklarının akıllarına getiriyor. Mezkûr sûrenin 36. ve 41. âyetlerinde de şöyle buyuruluyor: "Onunla (Yusuf'la) beraber iki delikanlı daha zindana girdi. Onlardan biri dedi ki: 'Ben (rüyamda) şarap sıktığımı görüyorum.' Öteki de: 'Ben de, dedi, görüyorum ki, başımın üstünde ekmek taşıyorum, kuşlar (gelip) ondan yiyor. Bunun tabirini bize haber ver, zira biz seni güzel davranan (güzel rüya tabir eden) lardan görüyoruz.'

(Yusuf dedi ki) Ey zindan arkadaşlarım (rüyanıza gelince) biriniz (eskisi gibi) yine efendisine şarap sunacak, diğeri ise asılacak, kuşlar onun başından yiyecek. Sorduğunuz iş (bu şekilde) kesinleşmiştir." Kur'ân âyetlerinde sarih bir işaret bulunmasa da bazı yorumculara göre, hapishane arkadaşları Yusuf *(aleyhisselâm)*'ın tabirini beğenmemişler ve demişler ki: "Aslında biz öyle bir rüya falan görmedik; sırf seni denemek için böyle bir rüya uydurduk." Yusuf *(aleyhisselâm)*'ın da onlara, 41. âyetin sonundaki, "Sorduğunuz iş (bu şekilde) kesinleşmiştir." sözünü söylemiştir. Yani siz ister görmüş olun, ister uydurun; ama kendi hakkınızda

söylediğiniz veya yakıştırdığınız ifadelerle kendinizi bağladınız ve böyle bir hükme mahkûm oldunuz.”

Bu bakımdan ağzımızdan çıkan şeyler dua yerine geçer ve öyle bir neticeye mahkûm eder diye, çok dikkatli olmamız ihtar edilmiştir. Hatta Kur’ân-ı Kerim’de kahır, gazap ve benzeri ifadelerin birinci şahıs kipiyle telaffuz edilmemesine dikkat edilmiştir. Mesela Nur Sûresi’ndeki lian (zina mevzuunda dört şahit getiremeyen koca, karısı ile mahkemeye çıkınca karşılıklı lânetleşme) meselesinde, ne söyleyecekleri ifade edilirken üçüncü şahıs kipi kullanılmaktadır: “Beşinci defa da (erkek); eğer yalan söyleyenlerden ise Allah’ın lanetinin kendi üzerine olmasını diler.” *(Nur, 24/7)* “(Kadın da) Beşinci defa da; eğer kocası doğrulardan ise Allah’ın gazabının kendi üzerine olmasını diler.” “*(Nur, 24/9)* Dikkat edecek olursak âyette, ne erkek ne de kadın için “.. kendim üzerine olsun” şeklinde bir ifade kullanılmış. Çünkü, bu ifadeyi mahkeme önüne çıkan davalılar söyleyecek. Ama Kur’ân okuyanlar, okurken o şekilde telaffuz etmesinler diye “... kendi üzerine olsun.” ifadesini kullanıyor. Halbuki rahmet, mağfiret ve hasene isterken “Bize ver” şeklinde ifade buyuruluyor: “Rabbimiz! İnandık, bizi mağfiret et, bize merhamet eyle.” *(Müminûn, 23/109)* “Rabbimiz, bize katından bir rahmet ver.” *(Kehf, 18/10)* “Rabbimiz bize dünyada da hasene (güzellik) ver, ahirette de hasene ver.” *(Bakara, 2/201)*

Tempo dergisinin bir haberi şöyle idi: “Geçen yaz arkadaşlarıyla Bozcaada’da tatil yapan Gökşin Özbak’ın burada bir hurda araba görünce, hemen aklına bir espri geldi. Genç adam, arabanın içine girerek, sağ arka koltuğuna oturdu ve ölmüş gibi poz verdi. Gökşin, tatil dönüşü bu fotoğrafla arkadaşlarına şaka yapacak ve ‘Trafik kazası geçirdim ve öldüm. Bakın bu da ölümümün fotoğrafı. Ben aslında bir hortlağım.’ diyecekti. (...) Gökşin, ailesi ve arkadaşı Özgür ile birlikte Ramazan Bayramı tatilini geçirmek üzere İzmir’e gidiyordu. 17 Şubat sabahıydı. Otomobili Gökşin’in babası kullanıyordu. Manisa-Kırkağaç girişinde, bir süre mola verdiler. Sonra tekrar yola koyuldular. Daha birkaç

dakika geçmişti ki, önlerine bir yaya fırladı. Baba Hikmet Bey, direksiyonu kırdı, ama yayaya çarpmayı engelleyemedi. Ön cam patlamış, direksiyon hâkimiyeti kaybolmuştu. Araba dört takla attı ve hendeğe yuvarlandı. Gökşin tıpkı 7 ay önce şaka olsun diye çektirdiği fotoğraftaki gibi, arabanın arka koltuğunda oturuyordu. Görüntü, şaka fotoğrafındakinden korkunçtu. Şaka fotoğrafı ne yazık ki, gerçek olmuştu."

Bir astsubay arkadaşım, ilk mezuniyet yıllarında bir arkadaşlarının devamlı "Hızlı yaşa, genç öl, cesedin yakışıklı olsun." sözünü tekrarlaması karşısında, ondan böyle söylemekten vazgeçmesini istediklerini; fakat onun ısrarla söyleyip durduğunu, sonunda da atış poligonunda hedef şaşıran bir kurşunla vurulup öldüğünü hayret ve taaccüple anlatmıştı.

Hadis-i şerifte beyan edildiği gibi, ya hayır söylemeli ya da susmalıyız.

CİHAN SULHU

Efendimizin ihbârât-ı gaybiye (görünmeyene dair haberleri) ile ilgili hadis-i şerifleri, aynı zamanda bizlerin yapması lazım gelen hususlara da ışık tutar. Ebû Said el-Hudri'nin haber verdiğine göre Peygamber Efendimiz, bu ümmetin başına gelecek birtakım bela ve musibetleri hatırlattıktan sonra buyurur ki: "Musibetler o kadar şiddetlenir ki, baş sokacak bir sığınak bile bulunmaz." Hadis-i şerif buraya kadar, başa gelecek kötü durumu anlatır. Daha sonra Ümmet-i Muhammed'de meydana gelecek bir uyanışa, Allah'ın büyük bir lütfuna işaret ederek buyurur ki: "Allah, zulüm ve cevirle dolan yeryüzünü adaletle doldurur. Bu durumdan yer ve gök ehli razı olur. Gökyüzü, bir damla su bırakmaksızın bütün rahmetini yere indirir. Yer de içinde ne varsa hepsini dışarı çıkarır."

Sosyal olaylar üzerindeki yorumları ve hadiselerin varıp dayanacağı noktaları tespitteki başarısı ile tanıdığımız Bediüzzaman Hazretleri, bu zamanda ilâ-yı kelimetullahın (Allah kelamını yayma) maddeten terakkiye bağlı olduğunu; hakiki medeniyeti yakalayarak ilâ-yı kelimetullah yapmamız gerektiğini söylüyor. İstikbalde, silah, kılıç yerine hakiki medeniyetin, maddî terakkinin, hak ve hakkaniyetin galip geleceğini müjdeliyor. Hem de İslamiyet'in kuvvetiyle medeniyetin güzelliklerinin galebe ederek yeryüzünü pisliklerden temizleyip dünya barışını temin edeceğini haber veriyor.

Demek ki, önce çağın şartlarına göre çok güzel eğitilip yetiştirilmiş nesillere sahip olmamız gerekiyor. Ayrıca, bütün ilim dal-

larında ve gelişen teknik ve teknolojinin son noktasında da yerimizi almamız yani maddeten terakki etmemiz icap ediyor. Sonra insan merkezli, yani insaniyetin yüksek mahiyetine, ahsen-i takvim sırrına uygun mertebesine göre bir medeniyetin, daha doğru bir ifadeyle gerçek bir medeniyetin kurulmasına çalışarak, bütün insanlığı kucaklayan bir barışı temin etmemiz iktiza ediyor.

Herkesin bizleri kabul edeceği bir seviye tutturulmadan bütün bunları gerçekleştirmek gayet zordur. Gerçek şu ki; süper devletlerin bile pek çok çıkmazları ve tıkanıp kaldıkları pek çok noktalar var. Derin düşünen ve ileriyi gören bazı bilim adamları ve bazı devlet yöneticileri kendilerini ileride beklemekte olan girdabı görüyor ve kurtarıcı bir model araştırıyorlar. Eğer iyi niyetimizi ve ürettiğimiz çözümlerle kendimizi ispatlayabilirsek onların bigane kalmaları mümkün değildir. Dünya dengeleri ve dünya barışı, dünyadan kopuk bir tavır içine girmekle temin edilemez. İyi niyetinizi, düşüncelerinizi ve insanlık için gönlünüzde beslediğiniz güzellikleri hâlisâne aktarmadan insanlığın ilgi odağı veya çekim merkezi haline gelmeniz mümkün olabilir mi?

İntikam hislerinden, şahsî menfaatlerden sıyrılamayanlar; ilâ-yı kelimetullah adına İslamî güzelliklerin yayılmasından daha çok nefsanî ve şahsî duygularını farkına varmadan ön plana çıkaranlar; sabır ve fedakârlıkla her hususta Allah rızasını ve ahiret saadetini gözetme hassasiyetinden daha ziyade, dar ufuklu planlarının, cihat görünümlü gibi gözükse de aslında dünyevî eksenli hedeflerinin tahakkukunu arzulayanlar, dünya barışını ve yeryüzünü adaletle doldurmayı gerçekleştirmenin çok çok gerisindedirler.

Bu hususta "Sulh daha hayırlıdır, daima iyidir." *(Nisa, 4/128)* mealindeki âyet, "Eğer karşılık olarak ceza verecekseniz, size yapılan azabın misli kadar ceza verin. Ama sabrederseniz, andolsun ki o, sabredenler için daha hayırlı ve daha iyidir. Sabret, sabrın ancak Allah iledir." *(Nahl, 16/126-127)* mealindeki âyet ve "Onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve bağlanıp beslenen atlar, (her türlü savunma araç ve malzemeleri) hazırlayın.

Bununla Allah'ın düşmanını, sizin düşmanınızı ve onlardan başka sizin bilmediğiniz, Allah'in bildiği kimseleri korkutursunuz. Allah yolunda ne harcarsanız tam olarak size ödenir, hiç haksızlığa uğratılmazsınız. Eğer onlar barışa yanaşırlarsa sen de onlara yanaş ve Allah'a dayan. O, işitendir, bilendir. Eğer sana hile yapmak isterlerse (korkma) Allah sana yeter." *(Enfal, 8/60-61-62)* mealindeki âyet dikkatlice incelenince bizlere pek çok çıkış noktasını ilham eder.

KUTSALLIĞIN DÖNÜŞÜ

Neşe Düzel, Westminster Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olan John Keane ile yaptığı röportajında, demokratik hayal gücü, sivil toplum, görünmez devlet iktidarı ve laiklik konuları üzerinde durmuş. Prof. Keane, Batı demokrasilerindeki siyasî düşüncenin azalmaya hatta çökmeye başladığını söylüyor. Keane, "Demokratik düşünce her alanda tembelleşiyor. Üstelik yalnız tembelleşme de değil, aynı zamanda, insanlarda düşünmeme, problemlerle karşı karşıya gelmekten kaçma eğilimi oluştu." diyor. Demokratik hayal gücünün daha çok totaliter rejimlerde yeşerip serpildiğini, bugün artık diktatörlüğün gerilediğini ifade eden Prof. Keane, ülkemiz hakkında şunları söylüyor: "Bana göre, Türkiye imtiyazlı bir ülke. Çünkü siz 20. yüzyılda bir imparatorluğu bitirdiniz ve şimdi laiklik sürecini yaşıyorsunuz. Aynı zamanda da, Avrupa ile entegrasyona gitmek için kimlik arayışındasınız. (...) Bu açıdan bana Türkiye bölgenin çok önemli bir laboratuarı olarak görünüyor."

Önde gelen siyasî düşünürlerden biri olan Prof. John Keane, bırakın diğer ülkeleri İngiltere ve Amerika gibi eski demokrasilerde bile bazı güç odaklarının ve gizli hâkimiyetlerin her şeyi sultası altında tuttuğunu dile getirirken şöyle diyor: "... Öyle siyasi emirler veriliyor ki, bu, görünmez, gizli bir iktidarı çağrıştırıyor. Basın bunları izleyemiyor, parlamento denetleyemiyor. İşte bu durumda gizli iktidar toplumda zaman zaman skandallara konu oluyor. Demokrasinin en üst anlamı benim için bu gizli iktidarın kamuoyu tarafından gözlenebilmesidir. Gizli iktidarla

sadece polisleri, istihbarat servislerini, silah ticaretini veya devletlerin silah üretimlerini kastetmiyorum. Aynı zamanda farklı etnik kökenlerden gelen insanlar arasındaki gizli iktidarı da kastediyorum. Bu arada, medyanın gizli iktidarının tehlikesine de inanıyorum."

Sivilleşme mevzuunda, kibar olma, şiddete başvurmama, başkalarını suistimal etmeme, başkalarını hoşgörme şeklinde prensipler getiren Prof. Keane, Türkler hakkındaki ithamları da şöyle reddediyor: "Türkler'in barbarlığı bence Avrupalıların uydurduğu bir masal. Bu görüş, Avrupalılar'ın İslamiyet'ten korkmasından kaynaklanıyor. Barbarlık, Haçlılardan önce ve sonra ortaya atıldı. Osmanlı İmparatorluğu'nun genişlemesinden duyulan korkuya dayanır. Ama ne yazık ki, Avrupalılar hâlâ Türklerin barbar olduğunu düşünüyorlar. Ön yargıları çok kuvvetli. Mesela, 'Neden helal et yiyorlar?' diyorlar. Hristiyanların, İslam'ın acayip olduğunu düşünmesi anlaşılır gibi değil."

John Keane'nin lâiklik hakkındaki görüşleri de şöyle: "Lâiklik, bir Hristiyan fikri. Biz, 18 ve 19'uncu yüzyılda gerçek lâiklik fikrini geliştirebildik. (...) Bugün Amerika, İngiltere, Fransa ve İspanya'da dinin geri dönüşünü görüyoruz. Eskiden kişiye ait alana sınırlandırılmış olan din, şimdi toplumsal olarak ortaya çıkıyor. Mesela kürtaj olayı tartışılıyor. Biz kutsallığın geri dönüşünü yaşıyoruz. Bunun sebebi kısmen insanların kendilerini boşlukta hissetmeleri, kendilerine bir destek aramaları. Ben lâiklik fikrini tamamıyla İslam'a karşı kullanılan bir ön yargı olarak görüyorum."

Prof. Keane, kutsallığın geri dönüşü tabir ettiği dönem için Hristiyanlarla Müslümanlar arasında şöyle bir farktan söz ediyor: "Biz, dinin ikinci baharını yaşıyoruz. Siz (Müslümanlar) dinin ikinci gençlik dönemini yaşıyorsunuz."

Evet bütün dünyada dine dönüş hareketi yaşanıyor. Hindu'su, Budis'ti, Yahudi'si, Hristiyan'ı, herkes kendi mukaddeslerine yöneliyor. İşte bu genel yönelişten Müslümanlar da nasibini alıyor. Bazılarının bu meseleyi Müslümanlar'ın teröre dönmesi

şeklinde saptırıcı ifadelerle dünyaya empoze etmesine karşılık, Prof. John Keane gibi gerçek ilim adamları ise fıtrî ve umumî bir dönüşten nasibini alma şeklinde değerlendiriyorlar.

Bahar gelince, çiçeklerin çığlık çığlık gün yüzüne çıkmasından daha normal ne olabilir ki?

ESİR PAZARI DEĞİL AMA...

Doğan Uluç "New York New York" köşesinde "Çocuk Pazarı" başlıklı yazısında, New York'ta yılda bir düzenlenen "Evlatlık Fuarı"ndan bahsediyor. Şehrin Çocuk Hizmetleri İdaresi'nin düzenlediği fuarda, ana-babaların terk ettiği çocukları evlatlık edinecek aileler aranıyor. Bir kadın muhabirin kucağına oturan çocuk yalvarıyor: "Benim annem olur musun? Yemin ederim yaramazlık yapmayacağım." Bu çocuklardan birinin en büyük arzusu şu: "Birisine baba demek istiyorum en çok." Bir çocuk da, kendisiyle ilgilenen karı-kocaya: "Beni evlatlığa kabul ederseniz kardeşim Tony'yi de alın lütfen. Tony henüz üç yaşında, onu asla terk etmem." diyor.

Çocuklara yapılan bu işkencenin ve terk edilişlerinin en önemli sebebi, 1950'lerden sonra başlayan nikâhsızlık modasının aile kutsiyetine indirdiği darbedir. Esir pazarlarına dönüşen içler parçalayan bu durumun bir başka sebebi de, kanaatimce şefkat ve merhametten uzak vahşi kapitalizm denilen sistem.

New York Çocuk Hizmetleri İdaresi'nin Sözcüsü Maggie Lear'in sözleri aslında bu tespitimizi doğruluyor: "Bu yavruların hepsi sevgi küpü. Anne-baba diyerek kucaklayacakları insanlar arıyorlar. Gerçek ana-babasını bilen yok denecek kadar az. Büyük çoğunluğu, evlilik dışı dünyaya gelmiş. Kilise kapılarına bırakılan, çöp varillerine atılanlar var aralarında. Bazılarını ise, ihbar üzerine farelerin cirit attığı sefalet içindeki evlerde bulduk. Analarının sevgililerinin dövdüğü, işkence yaptığı çocukları da kurtardık."

İşin zor tarafı, bu çocuklara şefkatle sahip çıkacak bir aile bulmak. Çünkü Amerikalılar evcil hayvanlara bilhassa köpeklere daha düşkün. Sağdan soldan toplanmış kedi-köpek yavruları, kendilerine bakacak kimseler buluyor da, maalesef bu çocuklar, kendilerine sahip çıkacak sıcak ve yumuşak bir kucak bulamıyorlar.

Bütün bunlara rağmen problem artmaya devam ediyor. Evet, Amerika'da her 20 saniyede evlilik dışı bir çocuk dünyaya geliyor. Ateşli silahlar, her iki saatte bir çocuk öldürüyor. Her dört saatte de bir çocuk intihar ediyor.

Sadece yüzde 10-15'lik bir azınlığın hesabına dönen bir çarkı çeviren sistemde, zaten yüzde 30'un çok kötü durumda olacağı normal görülüyor. % 55-60'lık bir grup ise, hiç durmadan çalışmak kaydı ve şartı ile ancak ucu ucuna medenî imkânlardan istifade edebilecek bir durumda.

Asrın başında Bediüzzaman Hazretleri bu anlayış hakkında şunları söylemiştir: "Şimdiye kadar İslamlar (Müslümanlar) ihtiyarıyla (isteyerek) girmemiş, şu medeniyet-i hazıra, onlara yaramamış, hem de onlara vurmuş müthiş kayd-ı esaret. Belki nev-i beşere tiryak (ilâç) iken zehir olmuş. Yüzde sekseninі atmış meşakkat ve şekavet (e). Yüzde onu çıkarmış muzahraf bir saadet! Diğer onu bırakmış beyne beyne bîrahat? Zalim ekallin (azınlığın) olmuş gelen ribhi ticaret (ticaretin kazancı). Lakin saadet odur: Külle (herkese) ola saadet. Lâakal (hiç olmazsa) ekseriyete olsa medarı necat. Nev-i beşere rahmet nazil olan şu Kur'ân, ancak kabul ediyor bir tarzı medeniyet; umuma, ya eksere verirse bir saadet."

Evet, saadetin pay edilmesinden herkes nasibini almalı, hiç olmazsa büyük çoğunluk... Yoksa onun dışında cereyan edenlere ne insanlık ne de medeniyet ismi verebiliriz. Olsa olsa "mimsiz bir medeniyet' yani 'deniyyet/alçaklık' diyebiliriz.

İLK DERS

Yalvaç Ural "İlginç Öyküler - 2" başlıklı yazısında şöyle diyor: "Tanay genelde sakin bir çocuk. Çok nadir ağlıyor. Ağlayınca da anneannesi emzik memesini veriyor ve ağlaması kesiliyor. (...) Anneannesi işini bitiriyor. Yorgunluğunu gidermek için kalkıp kendine küçük demlikle çay pişiriyor. Çayı bardağa koymak için eline demliği aldığında, demliğin sapı kopuyor ve kaynar sular ayağına dökülüyor. Öyle canı yanıyor ki; zavallı kadıncağız, ağlaya ağlaya Tanay'ın olduğu odaya geliyor. Ve güçlükle uzatıp ayağını, oturuyor yere. Ama öyle kötü yanmış ki ayağı, elindeki buz torbası bile dindiremiyor acısını. Hıçkıra hıçkıra, gözünden yaşlar dökerek ağlıyor kadıncağız. Anneannesinin ağladığını gören Tanay, güçlükle ayağa kalkıyor. Çevresine konan yastıkları iterek, sürüne sürüne anneannesinin yanına geliyor. Ve anneannesinin ona her ağladığında yaptığı gibi, o da ağlaması kesilsin diye, ağzındaki memesini çıkarıp anneannesinin ağzına sokuyor."

Çocuklar bizi ve toplumu bir ayna gibi aksettirirler. Bu yüzden baba ocağından, annenin sıcak kucağından mahrum büyütülen çocuklar karşılaştıkları kötü örnekler yüzünden ekseriyetle topluma düşman olarak yetişirler. Hadis-i şerifler, yetim çocuklara sahip çıkanları, cennette Peygamber'imize bir eldeki iki parmağın birbirine yakın olduğu gibi yakın gösterirken, hayırlı evlat yetiştiren insanların da öldükten sonra bile sevap defterlerinin açık kalacağını beyan etmektedir.

Bizim ibadet ve dualarımız da, çocukların zihinlerinde itikadî açıdan büyük ufukların açılmasına zemin teşkil etmektedir.

Bediüzzaman Hazretleri, kendisine yağmur duası ile ilgili soru soran küçük bir çocuğun sorduğu soruya değer verip, kendisini ciddiye aldığını belirterek hikmetli bir cevap verdikten sonra -Pedagoji ilminin dikkat etmesi gereken bir nokta bu- şu sözleri söylüyor:

"Gerçi yağmur namazının zahir neticesi yağmurun gelmesidir. Fakat asıl hakiki, en menfaatli neticesi ve en güzel ve tatlı meyvesi şudur ki: Herkes o vaziyetle anlar ki, onun tayinini veren babası, hanesi, dükkanı değil; belki onun tayinini ve yemeğini veren, koca bulutları sünger gibi ve zemin yüzünü bir tarla gibi tasarrufunda bulunduran bir Zat, onu besliyor, rızkını veriyor. Hatta en küçücük bir çocuk da, -daima aç olduğu vakit validesine yalvarmaya alışmışken- o yağmur duasında küçücük fikrinde büyük ve geniş bu manayı anlar. Bu dünyayı bir hane gibi idare eden bir Zat; hem beni, hem bu çocukları, hem validelerimizi besliyor, rızıklarını veriyor. O vermese, başkalarının faydası olmaz. Öyle ise O'na yalvarmalıyız.' der. Tam imanlı bir çocuk olur." Yine Bediüzzaman Hazretleri diyor ki: "Evet insanın en birinci üstadı ve tesirli muallimi, onun validesidir. Bu münasebetle, ben kendi şahsımda kati ve daimî hissettiğim, bu manayı beyan ediyorum: Ben bu seksen sene ömrümde, seksen bin zatlardan ders aldığım hâlde, kasem ediyorum ki, en esaslı ve sarsılmaz ve her vakit bana dersini tazeler gibi, merhum validemden aldığım telkinat ve manevî derslerdir ki, o dersler fıtratımda, âdeta maddî vücudumda çekirdekler hükmünde yerleşmiş. Sair derslerimin o çekirdekler üzerine bina edildiğini, aynen görüyorum. Demek bir yaşımda fıtratıma ve ruhuma merhum validemin ders ve telkinatını, şimdi bu seksen yaşımdaki gördüğüm büyük hakikatler içinde birer çekirdek-i esasiye müşahede ediyorum. Bu cümleden olarak, meslek ve meşrebimin dört esasından en mühimi olan şefkat etmek ve Risale-i Nur'un da en büyük hakikati olan acımak ve merhamet etmeyi, o validemin şefkatli fiil ve hâlinden ve o manevî derslerinden aldığımı yakinen görüyorum."

Bilmiyorum başka bir şey eklemeye lüzum var mı?

YER ÇEKİMİ GİBİ GERÇEK BİR GÜÇ: DUA

Bazı gazetelere yansıyan haberlere göre, İngiliz bilim adamları duanın gücünü ölçmek maksadıyla geniş ve muhtevalı bir araştırma başlattı. İngiliz fizik profesörü Russel Stannard tarafından yürütülen araştırma, kalp ameliyatı geçirecek 600 hasta üzerinde ve 3 ayrı hastanede yapıldı. Önce hastalar üç gruba ayrıldı. Gruplardan ikisine "kendilerine dua edilebileceği" söylendi. Üçüncü gruba ise kendileri için mutlaka dua edileceği açıklandı.

Araştırmanın ikinci merhalesinde, kendilerine dua edilebileceği söylenen iki gruptan birine dua edildi, diğerine edilmedi. Üçüncü gruba ise mutlaka dua edileceği bildirildi. Duanın hastalar üzerindeki psikosomatik tesirini ölçmek için yapılan araştırmanın neticesi, duanın gücünü ortaya çıkarmış oldu. Prof. Stannard, daha önce, 10 kişi üzerinde pilot araştırma yapmıştı. Neticede, dua eden ve kendisi için dua edildiğini bilen hastaların daha çabuk iyileştiği ortaya çıktı.

Bu araştırmada, duanın insana moral vermesi açısından ne gibi tesirleri olduğu ortaya konmaya çalışılmış. Olumlu neticeleri de tespit edilmiş. Esasen, hastaya moral kazandırmanın ötesinde duanın daha büyük bir önemi vardır.

"İnsan Denen Meçhul" adlı eseriyle Nobel ödülü kazanan Alexis Carrel diyor ki: "Dua, bir kimsenin ortaya koyacağı en güçlü enerji türüdür. Bu, yerçekimi kadar gerçek bir güçtür. (...) Dua, radyum gibi ışıklı ve kendi kendini yenileyen bir enerjidir. Dua ederken insanlar, her türlü gücü hudutsuz kaynağına

(Allah'a) hitap ederek, kendi sınırlı gücünü artırmaya çalışmaktadırlar."

Batı dünyasının dindarları, "Allah'ım, benim değil; Senin dediğin olsun." şeklindeki samimi dualarının çok tesirli olduğunu söylüyorlar. Bilhassa Dale Carnegie gibiler, bunu örnekleriyle izah ediyorlar.

Bizde de Cenab-ı Hakk'ın Melik ve Muktedir isimlerinden sonra "Sen ne istersen o olur." ifadesi duanın tesiri ve kabulü açısından mühimdir. Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, tefsirinin bu mevzu ile ilgili bölümünde diyor ki: İbn-i Ebî Şeybe Said bin Müseyyeb'den şöyle dediğini nakletmiştir: "Mescide girdim, sabah oldu zannediyordum. Meğerse uzun bir geceymiş. Benden başka kimse de yoktu. Uyumuşum, arkamdan bir hareket işittim, korktum. 'Ey kalbi korku dolan, korkma da: Allahümme inneke Melikun Muktedirun ma teşâu min emrin yekun. (Yani Allah'ım şüphesiz Sen, Kudretli bir Melik'sin ne istersen o olur) de, sonra da gönlüne ne doğarsa iste.' dedi. Ondan sonra Allah Teala'dan ne istedimse, kabul etti."

Ama unutmayalım ki, dua bir ibadettir. Hatta hadis-i şerifin ifadesiyle ibadetin iliği, özüdür. Bu bakımdan, bazen bizim iyiliğimiz için ahiret hayatımızın güzelliği ve zenginliğine vesile teşkil edecek şekilde kabul edilir de biz o duanın dünyada zahiren faydasını görmemiş olabiliriz.

ESAS DERİNLİK İÇİMİZDE

Uzayı keşfetmek için uğraşan insanoğlu henüz kendi maddî yapısını bile keşfetmiş değil... Ruhî yönünü, manevî cihaz ve duygularını ise keşfedip tam olarak tanımak şöyle dursun bütünüyle fark edebilmiş bile değil.

Alman Focus dergisinde yer alan habere göre, insan derisinde, bünye, mikrop öldürücü bir cevher üreterek, kendi kendini hastalıklara karşı muhafaza ediyor. Yeni keşfedilen bu mikrop öldürücü cevher, geleceğin antibiyotiği olarak görülüyor. Kiel Üniversitesi Cilt Kliniği uzmanları Jens-Michael Schröder ve Jürgen Harder, yeni keşfettikleri cevherin, hastalık virüslerini daha embriyon halinde iken boğduğunu belirtiyorlar.

BD-2 adı verilen derideki cevherin, yapılan testlerde yara ve akciğer enfeksiyonlarına yol açan bakterileri süratle imha ettiği belirtiliyor. Uzmanlar, yeni keşfedilen bu cevheri geleceğin bir numaralı antibiyotiği olarak görüyorlar. Bu fıtrî antibiyotikten istifadeyle, ameliyat masalarında taze yaraların mikroplara karşı korunacağı, bilhassa bağışıklık sistemi zayıflayan AİDS hastalarının, bu sayede çok daha iyi korunacağına dikkat çekiyorlar.

Zaten bildiğimiz gibi, vücudumuzda mikroplara karşı ak ve alyuvarlar vazife yapıyor. Vücut, bizzat ağrı kesici maddeler salgılıyor. Vücudun müdafaa mekânizması için, bu enteresan işler meydana geliyor. İnsan beyninin ürünleri ise, akıllara hayret verecek şekilde devam ediyor.

Hâlbuki, gönül dünyamızın enginliği ve derinliği konusunda çok satıhta bulunuyoruz. Bu yüzden de, o ruhanî zevklerin yabancısıyız. O deryanın haz ve lezzetlerine dalanların, tattıklarını anlamak da zor oluyor. Nitekim, "Tadmayan bilmez." demişler.

Bu hususta, kapı aralayan eserlerden Mektubat'ta şöyle deniliyor:

"Yaradılışın en yüksek gayesi ve fıtratın en yüce neticesi, Allah'a iman'dır. İnsaniyetin en âli mertebesi, en büyük makamı, Allah'a iman içindeki 'marifetullah'tır. Cinlerin ve insanların en parlak saadeti ve en tatlı nimeti, o marifetullah içindeki 'muhabbetullah'tır. İnsan ruhu için en halis sürur ve insan kalbi için en safi sevinç, o muhabbetullah içindeki 'ruhanî lezzet'tir."

Tasavvuf, "şirin, nuranî, neşeli, ruhanî bir hakikat-ı kudsiye" diye anlatılmakta ve şöyle denilmektedir: "Şu kâinatta, insan, derli toplu bir fihriste olduğu için, insanın kalbi binlerce âlemin manevî bir haritası hükmündedir. (...) Elbette o kalbi yaratan Cenab-ı Hak, o kalbi işletmeyi, o potansiyel kabiliyetleri fiili vaziyete çıkarmayı, inkişaf verip harekete geçirmeyi istemiş ki, öyle yapmış. Madem irade etmiş, elbette o kalp de akıl gibi işleyecek. Kalbi işlettirmek için en büyük vasıta velilik mertebelerinde zikr-i ilahî ile iman hakikatlerine yönelmektir."

Lemalar'da da maddî ve cismanî hayatın çok süratle akıp gittiği ifade edilerek, "Kalb ve ruhun derece-i hayatı"na girmemiz tavsiye ediliyor. O geniş ve nur âlemi için de deniliyor ki: "İşte o âlemin anahtarı, marifetullah ve vahdaniyet sırlarını ifade eden Lâ ilâhe illallah kelime-i kudsiyesi ile kalbi söylettirmek, ruhu işlettirmektir."

Acaba kalbimizi konuşturup, ruhumuzu harekete geçirip engin gönül dünyamızın manevî zevklerinden istifade etmemize engel nedir?

HUSÛF NAMAZI

12 Eylül hengâmesinde hapse düşen, sol görüşlü bir doçentle tanışmıştık. Haftalık mutad görüşmelerimiz oluyordu. İmam-ı Gazali'nin merhametsiz zenginler için söylediği sözleri okuyunca bazı kapitalistlere karşı tavrının haklı olduğunu hatta İmam-ı Gazali'nin onlara karşı daha sert bir tavır takındığını söyledi. Pek çok İslamî mevzu üzerinde görüşmelerimiz oldu. Kur'ân tefsirlerinin hem aklı hem kalbi tatmin eden izahları çok hoşuna gitmiş; bilhassa Risale-i Nur Külliyatı'ndan, pek çok sorusunun cevabını bulmuştu. Bunun üzerine daha önce kendi telkin ve yönlendirmesiyle materyalist bir yol tutan, hatta cezaevlerine düşen yakınlarını da bu sohbetlerimize davet ediyordu.

Benim bu görüşmelerimden haberdar olan bir arkadaşım: "Bazıları, 'Malum doçent hâlâ akıllanmadı. Hapisten çıktı yine solculuk toplantıları yapıyor.' diyorlar. Belki de bir baskına maruz kalabilirsiniz!" diye beni uyardı; fakat biz aldırış etmedik. Hatta bunu kendisine de söylemedim.

Bir akşam yine sohbetimiz devam ediyordu. Dedi ki: "Biliyorsunuz, bu gece ay tutulacak... Ay tutulunca husûf namazı kılınırmış..." Gerçekten ben farkında değildim, bu dikkati hoşuma gitti. Sonra şöyle bir yorumda bulundu: "Herhâlde güneş, dünya ve ayın bir hizada dizilmesinden meydana gelen bu ay tutulmasında, ayrı ayrı çekim gücüne sahip bu büyük kütlelerin insan vücudu üzerinde değişik bir tesirleri oluyor. Belki de, vücutta belli dengeleri bozuyorlar. İşte; o anda kılınacak olan husûf namazı belki de manen insanı rahatlatıyor ve dengeleri düzeltiyordur."

Gerçi ibadetlerin illet ve hikmetleri içinde böyle bir şey bilmiyordum. İbadette sadece Allah'ın rızası düşünülür ve Allah emrettiği için yapılır. İhlâs anlayışında esas olan budur; ama emri veren ve Hakîm ismiyle her işinde ve emrinde binlerce hikmetler bulunan Cenab-ı Hakk'ın ibadetler hususunda böyle değişik hikmetleri de olabilir. Bütün bunları mülâhaza etmekle beraber böyle bir düşünce ileri sürmesi ve husûf namazını hatırlatarak namaz kılmamıza vesile olması çok hoşuma gitmişti.

Daha sonra, o gece, sohbetimiz, şu minval üzere devam etti:

"İbadetlerin mükâfatı ahirettedir. Dünyevî maksatlar, bazı ibadetlerin vakitleridir; yoksa gayeleri değildir. Mesela, yağmur namazı bir ibadettir. Yağmursuzluk o ibadetin vaktidir. Yoksa, o ibadet yağmuru getirmek için değildir. Eğer sırf o niyet ile olsa, o ibadet halis olmadığından kabule layık olmaz. Aynı şekilde güneş tutulduğunda küsûf, ay tutulduğunda da husûf namazı kılınır. Bunlar birer sünnettir. Evet nasıl ki, güneşin batması, akşam namazının kılınma vaktidir, aynı şekilde güneşin veya ayın tutulması da küsûf veya husûf namazlarının kılınma vaktidir. Hiç kimsenin aklından 'Akşam namazını kılayım da, yarın güneşin doğmasını sağlayayım.' diye bir düşünce geçmeyeceği gibi, 'Husûf veya küsûf namazı kılayım da ayı veya güneşi karanlıktan kurtarayım.' diye bir düşüncenin geçmemesi gerekir.

Evet, İsra Sûresinin 12. âyetinde belirtildiği gibi gece ve gündüzün iki nuranî âyeti olan ay ve güneş tutulma anlarında perdelenmeleriyle, İlâhi azameti ilan eden bir durum ortaya çıkmaktadır. Oruç tutarak nimetlerin kıymetini daha iyi takdir ettiğimiz gibi böyle durumlarda (gündüzün ortasında ortalığın kararması ve gece mehtabın karanlığa gömülmesi gibi hâllerde) Cenab-ı Hakk'ın güneş ve ay ile yansıttığı ışık nimetinin kıymetini daha iyi takdir ederiz. Onun için her nimet ve ihsanı kendisinden bildiğimiz Cenab-ı Hakk'ın önünde, bu vesilelerle âcizliğimizi ve yoksulluğumuzu izhar ederek arz etmiş oluruz."

SAF GERÇEĞE ULAŞMAK İÇİN...

Müslüman'ın bakış açısı ve imandaki derinliğine göre kâinatta her mevcut değişik bir mana kazanır. Olayların ifadesi de bir değişik olur. Mesela Müslüman'a göre yer, gök ve içindekiler "tesbih" eder. Çünkü bu Kur'ânî bir hakikattir. Gözleri ve kalbleri Kur'ân'a kapalı olanlara göre, varlıklar cansız ve hareketsiz, donuk ve ifadesizdir. Onlara göre ölmüş ve yatmış olan mevcudat mü'mine göre diri, hüşyar bir hâlde zikredip durmaktadır. Hatta ufku ve şuuru geniş bir tefekkür sahibine göre gökyüzü bir ağız, bütün yıldızlar hikmetli birer kelime, hakikatli birer nurdur... Küre-i arz bir baş... Karalar ve denizler birer dil... Bütün hayvanlar ve bitkiler ise tesbih ifade eden birer kelimedir.

Bu hususta, Peygamberimiz'in eline aldığı çakıl taşlarının "Sübhanallah! Sübhanallah!" diye tesbih ettiğine, çağırınca, ağaçların yapraklarının hareket edip huzuruna yöneldiklerine ve parmağıyla işaret ettiğinde ayın iki parça olduğuna dair sahih rivayetler mevcuttur.

Yunus Emre'nin otların, çiçeklerin ve ağaçların tesbihlerini işitip üzerlerine basmamak, onları incitmemek için çok dikkatli davrandığına ait bize ulaşan bilgiler vardır.

1985'te Burhaniye'ye gitmiştik. Muhterem bir zatla tanıştık. Sohbet sırasında dedi ki: "Mürşidim vefat ettikten sonra ortada kalmıştım. Çünkü, yerine geçeni rüyamda iyi görmüyordum. Rüya ile amel caiz değil diye sabrediyordum; ama bir gün onda kendisine hiç yakışmayacak durumları âşikâre görünce kendisini terk ettim. Hiç kimseye intisabım yoktu. Bir gün kasabamızın

pazar yerinde sakallı bir zatla tanıştım ve onu evimize davet ettim. O bana Alvarlı Efe Hazretleri'ne intisap etmemi tavsiye etti. Rüyamda da, neticeyi hayırlı gördüm ve Efe Hazretleri'ne intisap ettim. Kasabamızda çift sürerken bazen onu yanımda görüyordum, bazen de ben kendimi onun huzurunda buluyordum. Derken, eşyanın tesbihatını işitmeye başladım. Bu durum bana çok ağır geldi. Çünkü, artık kırda bayırda idrar yapacak yer bulamıyordum. Evet her şey zikirdeydi, her şey aşk-ı ilâhî ile mestti. Dualarım neticesi benim kaldıramayacağım bu hâl benden alındı."

Biz imanımızın verdiği şuurla dünyada olup bitenlere baktığımızda, güneşin batmasından mevsimlerin gelip geçmesine kadar her şeyde umumî bir şenlik, her tarafta bir sürur görür; her şeyi ve herkesi kendimize dost ve akraba tasavvur ederiz. Çünkü, hepimiz aynı sanatkârın sanatlarıyız ve onun sanat meşherinde sergilenmekteyiz. Bu dünyada vazifesini bitiren her varlık askerden terhis edilip aslî vatanına döner gibi şen bir havada başka bir âleme uğurlanırken, yeni doğanlar da sanki yeni askere alınır gibi heyecanlı törenlerle karşılanmakta... Hâlbuki inanca ve ilâhî mesajlara kapalı bir anlayışta, olanların bakışları çok değişik ve çok kötümser bir vaziyettedir.

Tesadüflere bağlı ortaya çıktığı tahmin edilen bir anlayışa göre, hayatta herkes ve her şey birbirine yabancıdır. Merhametsiz kanun ve maddelerin, kör kuvvetlerin ve şuursuz sebeplerin hâkim olup yönlendirdiği varlıklar ve olaylar, insanı her an endişelere ve ürpertilere sevk eder. Sanki her yerde âciz ve biçare varlıklar, müthiş zorbaların ellerinde feryat ve inilti içinde çırpınıp durmaktadır. Bütün memleket, âdeta umumî bir matem evine dönmüştür. Şu karanlık ve elim hâli görmemek ve düşünmemek için şuuru öldürmek gerektiğine karar verenler çareyi sarhoşlukta bulurlar.

Şimdi bazılarının, "Bu sizin söyledikleriniz, tamamen bakış açılarıyla ilgilidir. Siz imanlı bir bakışın ve dindarca bir yaşayışın güzelliğini göstermek ve kendinizi haklı çıkarmak için böyle

psikolojik bir yorum getiriyorsunuz. Acaba gerçek böyle midir?" itirazlarına karşılık şunları söyleyebiliriz: "Değişmez kanunların hâkim olduğu, intizam, hikmet ve merhametin her yerde kendini hissettirdiği bir âlem, tesadüflerin, gelişigüzelliklerin, merhametsizliklerin ve kaosun hâkim olduğu bir yer olamaz. Başta aklımız ve vicdanımız şahittir ki, bu âlemde zerre kadar kör tesadüfe yer yoktur. Her şey, güzel bir hedefe doğru basamak basamak yükselmeye namzet kılınmıştır. İmtihan gereği, endişe verici bazı şeyler karşımıza çıksa da temelde mükemmeliyetin, güzelliklerin, hayırların baskın olduğu bu kâinat her şeyiyle bizim inançlarımızı tasdik etmektedir."

“AYNALI BABA” OLMAK MI LAZIM?

“Bir Çöküşün Hikâyesi” başlıklı haberde trajedisi anlatılan H.G.’nin başında geçenler çok düşündürücü. Adapazarı’nda 1987 yılında vergi rekortmeni olan eşi N.G., daha sonra hızla düşüşe geçmiş ve sıkıntılar içinde 1996’da kanserden ölmüştü. Büyük oğlu şuurunu kaybetmiş, küçük oğlu psikolojik tedavi görmeye mecbur olmuştu. İşte bu şartlarda çaldığı kapılardan elleri boş dönen H. G., eşinin 10 milyarlık borcunu ödemek için böbreğini satacak duruma gelmişti.

Bu olayı öğrenince, Şehbenderzade Filibeli Ahmed Hilmi’nin “A’mak-ı Hayal” isimli eserinde anlatılan benzer bir trajedi aklıma geldi.

Bu eser de, Aynalı Baba adında, zararsız, deli görünümünde bir kahraman vardır. Garip kıyafeti ile tanınan biri olan Aynalı Baba, Lübnan taraflarında pastaneye benzeyen bir kahveye davet edilir.

Davet edenler de yazı işleri müdürü, tren komiseri, lise müdürü, bayındırlık baş mühendisi ile üç lise muallimi.. Elbisesinin üstüne, sarığına astığı aynalarla sarığın kıvrımlarına taktığı horoz şekerleri, bilhassa turistlerin, çok dikkatini çekmiş. İngiliz ve Amerikalı kadınlar kendisine dondurma ısmarlayınca, sarığından bir horoz şekeri hediye ediyormuş. Börek çörek cinsinden yapılan ısmarlamalar için de bütün şekerlerini verince, daha sonraki ikramlara karşılık Aynalı Baba teşekkür için ayağa kalkmış ve uzun bir şekilde horoz gibi ötmüş. Sonra da “Bilseydim bir küfe horoz şekeriyle gelirdim...” demiş. Kahkaha tufanı, neşe

ve sevinç her tarafı sardığı ve alaylı alkışların hüküm sürdüğü bir anda kahveye (pastaneye) âmâ bir kadın gelmiş. Mini mini bir kız tarafından yürütülen bu zavallı hanım, ömrü boyunca hiç dilenmemiş; fakat birdenbire perişanlığa düşmüş birisi imiş...

Gerisini Aynalı Baba'dan dinleyelim:

"Belki bir vakitler, neşe ile geldiği ve dondurma yediği bu yere, bu defa dilenci şeklinde gelmesi kendisine fazla tesir etmiş olacak ki, dizleri tutmuyor, âdeta yerinde mıhlanmış kalmış, donuk bir hâlde bulunuyordu. Bir adım daha atmak cesaretini gösteremeyen bu zavallı kadının perişan görünüşü, bende tuhaf bir his uyandırdı. Deli rolümü unutarak, daha doğrusu başka bir rol takınarak ayağa kalktım. Sarıktan çıkardığım külahı dilenci tabağı şekline koyarak, önce Türkçe, sonra Arapça, Fransız ve Alman dilleri ile: 'Hanımlar, beyler! Bu zavallı kadına sadaka veriniz.' dedim. Herkes şaşırarak külahıma kuruşluk, on para ve diğer paralardan attılar. Masaları dolaşıyor ve hâlimi tamamen gizlemeye lüzum da görmüyordum. Sözümün tesiri neticesinde, zavallı kadına, göz açıp kapayıncaya kadar az bir müddet içinde birkaç yüz kuruş topladım ve kadının eline verdim. Bundan sonra beyler, evvelki alaycı hâli bırakarak bana saygılı şekilde davranmaya başladılar. (...) Yemek yerken yanıma tesadüf eden mektep müdürü, kulağıma eğilerek diyordu ki: Azizim! Bu pejmürde ve maskara kıyafet altında tam tahsil görmüş olgun bir insan, büyük ve cömert bir yürek olduğunu görmek için insanın hakiki âmâ olması lazımdır. Zavallı kadının o korkak vaziyetini görüp de ayağa kalktığınız zaman, maskara kıyafetinize rağmen çehrenizdeki temizlik, ulviyet ve hatta hâkimiyet, hepimizi uysal ve büyülenmiş hâle getirmiş ve müteessir etmişti. Birkaç dakika içinde yüzlerce kuruş sadaka toplamak için, mutlaka sadaka verenlerin ruhuna işlemek gerekir. Bunu siz yaptınız."

Herhâlde, hayırlara teşvik, fakir fukaraya destek ve güzel hizmetlere yardım konusunda illa da "Aynalı Baba" olmaya gerek yok. Herkes, samimi, safi duygu ve düşüncelerini aktararak çok büyük hayırlara vesile olabilir.

ÇATIŞMASIZ BİR DÜNYA İÇİN

15 Haziran 1997 tarihli "Yeni Diyaloglar" başlıklı yazımda, merkezi Chicago'da "Division for Global Mission" (Evrensel Misyon Grubu) isimli Protestan teşkilatın "Müslüman Komşularımız" başlıklı bir broşüründen söz etmiştim. Bunlar mensuplarına, "Müslümanlarla huzur içinde yaşayabilmemiz için onları anlamamız gerekir. Camileri ve imamları ziyaret edin, Müslümanları küçük düşürecek davranışlardan sakının, İslamî bilgileri kendi öz kaynaklarından öğrenin.." diye tavsiyelerde bulunuyordu.

Broşürde İslamî ibadetlerin ve İslamiyet'in kısa tarihine yer veriliyor, "İslam ve Hristiyanlık" başlıklı bölümde de "Kur'ân âyetleri Hz. İsa'ya çok yerde temas ediyor. İslamiyet'e göre Hz. İsa, bakire Meryem'den mucize bir doğumla dünyaya geldi. Müslümanlara göre Hz. İsa, büyük bir peygamberdir. Kur'ân, Hz. İsa'ya Mesih ismini verir. Kur'ân'a göre Hz. İsa, Allah'ın yarattığı bir kelime ve bir ruhtur." denilmekteydi.

Amerika'ya bu gidişimizde Chicago'ya uğrayınca broşürdeki telefondan merkezlerini arayıp, "Müslüman Komşularımız" isimli broşürden söz ettik. Bize, o broşürü hazırlayan eski başkanın değiştiğini, arzu edersek ev telefonunu verebileceklerini söylediler.

Eski başkan Mark Thomsen ile, daha sonra görüştük. Bize "Bu broşürü, bize mensup herkese dağıttık. İslam'ı çarpıtmamaya çok dikkat ettik ve özen gösterdik. Bu broşüre pek çok insanın emeği geçti. Şimdi Mısır'da çalışan Eric bunlardandır. Öğretmen olarak çalışıyor, maaşını biz veriyoruz. O, İslam'ı iyi anlamak için

Colombia Üniversitesi'nde ders aldı. R. Miller, yirmi sene Hindistan'da Müslümanlar arasında çalıştı. Şimdi de Hindistan'da bir kilisede görevli. Üçüncü bir kişi de, Dr. Gulam Haydar Asi... Kendisi Faruki'nin talebelerindendir. Pek çok dokümanı ondan aldık. Dr. Haydar Asi, okullarımızda 'İslam'a Giriş' dersi veriyor. Biz öğrencilerimize, 'İşte Müslümanlar aramızda!' diyoruz. Deniz Kuvvetleri'nde kilise var. Zencilerden bir Müslüman da, imam olmak istedi. Gerekli belgeyi biz verdik. Elbette, Müslümanların, bizim inançlarımızdan farklı inançlara sahip olduklarını biliyoruz ama saygı duyuyoruz. Çünkü, insanlık ve dünya için bütün dinlerin ve dindarların ortak konuları var. Gerçekten, ruhî hayatımızın köklerine inmemiz ve basiretimizin açılması için daha çok araştırma yapmamız gerekiyor. Mesela Dr. Haydar Asi, güçlü bir inanca sahip. O, Kur'ân gözüyle bakıyor. Ondan çok faydalandım. İmanımın arttığını söyleyebilirim. Hz. İsa, herkesi hatta düşmanları bile sevmeyi öğütlemiş. Pazartesi akşamları Dr. Asi ile yemek yerdik, önce onunla bir dua ederdik. Şimdi Dr. Asi, Dr. Lale (veya Leyla) Bahtiyar ile beraber bir kitap yazıyor. Bu kitapta, Müslümanların kendilerini Hristiyanlara nasıl anlatacakları ele alınıyor. İlk bölümün ilk yazısında ise, Müslümanların Hz. İsa'yı nasıl kabul ettikleri anlatılıyor." dedi.

Biz de, bugün insanların nükleer atıklar, ozon tabakasının delinmesi, çevre problemleri ve geleceğin çözüm bekleyen maddî meseleleri için bir araya gelip çözüm ve çareler düşündükleri gibi, manevî problemler, moral değerlerin pörsümesi karşısında da bir araya gelip çözüm üretmelerinin gerektiğini, bu sebepten de diyalogların çok önem kazandığını, attıkları bu adımın hayırlara vesile olmasını dilediğimizi Mark Thomsen'a ifade ettik.

Gelecek, güzel şeylerle karşımıza çıkacak gibi görünüyor.

EN ZAYIF DAMARIMIZ

Bediüzzaman Hazretleri, çeşitli eserlerinde insanların en zayıf damarlarının neler olduğuna dair işaretlerde bulunmuştur. Bunların başında, şan, şeref, rütbe ve makam duygusu gelir. Bilhassa ehl-i dünyada ekseriyet itibarıyla makam sevgisi, riyakârca halka görünme gibi hisler ve arzular vardır. Hatta, bu yolda hayatını feda etme kertesine gelenler bile olur. Maalesef, bu kötü hasletler bazen müminlerin ruhlarını sarabilir. Bunlar insanın en zayıf damarlarıdır. Bilhassa şeytan insanları buralardan yakalayarak, bu hisleri okşayarak kendine bağlar.

Bir zayıf tarafımız da, tamahkârlıktır. Bazıları da bu nazik noktamızdan bizleri vurabilirler.

İnsanda en mühim ve esaslı bir his de korkudur. Hilekârlar, bu damardan çok istifade ederler. Bu duyguyu tahrik ederek korkak fıtratlı insanları istedikleri gibi yönlendirirler. Casus olarak kullanılanların çoğunun en zayıf tarafı ifşa edilme korkusudur. Karşı tarafın elinde bulunan bir açık sebebiyle, ifşa edilme korkusu ile hareket etmeleri de bu hissin bir başka suç boyutudur.

Bir başka zaafımız enaniyet; yani benlik duygusudur. Enaniyet, gerçekten insanda en tehlikeli ve en zayıf damardır. Bediüzzaman, bu meseleyi anlatırken bilhassa bir noktaya dikkatleri çekiyor: "Enaniyetin işimizde en tehlikeli ciheti, kıskançlıktır. Eğer sırf lillâh için olmazsa, kıskançlık müdahale eder, bozar. Nasıl ki, bir insanın bir eli, bir elini kıskanmaz, gözü kulağına hased etmez ve kalbi, aklına rekabet etmez, öyle de, bu heyetimizin şahs-ı manevisinde her biriniz, bir duygu bir aza hükmündesiniz. Birbirinize

karşı rekabet etmek değil, bilakis birbirinizin meziyetiyle iftihar etmek, mütelezziz olmak bir vazife-i vicdaniyenizdir."

Arzu ve heveslerimizi de fikir zannetmemiz, hatalara sebep olur. Bilhassa bazıları kıskandıkları güzel hizmetler hakkında güya fikir üretirler; fakat aslında onlara darbe vurmaktadırlar. Hatta, düşmanın o güzel hizmetlere ve hizmet erlerine savurdukları hançerlerin onların sırtlarına saplanmasından lezzet alırlar. Yaralı İslam'ı, müşkül vaziyette bırakmakla, nasıl bir cinayet işlediklerinin farkında bile değildirler.

Bir zamanlar dış güçler, bu kötü damarları işleterek başımıza büyük dertler açmışlardır. Bediüzzaman, 'Hutuvât-ı Sitte' isimli eserinin başında şöyle demiştir: "Her bir zamanın insî bir şeytanı vardır. Şimdi beşerde insan suretinde şeytanın vekili olan ruh-u gaddar, fitnekârâne siyasetiyle cihanın her tarafına kundak sokan el-hannas, altı hutuvâtıyla âlem-i İslam'ı ifsad için insanlarda ve insan cemaatlarındaki, habis menbaları ve tabiatlarındaki muzır madenleri, fiilî propaganda ile işlettiriyor, zayıf damarları buluyor. Kiminin intikam hırsını, kiminin makam hırsını, kiminin tamahını, kiminin ahmaklığını, kiminin dinsizliğini, hatta en garibi, kiminin de taassubunu işletip siyasetine vasıta yapıyor."

Bu bakımdan insanın zaman zaman kendisini bir kritiğe tabi tutarak, bir durum muhakemesi yapması gerekiyor: "Acaba benim bu sözüm veya yazım Allah rızası için mi idi? Kalbimden ve vicdanımdan gelenleri mi söyledim? Şuuraltımın derinliklerindeki kıskançlık hislerim hortlamış olmasın! Benim, köşemde yazarak veya bir Tv kanalında konuşarak didiklediğim gibi, birisinin de beni aynı minval üzere mevzubahis etmesinden ben hiç rahatsız olur muyum? Olursam, ben başkalarına niçin yapıyorum? Allah'a ve ahirete kesin olarak inandığım ve zerre kadar bile olsa işlediklerimin hesabını vereceğimi şüphesiz şekilde bildiğim hâlde, ben bunları nasıl yapabiliyorum? Acaba büyüklerimizin ikazları nasıl olmuştu? Acaba benim yerime mürşidlerden Abdülkadir Geylani Hazretleri olsaydı nasıl davranırdı? Zühd, takva ve vera açısından şu yaşayışım ince bir terazi ile tartılsa,

benim notum kaç olur? Sâfiyet dönemlerimde yaptığım ibadetlerden, ettiğim zikirlerden, okuduğum evradlardan aldığım hazzı acaba şimdi de alabiliyor muyum? Niçin? Bu yol nereye gidiyor?"

Cidden bu soruları kendime sorduğum zaman, çoğunun cevabını bulmakta güçlük çektim. Hep kalburun altına düştüğümü gördüm. Allah bize insaf versin. Önce kendi kusur ve ayıplarımızı göstersin. Müminler hakkında güzel duygular besleme bahtiyarlığına ulaştırsın. Sonumuzu hayreylesin...

İkinci Bölüm

DEĞİŞEN HAYATLAR

ŞİMDİYE KADAR NERELERDEYDİNİZ?

Erenköy'de bir arkadaşımızın evindeki sohbetten dağılıyorduk. Asansörümüz zemine inmesi gerekirken birinci katta durdu. Asansörün olur olmaz yerlerde durması bana büyük dedemi çağrıştırır. O, -affedersiniz- bir merkep satın almış, fakat onu her ihtiyaç olup aradığında köyün içinde bir başka evin kapısında beklerken bulurmuş. Meğer onun önceki sahiplerinden birisi dilenci imiş. Ben de asansörlerin münasebetsiz yerlere varıp duruşlarında hep "Yine dilencinin merkebi yeni bir kapıda durdu." derim. Fehmi Yıldırım Bey ise, "Bu katta merhum Murat'ın dairesi var. Belki de bir Fatiha istiyordur." dedi. Arabaya bindiğimizde de anlatmaya başladı:

"1994 senesiydi. Arkadaşlarla yapacağımız bir sohbete geç kalmıştım. Onun için özür dileyip hem de mazeret beyanında bulunmak kasdıyla dedim ki: 'Bir arkadaşımın yakınına baş sağlığı için gitmiştim. Enteresan bir ölüm olayı idi. Bir anda vefat eden kişiye oğlundan, kızından, damatlarından dört telefon gelmiş. 'Merak ettik de aradık baba, nasılsın?' demişlerdi. Merhum şaşırmış, 'İyiyim, ama bir gariplik var!' dedikten sonra oturduğu yerde vefat etmişti. Bu olanlar yarım saat içinde cereyan etmiş. Ben sözümü bitirince, sohbette ilk defa gördüğüm bir genç dedi ki: Müsaade ederseniz, ben de bir şeyler anlatayım?' Bizden olur aldıktan sonra başladı anlatmaya: 'Sizlerin şu samimiyeti ve bu kadar güzel dostluk ve sohbetleriniz bana çok tesir etti. Yeni tanıştık, ama bugüne kadar niye sizleri bulmadım, diye hayıflanıyorum. Görüyorsunuz bir kolum yok. Size bir trafik kazasını

ve biraz önce bahsedilenlere benzeyen önsezileri anlatayım. Nişanlım İpek ile evlenmemize on gün vardı. Onu aldım bir bara götürdüm. Biraz sonra arkadaşım ve adaşım Murat da, iki kız arkadaşı ile aynı yere geldi. 'Hayrola, hoş geldiniz.' dedikten sonra onları hiç beklemediğim için 'Niye geldiniz?' diye de sordum. Onlar 'Ölmeye geldik!' deyip gülüşmeye başladılar. 'Biz de!' deyip şakalaştık. Biraz sonra, Hakan isimli arkadaşım da iki kızla çıkıp geldi. O saatler pek böyle biraraya geleceğimiz bir zaman olmadığı için onlara da 'Hoş geldiniz. Hayrola bu saatte buraya niye geldiniz?' diye sordum. Onlar da gülerek 'Ölmeye geldik!' dediler. İçkilerimizi içtikten sonra, arabamı Hakan'a verdim; biz de Murat'ın arabasına doluşmaya başladık. İpek'te bir başkalık vardı. Ben arka koltukta pencere kenarına oturmak; onun ise ikinci kızla benim arama, orta yere oturmasını istiyordum. Çünkü Murat arabayı kullanacaktı, kız arkadaşlarından birisi ön tarafta yanına oturmuştu. Ama İpek bütün ısrarlarıma rağmen ortaya oturmaya yanaşmadı ve benim ortaya oturmamı istedi. Mecburen oturdum. Çok şiddetli bir kaza geçirdik. Murat, İpek ve yanımdaki kız hemen orada ölmüş, ben komaya girmişim. Zaten kolum kopmuş, iç organlarım dışarı çıkmış. Ön tarafta oturan kız ise nasılsa kurtulmuş ve arabadan çıktığı gibi arkasına bakmadan gitmiş. Polisler gelmiş; manzarayı görünce hepimizi de ölü zannedip morga kaldırmışlar. Sonra isim tespiti için gelmişler, kapıyı açınca ben kımıldamış ve bağırmışım. Heyecana kapılan polis heyecandan silahını çekmiş; fakat bayılıp yere yığılmış. (Bu polis birkaç ay psikolojik tedaviden sonra malulen emekliye ayrılmış.) Beni hemen tedaviye almışlar, yurt içinde ve yurt dışında uzun tedaviden sonra kendime gelebildim. Hakanlar da trafik kazası yapıp ölmüşler. Yani, geriye iki kişi kalmıştı."

MURAT'IN ÖLMESİ Mİ LAZIMDI?

Fehmi Yıldırım olayı bana anlatırken büyük bir heyecan duyuyor ve diyordu ki: "Bütün bunları Murat anlatırken sanki nefesimizi tutarak dinliyorduk. Murat, meselenin değişik bir yönüne geçiş yaparak ilgi çekici şeyler söyledi: 'Sonradan şunları öğrendim. Arkadaşım kazadan 10-15 gün önce bir mezar hazırlatmış, hatta bir hoca çağırıp, 'Kur'ân oku, dua et.' demiş. O da, 'Burası boş mezar; ben kimin için yapacağım?' demiş. Adaşım, 'Sen dua et, oraya girecek olan yakında gelecek.' demiş. İşte; o kazdığı mezara gömülmüş. Nişanlım İpek de, son olarak benimle çıkmadan önce bütün elbiselerini bavullara, valizlere doldurup üzerine, 'Ben gelmezsem bunları fakirlere, Çocuk Esirgeme Kurumu'na verin.' diye bir not bırakmış. Zaten o gün inanıyordum ki, o kazayı hissetmişti. Beni de çok sevdiği için, orta yere oturtarak korumak istemişti. Çünkü hiçbir zaman karşılaşmadığım inatçı tavrına ilk defa şahit oluyordum.' Bunları söylerken Murat'ın gözleri yaşarıyordu. Kafasını kaldırıp bir soru sordu: 'Allah'a imanı vardı, içki içmezdi, iyilikseverdi, dürüsttü, fedakârdı. Ama yetiştiği durum itibariyle din adına pek bir şey bilmezdi. Acaba Allah onu affeder mi?' Fetret Devri'ne benzer bir yokluk ve yabancılık içinde yetişen böyle birisi için, 'Allah'ın merhameti geniştir, zaten Allah'tan hiçbir zaman ümit kesilmez.' diyerek teselli etmeye çalıştık. Bu sefer kendisi için de şunları söyledi: 'Ben Allah'a inanıyorum. Bir senedir de hiç içki içmedim. Ama dinden uzak yaşadım. Bilmiyordum. Elimden tutanım da yoktu. Allah beni de affeder mi?' Biz yine Allah'ın geniş rah-

metinden bahisle teselli edici sözler söyledik. Gözlerinin içi gülüyordu. Fakat birdenbire durdu ve 'Fakat ben bizi terk edip giden kızı öldürmek istiyorum. Çok mu büyük günah işlemiş olurum?' diye sordu. Biz de 'Niçin?' dedik. Dedi ki: 'İki sebepten.' Birincisi kazayı yaptıran o. Çünkü, adaşımla sert bir münakaşaya tutuştu. Hatta direksiyonu elinden zorla almaya kalktı ve hızla giden arabayı bariyerlere çarptı. Sonra da hiçbirimize bakmadan, yardım çağırmadan bizi ölüme terk ederek çekip gitti. İkinci olarak da, tahkikat sonucu arabanın içinde bizim beş kişi olduğumuz tespit edilip ifadesine başvurulunca da herhâlde benim ölümden kurtulup işi düzeltmem mümkün olmaz diye verdiği ifadede benim şoförle kavga edip direksiyona saldırdığımı ve dolayısıyla kazayı yaptırdığımı söylemiş. Benim iyileştiğimi öğrenince önce İsviçre'ye kaçmış, sonra da Amerika'ya gidip birisiyle yaşamaya başlamış. Ama ben onu çok iyi takip ediyorum.' Biz, 'Sakın ha.. Madem iyi bir yola girmek istiyorsun, onu affet. Allah affedenleri sever, inşaallah geniş ve engin rahmete mazhar olursun.' dedik. Bize, 'Ben sizlerden ayrılmak istemiyorum. İzin verirseniz bütün sohbetlerinize katılmak arzu ediyorum.' dedi. Biz de 'Bekliyoruz.' dedik. Öbür hafta kaza hakkında gazetede çıkan haberlerin küpürlerini de toplayıp bir dosya yaparak bize gelmek istemiş; fakat kazadan sonra yakalandığı sara hastalığının nöbeti gelince arkadaşı İsmail Bey onu hemen evlerine götürmüş. İyileşince telefon ederek arkadaşlardan, gelemediği için mazeret beyan edip özür dilemiş. Bir sonraki hafta ise sara nöbeti onu banyoda yakalamış. Düşüp başı kırılmış; acele hastaneye kaldırmışlar. Ziyaretine gittiğimizde bizi tanımıyordu. Birkaç gün sonra da vefat etti. Bağdat Caddesi'nin bu sevilen genci için kızlı-erkekli bütün arkadaşları ağlıyorlardı. Cenazeye geldiler. Biz kendimizi tanıtıp yanlarına sokulunca, hepsi etrafımızda pervane gibi oldular. 'Murat sizlerle tanıştıktan sonra bize geldi ve arkadaşlar çok temiz insanlarla tanıştım. Onlarla görüşün iyi yolu bulalım. Bizim tuttuğumuz bu yol, yol değil. Ben, artık İslamiyet'i öğrenip yaşamak istiyorum. Yoksa her şey fâni, her şey boş

diye sizlerle mutlaka oturup sohbet etmemizi arzuluyordu, ama bizleri tanıştırmaya ömrü yetmedi.' dediler. Demek ki, Allah'ın kendisine bahşettiği son zamanı iyi değerlendirmişti. Ailesine de baş sağlığına gittik. Orada da kız kardeşi, annesi ve babası bize 'Murat hep sizden bahsediyordu, sizi çok sevmişti.' dediler. O gün başı sarılı bir delikanlı vardı. 'Murat'ı çok severdim. Vefatını duyunca arabamı duvara vurdum, onun için başımdan yaralandım. Ama size bir şey söyleyeceğim. Sizinle tanışmamız için, mutlaka Murat'ın ölmesi mi gerekiyordu? Niye bizleri de aranıza almıyorsunuz?' dedi. Sonra öğrendik ki, Murat çok cömert bir gençti. İpek'in ölümünden sonra ise iyice cömertleşmişti. Şimdi, Karacaahmet'te ölmeden önce İpek'in yanına yaptırdığı mezarda yatıyor. Mezarlığa girince 'Nişanlıların yeri neresi?' diye sorarsanız görevliler hemen yerini gösteriyorlar. Allah rahmet eylesin."
Fehmi Bey'in anlattıkları, bizlere çok hizmetlerin düştüğünü gösteriyor. Belki vazifelerimizi hatırlatır da bizleri bekleyen birilerine bir rehberlik veya vesilelik yapabiliriz ümidi ile bu uzun hikâyeyi sizlerle paylaştım.

MEŞHUR KALKINMANIN BAŞ MİMARI

‘Barış’ ve ‘selamet’ manalarıyla sıkı münasebeti olan İslamiyet, bütün dünyada gerçek barış ve huzuru, güven ve istikrarı sağlayacak tek alternatiftir. “Zorla asi göründü hem Allah’ına hem Peygamberine” denilen “Türk’ün ruhu” gibi; maalesef zorla “terörist ve kan dökücü” gösterilen İslamiyet’in gerçek yüzü müntesipleri tarafından tam manasıyla aksettirilemediğinden bu alternatif perdelenip gizleniyordu. Artık yavaş yavaş bu hakikat kendini göstermektedir. Türkiye içindeki hoşgörü ve diyalog gayretleri yurtdışında da meyvesini vermektedir. Geçtiğimiz aylarda davetlimiz olarak gelen Koreli ve Tayvanlı misafirlerimizde de aynı diyalog duygusunun ve gayretinin parıltılarını görmek bizleri sevindirdi.

Güney Kore’nin kalkınma faaliyetlerinin gerçek mimarı Prof. Dr. Tal Young Yu, Kur’ân-ı Kerim’i ilk defa Kore lisanına çeviren İlahiyat Profesörü Dr. Choi Young Kil ve İspanyol Edebiyat Profesörü Dr. Kim Hong Gun ile beraber İstanbul’a geldi. Kendisiyle gazetemizde bir görüşme yaptığımız Prof. Yu, öğrencilik yıllarında misyonerlerin tesiriyle Hristiyan olmuş. Daha sonra, teslis meselesinden dolayı kiliseden ayrılmış. Tevhide, cennet ve cehenneme inanıyor. Bir Batılının kitabında, dünya tarihinde etkili olmuş yüz meşhur kişiden bahsederken ilkinin Hz. Muhammed olduğunu (Michael H. Hart, En Etkin 100) ilan etmesi Prof. Yu’nun dikkatini çekmiş. Peygamberimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*’in hayatını okuyunca ona olan sevgisi sevgisi artmış. Ülkenin kalkınmasında gösterdiği gayretlerinden dola-

yı haklı olarak geldiği nokta, onu Güney Korelilerin gözünde millî kahraman haline getirmiş. 86 yaşında hâlâ "Ülkem ve insanlık için neler yapabilirim?" diye didinen bu bilim adamı, kurduğu enstitüde yüzlerce akademisyeni yetiştirmeye çalışıyor. Kendisine refakat eden arkadaşlara, İstanbul Boğazı ile ilgili Avustralya Sidney karşılaştırmalarını, Türk insanının sıcaklığını anlatmış. Sultanahmet'te nur yüzlü bir hacı efendi görünce, o sıcak havada yaklaşıp onunla sohbet etmiş. Oralarda karşılaştığı gençlerle de konuşmalar yapmış. Bir grup gencin Sultanahmet'i ziyaretleri sırasındaki tavırlarından çok etkilenmiş.

Seul, Hristiyanlığın en aktif olduğu yerlerden biri. Altı bin kilise var. Misyonerler, kadınları hedef almış. Paralar hanımların elinde olduğu için, genel olarak bütün Güney Kore'de; bilhassa başşehir Seul'de kiliseler çok zengin. Bunda, kadınların yaptıkları maddî yardımların rolü büyük.

1945'te Güney Kore'de halk fakirdi, okuma-yazma oranı çok düşüktü. Yıllık gelir 100 doların altında idi, okuryazar oranı %25 idi. Ülkede tek bir tane bile üniversite yoktu. Prof. Yu, kendi ülkesi ile 200 sene önceki Danimarka arasında bir irtibat kurmuş ve şu sonuca varmıştı: Kendi ülkesi, Danimarka'dan 200 sene geride idi. Onun için, güzel bir inceleme yaparak kalkınma reçetesi hazırladı. Ayrıca 1960'larda Türkiye'ye gelmiş ve köy köy dolaşmıştı. 1962'de Başbakan Park Jung Hee, "Nasıl Kalkınacağız?" kitabını okuduktan sonra kendisini çağırıp 'Tekliflerini gerçekleştirmek için sana her türlü imkân tanınacaktır." demişti. Bir başbakana verilecek yetkilerle donatılıp millî kalkınma hareketinin başına getirilmişti. Önce ziraî meseleler ele alınıp, gençler ve çiftçiler eğitilerek harekete geçirildi. Sonra endüstri konularında hamleler başlatıldı. Bugün yıllık gelir 20 bin doları geçmiş durumda. Şu anda, kendisi Kore Çiftçiler Birliği lideri. Bir gazete çıkarmaya devam eden bu birlik, faaliyetlerini ciddiyetle sürdürmekte. Ayrıca kurduğu enstitüde, Kore'nin en önde gelen ilim adamlarına ve devletin üst kademelerinde bulunan bürokratlarına akademik seviyede, dünyada

en meşhur on din bilhassa İslamiyet ve onun mukaddes kitabı Kur'ân-ı Kerim hakkında yetkili ağızlardan bilgiler verdirmektedir. İki sene boyunca İslam'ı öğretecek kişi seçmekle uğraşmış; sonra Prof. Hamit (Dr. Choi Young Kil) Bey'i bulmuş ve işin başına onu geçirmiştir. Kur'ânî ve İslamî dersler verilirken bazen gelir kendisine sevgi ve saygı ile kulak veren akademisyenlere "Lütfen bu derse dikkat edin. Kur'ân bir buçuk milyar insanı aydınlatmaya devam etmektedir." diye seslenmektedir. Profesör Yu "Biz Kore Savaşı'ndan önce bir ülke idik. Sonra bölündük. Bütçemizin büyük bir kısmını sınırımıza yığdığımız 700 bin askere ayırıyoruz. Japonya'nın askeriyeye ayırdığı böyle bir tahsisatı yok. Eğer bizim de böyle bir harcamamız olmasa bizim iktisadi durumumuz daha yüksek olur." diyor. Prof. Yu "Bu işin sırrı, ruhları motive eden eğitimi yakalamak." diye kalkınmanın temelindeki dinamiği ifade ediyor.

Profesör Yu, "Dünyadaki bütün savaşların sebebi; insanların birbirini tanımaması ve inançları hakkında gerçek bilgiye sahip olmamasıdır. Eğer hoşgörü içinde birbiriyle diyaloğa geçer ve birbirlerini yakından tanırlarsa, büyük çapta tehlike önlenmiş olur." diyor. Devletin bütün kademelerindeki hizmet verenlerin çoğu Prof. Yu tarafından yetiştirildiği ve o halk tarafından milli bir kahraman olarak kabul edildiği için, teklif edilen kanunlara karşı bir itiraz olursa, derhal kitleler tarafından büyük protestolar oluşmakta ve teklifler geri çekilmektedir. Profesör Yu, bizlere bir hediye vererek dedi ki: "Sizlere ve bizim için savaşan Türklere gönülden teşekkür ederim." Verdiği kupanın üzerindeki kendi hattı ile yazdığı yazıları izah ederken de şunları söyledi: "Akıl, su gibidir. Temiz su en üstün değerdir. Su çok yumuşaktır. Ama taştan da kuvvetlidir ki zamanla taşları ve metalleri eritmektedir. Su, toprağın altına gitmekte ve çoğalmaktadır. Hedefine giderken engel çıkarsa etrafından dolaşarak yine varacağı yere varmaktadır. Akıl ve kalbin ürünleri, su gibi inananların istifadesine sunulmalı ve bütün varidât herkes tarafından paylaşılmalıdır."

GELİN TANIŞ OLALIM

İş adamı Ali Tunga'nın evinde, gazetemizin davetlisi olarak ülkemize gelen Tayvan Budist cemaat lideri ve Dünya Dinleri Müzesi Başkanı Hsin Tcio Shih ve 12 kişilik grup, yine davetlimiz olarak İstanbul'a gelen Güney Kore'nin kalkınmasında başrolü alan Prof. Dr. Tal Young Yu, Marmara Üniversitesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Hulusi Yavuz, Prof. Dr. Ömer Faruk Harman ve Dr. Kürşat Demirci karşılıklı bir görüşme yaptılar. İspanyol Edebiyatı Profesörü Dr. Kim Hong Gun ve Müslüman olmuş İlahiyat Profesörü Dr. Choi Young Kil'in de katıldığı toplantı samimi bir hava içinde geçti. Budist rahipler, İslamiyet hakkında duyduklarından memnun oldular ve ülkelerinde İslamiyet'in tanıtılmasına yardımcı olacaklarını ifade ettiler. Tayvan Dinler Müzesi'ne İslamiyet'i anlatan kitaplar, kasetler, Müslümanlar'a ait giysiler ve İslam kültürünü yansıtan eşyalar koyacaklarını belirten ve toplantıda ilk sözü alan cemaat lideri Hsin Tao Shih, inançları ve dinî duyguları hakkında bilgi vererek özet olarak, "Maddî âlem geçicidir. Manevî âlem, bozulmayan, sürekli bir âlemdir. Hayatımız; su gibi, rüzgar gibi devamlı inişli çıkışlı rotalar çizer. Bütün üzüntüler, kendimizden kaynaklanmaktadır. Ama tamamen doğruluk üzerine kurulan prensiplerle düşünce ve hareketlerimizi düzenlersek bütün sıkıntı ve üzüntülere son vermiş veya azaltmış olacağız. Görüyorum ki dinler arasındaki müşterek taraflar, ihtilaflı olan kısımlardan daha çoktur. Öyleyse bir araya gelip problemlerimizi çözebiliriz." şeklinde konuştu.

Türkiye'de bulunduğu müddetçe karşılaştığı samimi davranışlar, fedakârlıklar ve güzellikler için Shih şunları söyledi: "Kendi ülkemizde medyadan ve çevreden öğrendiklerimizden, çok farklı ve güzel insanlarla ve hiç tahmin etmediğimiz bir Müslümanlıkla karşılaştık. Buraya gelmeden önce, 'Acaba bizi bu kıyafetimizden dolayı taşlarlar mı?' diye endişe ediyorduk. Karşılaştığımız güzellikler, bizim kafamızdaki kötü imajı tamamen silip süpürdü."

Prof. Dr. Tal Young Yu da, gazetemizin yöneticilerine ve bütün Türkler'e teşekkürle konuşmasına başlayarak dedi ki: "Japonlar'ın Kore'yi işgal ettiği 1910 yılında dünyaya geldim. (Bize göre, insanın yaşı anne karnında başlar.) Babam felsefeci idi. Konfüçyüs'ü çok okumuştu. Bununla beraber, okuldaki öğretmenlerimiz Hristiyan olduğu için ben de Hristiyan oldum. Daha sonraki dönemlerde, Kore tarihinde Budizm çok önemli olduğu için o mevzuda çok şey okudum. Son senelerde de İslamiyet'le ilgili şeyler okuyorum. Japonlar ülkemi işgal ettikleri zaman cezaevine düştüm. Zaten fakirlik içindeydi. Japonlar hem dinimize hem de dilimize karşı çok sert baskılar uyguluyorlardı. Çok büyük katliam yaptılar. Bizim mabedlerimizin çelik ve demirlerini bile eritip silah yaptılar. Ama yaptıkları bu kötülüklerinin karşılığını daha sonra gördüler. İşte bu yüzden bir enstitü kurmayı, ülkenin bilim adamlarını ve üst seviyedeki idarecilerini bütün dinler hakkında doğru malûmat ile bilgilendirmeyi hedefledim. Böylece farklı inançtaki insanları ve görüşleri yakından tanımakla, iş hayatında ve münasebetlerinde hata yapmayacaklar ve bütün insanlarla daha uyumlu olacaklardır.

Ben cennet ve cehenneme inanıyorum. Egoistlerin cennete gideceklerini sanmıyorum. Artık dünya bir köy haline geldi. Bir yerde bir yangın çıkarsa artık bu küçülen dünyada diğer yerlerin bundan etkilenmemesi mümkün değil. Onun için herkes komşularını ve bütün dünyayı, bütün insanlığı düşünmek mecburiyetindedir. Devletler ve insanlar, Birleşmiş Milletler'de beraber oldukları gibi, dinlerin mensupları da bugün olduğu

gibi biraraya gelip meseleleri rahatça konuşabilmelidirler. Ben İstanbul'daki şu mütevazi fakat samimi toplantıyı çok manalı ve çok büyük bir hadise olarak görüyorum."

Marmara Üniversitesi'nden Dinler Tarihi Profesörü Dr. Ömer Faruk Bey, "Tarih boyunca dinsiz bir millete rastlanmamıştır. Hak dinlerin hedefleri insanları dünya ve ahiret mutluluğuna ulaştırmaktır. İlk insan olan Hz. Adem ilk peygamberdir. Binlerce peygamber gelmiştir. Kur'ân, bunlardan 28 tanesinin isminden söz etmiştir. İslam düşünürleri, isimlerinden bahsedilmeyen bazı şahısların da peygamber olma ihtimalinden bahsetmişlerdir. Mesela; 'Tin Sûresi'nde incire yapılan yeminde Buda'nın altında oturup tefekkür ettiği incire işaret vardır.' diye düşünen, Zülkifl Peygamberin de Buda olabileceğine dair kanaat besleyen bilginler vardır. Çünkü Zülkifl, Kifilli yani Kapilavestolu demektir ki, Kapilavesto, Buda'nın doğduğu yerdir. M.Ö. 600 yıllarında yaşayan Buda ve Konfüçyüs bir kurtarıcının geleceğini müjdelemişlerdir. İslam âlimleri, Buda'nın Maitreya diye bahsettiği kurtarıcının Hz. Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)* olduğunu söylemişlerdir." dedi. Budist rahipler Maitreya'yı hatırlayarak manalı manalı birbirlerine baktılar. Konuşmayı alkışladılar.

Daha sonra misafirlerimizi ağırlayan ev sahibi Ali Tunga Beye bir hediye takdim eden Hsin Tko Shih ve arkadaşları memnuniyetlerini bildirdiler.

“YEPYENİ BİR DOĞUŞA ŞAHİT OLUYORUM”

Kurt (Hamza) Thys, bana Müslüman olma sürecini anlattıktan sonra, Türkiye’ye de gittiğini ve bambaşka bir dünya ile karşılaştığını şöyle hikâye etti: “İçimde, bana yepyeni bir dünyanın kapısını açan insanların ülkesini görmek arzusu belirdi. Bu müsamahalı, bilgili ve cana yakın insanların yetiştikleri yerleri daha yakından göreyim diye Türkiye’ye geldim. Mimari tarzına varıncaya kadar değişik ve bambaşka bir memleket bekliyordum. İslamî inancın, mimari yapıya ve sanata aksedişi de farklı olmalıydı. Mc Donald’ları ve benzeri şeyleri görünce üzüldüm. Binalarda dahi İslamiyet’in köreltildiğini, silindiğini, unutturulduğunu gördüm. Sonra eğitim yuvalarını, pırıl pınl çocukları ve hayata ümitle bakan tahsilli gençleri görünce bütün endişelerim izale oldu. Türkiye yeniden inşa ediliyordu. Yepyeni bir doğuşa şahit oluyordum. Bu, benim için çok büyük mutluluktu. Kalpleri sevgi dolu bu insanlar, bütün dünya insanlığının muhtaç olduğu mesajları hâlleriyle ve dilleriyle ifade etmeye hazırlanıyorlardı. Müslümanlığı yeni tanıdığım için, çevremdekilere koşup, heyecanla onları bu hak dine davet etmek istiyordum. Hâlbuki Türkiye’yi görünce bu hususta nasıl davranmam gerektiğini anladım. Ben, bildiğim kadarıyla güzellikleri yaşayacağım, göstereceğim, alâka duyanlara anlatacağım.

Avrupa’da milyonlarca insan var, pek çoğu arayış içinde... Kendimiz için yaşamadan çok başkalarını yaşatma azmiyle dopdolu olmalıyız. Vazifemin çok büyük olduğuna inancım her gün bir kat daha artıyor. Sadece Avrupalılar değil, dininden, kültü-

ründen uzaklaşmış Türkler de var. Onlar asıllarına tam manası ile dönünce insanlığa çok büyük hizmet edecekler. İnanıyorum ki, bütün bunların üstesinden gelinecek, çünkü gözlerimi kapayıp Türkiye'yi hayal edince, hemen karşıma insanlığın dertleriyle ağlayan bir çift göz çıkıyor. Onları kafamdan silmem mümkün değil. İşte bu manzara, devamlı benim kuvve-i maneviyemi takviye ediyor; moralimi, hizmet şevkimi ve dayanma gücümü artırıyor. Ben de Türkiye'deki fedakârlar gibi olmak istiyorum. Ben iyi bir bilgisayarcıyım; ama eğitime merak sardım ve bu yaştan sonra okula devam edip öğretmen olmak istiyorum. Ülkeme, insanlığa en iyi hizmeti böylece vereceğime inanıyorum. Ülkemi ve bütün insanları seviyorum."

Sohbetimizde onun anne ve babası ile ilgili konuştuk. Ona bazı tavsiyelerde bulundum. Bu konuyla alâkalı bana şunları anlattı:

"Ben o meseleyi kapatmıştım" ama haklısınız her şeye rağmen yine kapılarına gideceğim. Kovulmuş olsam da artık bundan sonra bana Müslümanlığın istediği tavrı göstermek yakışır. İşin doğrusu, meselenin Kur'ân âyetlerinin hassasiyeti içinde ele alınması..." dedi. Kendisine bu yolda rehberlik yapanlara çok saygılı davranıyor ve "Her zaman şartlar ne olursa olsun, hiç çekinmeden bana yapmam lazım gelenleri söyleyin, ben üzerime düşeni yapayım. Unutmayın, ben de sizin gibi olmak, tamamen size benzemek istiyorum." diyor.

ÜÇ KADIN

Lyon'da yaşayan bir arkadaşımız anlatıyor: Kaldığımız yerdeki mescide, yaşlı bir hanım (Madam Martine) yemekler, yiyecekler getirirdi. Kendisine 'Niçin böyle yapıyorsun?' diye sorduk. Dedi ki: "Bakınız çocuklar. Şurada kilise, şurada havra, burada da mescit var. Bunların hepsi de Tanrı'nın evleri. Ne mutlu bana hepsinin ortasında oturuyorum. Bu, benim için bir şükran borcu!" Bahsettiği kilise ise Wille Urbanne Kilisesi. Meşhur papaz Urbanne, Haçlı Seferleri'nin kışkırtıcılarından. Kilisede Haçlı ittifakının anlaşma metni bile mevcut!.. Evet ne günlerden ne günlere...

Bazılarında yabancılara karşı bir yadırgama olabiliyor. Bu da komşu dahi olsa bir Türk'e selam vermemek, selamını almamak, hiç konuşmamak şeklinde veya daha başka tepkilerle tezahür ediyor. Bir arkadaşımız Paris'te kiralık ev ararken, boş bir daire buluyor; fakat bitişiğinde oturan kadın, ev sahibine "Sakın evini Türkler'e verme!" diye telefon ediyor. Buna rağmen evi tutuyorlar ve gelip yerleşiyorlar. Kapıda, merdivende karşılaştıklarında kimse selamlarını almıyor. Yani, bütün sevgi ve dostluk yaklaşmaları boşa çıkıyor. Ama bizimkiler Türkiye'ye her gidip gelişlerin de, mahallî hediyeler getirip komşularına vermeye başlıyorlar. Sonra da yavaş yavaş dost oluyorlar. Kurban bayramında da, kestikleri kurbanın etinden bir parça götürüyorlar. Sonra kadın geliyor, "Ben ömrümde böyle leziz bir et yemedim, mutlaka ücretini vereceğim." diye tutturuyor, onlar da bunun

kurban eti olduğu için para ile satılamayacağını anlatıyorlar. Artık gelip gitmeler başlıyor.

Komşuları, bizimkilerin çocuğuna hediyeler almaya başlıyor. Sonra da "Sizleri çok yanlış tanımışım. diyor. Bir yerlere giderken hep anahtarlarını onlara emanet edip gidiyor. Onlar taşınırken de arkalarından gözyaşı döküyor. "Telefonla olsun beni arayın. Kızım var; ama senede bir defa olsun aramaz, biliyorsunuz." diyor.

Strasbourg'da oturan bir arkadaşımız da şunları anlattı: "Luis Pasteur Üniversitesi'nde profesörleri yetiştirme bölümünde görevli bir öğretim üyesinin hanımı, öğrencilerinin çoğu Türk olan anaokulunda öğretmen. Hoca ateist, ama hoca hanım Protestan... Türklerin yaşayışı ve gelenekleri çok hoşuna gidiyor ve büyük bir gayretle Türkçe öğreniyor. Aynen bizimkiler gibi komşuluğa gidiyor ve Türk hanımları evine davet ediyor. Çok sıcak münasebet ve dostluklar kuruluyor. Bu sene yazın Türkiye'ye gelecekler. Bizim tarzımızın çok orijinal ve insanlığa, komşuluğa daha münasip olduğunu ifade ediyor."

Fransız toplumu içinde yerini alan insanlarımız farklı bir kültürü renklendiriyor ve yeni bir tarzı seslendiriyorlar. Kültürümüzün güzelliği ve zenginliği yakından tanındıkça başkaları tarafından takdir edilecek ve benimsenecektir. Zannediyorum, daha önce bize geri bir toplumun temsilcileri ve işçileri nazarıyla baktıkları için, özelliklerimize göz atma merakı duymuyorlardı. Ama şimdi yavaş yavaş tahsilde, ticarette ve beceride onlarla aynı seviyeye gelmeye başlayınca, daha önceki peşin hükümlerinden sıyrılacak, bizim inançlarımıza ve insanî değerlerimize saygı hatta hayranlık duymaya başlayacaklardır. Medeniyetlerin bu yeni izdivaç döneminde, çok büyük enteresanlıkların zuhur edeceğine inanıyorum.

İSTANBUL HONG KONG MU OLUYOR?

İsveç asıllı mühtedi Muhammed Emir, bakınız neler anlatıyor: İstatistiklere ve son gelişmelere göre, İstanbul geleceğin dünya ticaret merkezi olacak. Hong Kong'tan İstanbul'a daha şimdiden akın var. Bunun manası para akını demektir. Hong Kong'un Çin'e geçmesi yakınlaştıkça, iş ve para sahipleri İstanbul'a yerleşmek için hareket ediyorlar. Bu arada kara para da gelebilir; ama büyük imkânlar sizin ülkenize akacak. Dikkat etseniz yavaş yavaş Çinlilerin İstanbul'a dolmaya başladığını fark edebilirsiniz. Durmadan Çinliler ev alıyorlar. Sizin dikkatinizi çekmemiş olabilir, siz bir Türk olarak olup bitenden şu anda haberdar olmayabilirsiniz; ama ben Hong Kong'ta yaşıyorum. İstanbul'a da gittim ve bazı şeyleri gördüm. Dışarıdan gelenlere devletinizin mesela vergi almama şeklinde sağladığı imkânlar, kendi vatandaşlarınıza, yani Türklere sağlanmıyor. Türkiye'ye gidiş sebebi sadece ticaret de değil. Hong Kong, komünist Çin'in bir parçası olacak. Dolayısıyla, oradakiler rahat yaşamak için geliyorlar. Elbette, bu gizli kan akışı gibi yoğun para akışı sizin lehinize olacak. Onun için ben yakın bir gelecekte İstanbul'da, dolayısıyla Türkiye'de enteresan bir gelişme bekliyorum." diyor. Muhammed Emir, 35 tane polisiye roman yazmış. Kendisinin, 1000 sene önceki kral sülalesinden geldiğini de söylüyor. Yani bir İsveç asilzadesi imiş.

Paris'te bir mescitte görüştüğümüz Muhammed Emir'e, İslamiyet'le nasıl tanıştığını sorduk. Dedi ki: "Bütün dinleri incelemeye çalıştım. Japonya, Tayvan, Tayland, Malezya,

Filipinler, pek çok yer dolaştım. Kimisi tabiata inanıyor ve tabiatın kendisine enerji verdiğini kabul ediyordu. Kimisi heykeli öpüyor ve onu öpünce Tanrı'yı öptüğünü iddia ediyordu. Bunlar benim aklıma yatmadı... Üç sene Dubai'de kaldım. Orası Hong Kong gibi... Kaliteli şaraplar içiliyor. Günümü gün ettiğim bir akşam, televizyon seyrederken bir ezan sesi duydum, içime bir bunalma geldi ve hemen terasa çıktım. Bir müzik parçası açtım ama dinlemek istemedim. Kalbimde hüzün vardı. Gece saat birde dışarı çıktım. Bir Sudanlı ile karşılaştım. Müslümandı, ama Müslümanlıkla ilgisi yoktu. Ona: “Belki bugün intihar edeceğim. dedim. Sudanlı bana Müslüman olursan rahatlarsın, kurtulursun.” dedi. Ama kendisi sarhoştu, Sonra Sudanlı “Sabah namazına git, camideki imam ile görüş.” diye ilave etti. Ben hastaneye gittim. Hastaneden çıktım, kalbim çarpıyordu. Sabah saat beş... Doğru camiye gittim. İmama Müslüman olacağımı söyledim. Öğrenip bellediğim şehadet kelimesini söyleyince bütün sıkıntı ve acılarım bitti. İmam bana dedi ki: ‘Allah'ın sana büyük bir lütfu var. Şu andan itibaren geçmiş günahların affedildi ve seyyiatın hasenata tebdil edildi.’ İşin garibi, bu dönüşümü ben de hissediyordum. İflasın eşiğinde iken bir anda zengin olmuştum.”

Muhammed Emir, bize bazı seyahatlerinden bilhassa Suriye'de başına gelenlerden söz etti. Samimi duaların ne kadar tesirli olduğunu, başından geçen olayları misal göstererek anlattı.

ALMAN ALİ

İslam ülkelerine gelen bazı turistlerde İslamiyet'e karşı güzel hisler uyanınca onları birçok yönden bilgilendirmek, gelecek itirazlara ve sorulacak sorulara cevap hazırlamak gerekir. Alman asıllı bir gençle tanışmıştık. İsmi sonradan Ali olmuştu. Dedi ki: "Fas, Tunus taraflarını gezmeye gitmiştim. Almanya'ya dönünce benden bir şeylerin koptuğunu hissettim. Artık ezan yoktu. Onu arıyordum. Bir gün caddede yabancı bir ailenin Alman polisi ile bir meselesinin olduğunu gördüm. Hemen yanlarına yaklaştım. Başörtülü hanımdan onların Müslüman olduklarını anladım ve hemen yardımcı olmak için devreye girdim. Memnun olan yabancılar bana 'Sen Müslüman mısın?' diye sordular. Ben hiç düşünmeden ve ilk defa 'Evet Müslüman'ım!' dedim. Ama Müslümanlık hakkında hiçbir şey bilmiyordum. Eve gelince Müslüman olduğumu açıkladım. Ailem şiddetle karşı çıktı. 'Terörist olmak mı istiyorsun?' diyorlardı. O günlerde İran olayları ve İran-Irak Savaşı gündemdeydi. 'Şimdi Müslümanların açlık grevi başlayacak. Bir ay nasıl dayanacaksın? Senin hastane paranı asla vermeyiz, aklını başına al.' diye çıkışıyorlardı. Sonradan anladım ki, açlık grevi dedikleri Ramazan ayındaki oruç idi. Ben direttim, onlar da 'Ne halin varsa gör!' diyerek beni kendi halime bıraktılar. Eşyalarımı valize doldurup sokağa çıktım; ama hiçbir Müslüman tanımıyordum. Zaten Müslümanlık adına da hiçbir şey bilmiyordum. Dolaşırken bir mescitle karşılaştım, içeri girip cemaate başımdan geçenleri anlattım. Onlar da, hemen sıcak bir karşılama ile bana sahip çıktılar. Bana kalacağım yeri göster-

diler. Ben bazı sorularımın cevabını birkaç günde öğrendikten sonra, bir yer bulduğumu anlatmak için ailemin yanına gittim. Onlar da, daha sonra çok üzülmüşler. 'Niye kendi hâline sokağa bırakıverdik. Varsın Müslüman olsun ama gözümüzün önünde olsun.' diyerek yaptıklarına pişman olmuşlar. Ben de bana öğretilenleri yavaş yavaş aktarmaya ve İslamiyet'in anne-baba hakkına verdiği öneme göre onlara daha fazla saygılı olmaya çalıştım. Bu hâlim onlara çok güzel tesir etti. Zamanla oruç ve namaz gibi ibadetlerin hikmetlerini ve sıhhî, psikolojik faydalarını öğrenip anlattıkça onlar da İslamiyet'e ısındılar."

Bu misalden hareketle bir iç muhasebe yapacak olursak, ülkemize gelen insanlara karşı bazı vazifelerimizin olduğunu unutmamalıyız. Nasıl ki, hadis-i şeriflerde buyurulduğu üzere annesi babası ahir ömürlerinde yanlarında olduğu hâlde kişi onlara karşı vazifelerini tastamam yapıp ahiretini kazanamazsa bir "Yazıklar olsun!" hitabına hedeftir, aynı şekilde ülkemize gelen yabancılara hâlimiz ve tavrımızla İslamiyet'in güzelliklerini gösterip onlarda İslamiyet'e karşı ilgi uyandırmıyorsak bizler de aynı azara hedefiz demektir. Biz, İslamiyet'in güzel olduğunu iddia ediyoruz (ki, gerçekten de öyledir.) Yine biliyoruz ki, insanlar güzelliklere meftundur. Peki, biz niye bir cazibe ve ilgi odağı olamıyoruz? Cevap belli, biz iddia ettiğimiz güzellikleri üzerimizde gösteremiyoruz da ondan.

Hem diyoruz ki, Hz. Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)* bütün insanlığa gönderilmiştir ve insanlığın bütün ihtiyaçlarına cevap verecek hak ve hakikatleri getirmiştir. Öbür taraftan da diyoruz ki, "İnsan fıtraten mükerrem olduğu için hakkı arıyor." Şimdi bu durumda yaratılışları icabı hak ve hakikati arayan insanlar niye elimizdekilere müşteri olmuyorlar? Herhâlde bizde o parlak gerçekleri ve güzellikleri perdeleyen bir taraf var. Düşünelim; kabahat kimin?

"Karşı tarafın antenleri paslı ise biz ne yapalım?" diye bir mazeretin arkasına sığınamayız. Önce biz; pasımızı, kirimizi temizlemek ve şeffaf hâle gelmek mecburiyetindeyiz. Pas çözen

istiğfar, iç muhasebe ve murakabenin yanında buralara kadar gelen muhatap ve müşterilerimize neyi nasıl anlatacağımız mevzuunda da hazırlıklı olmamız gerekiyor. Yarın, onlar, İlâhi huzurda yakamıza yapışıp, “Size lütfedilen güzellikleri, kirletmeden, pörsütmeden, çirkinleştirmeden bize niye takdim etmediniz?” diye şikâyette bulunurlarsa ne yaparız diye düşünmemiz gerekir.

BU EZANLAR Kİ...

Ezan-ı Muhammedi'nin ruhlardaki tesirine birçok olayla şahit olmuşuzdur. Şeair-i İslamiye'nin mühimlerinden olması itibarıyla ezanın zaten İslam'da önemli bir yeri vardır. Alman asıllı Ali'nin Müslüman olmasında ezanın rolünü daha önce anlatmıştım. İsveçli Müslüman'ın hidayetinin başlangıcında da ezan vardı. Rodoslu Yahya, bir Yunan idi. Kız kardeşinin hidayetinin de rüyada duyduğu ezan sesiyle tahakkuk ettiğini söylemişti.

Amerika'da master öğrencisi olan bir arkadaşımız anlattı. Bir lisan kursunun yöneticilerinden, aynı zamanda öğretmenlerinden olan Stephanie Hanım iki sene önce kocasıyla Türkiye'ye geliyor. Şiddetli münakaşalar sonrası ayrılmaya karar veriyorlar. Bu sıkıntılar içinde bunalıma düştüğü an, İstanbul'da Sultanahmet Camii karşısında bir otelde kulağına bir ses geliyor. Sabah ezanı! Yepyeni bir dünyaya adım atmış gibi manevî bir hazla adeta sarsılıyor. Teybini kaptığı gibi otelden dışarı çıkıyor; okunan bütün ezan seslerini kaydediyor. Daha sonra o gün yatsıya kadar beş vaktin ezanlarını teybine alıyor. Amerika'ya döndükten sonra kocası kendisinden ayrılıyor ama o her şeyi unutup İslamiyet'i araştırmaya başlıyor. Önce sınıfındaki iki kız öğrencisiyle temasa geçiyor ve tavsiye ettikleri kitapları okumaya başlıyor. Sonra arkadaşımız, kendisine Yusuf İslam'ın Peygamberimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'i tanıtmak için hazırladığı kasetleri ve Çağrı filminin video kasetlerini veriyor. Bunlardan çok hoşlanıyor. Geçtiğimiz Ramazan ayında oruçlarını tutuyor ve namazlarını da kılmaya başlıyor. Sonra Fouantain dergisiyle

tanışıyor. Başyazıları ve derginin fen, teknik, eğitim, psikoloji ve maneviyat ahengi içindeki diğer yazıları hayranlığını celbediyor.

Arkadaşımız bir hatırasını daha anlattı:

"Beş arkadaş özel arabamızla Boston'a doğru gidiyorduk. Yatsının vakti geçmek üzere idi. Hemen ilk çıkışta namazı kılmamız gerekiyordu. Boğaz Köprüsü çıkışında olduğu gibi yol parasını tahsil eden vazifeliye dedik ki: 'Bize ihtiyaçlarımız için bir yer gösterebilir misiniz?' Adam hiç düşünmeden odasının anahtarlarını verip yer gösterdi. Abdestlerimizi aldık namazlarımızı kıldıktan sonra yanına uğradık. Aslında o saatlerde öyle yerlerde çok soygun ve cinayet olayları cereyan ettiği için, beş gence karşı, bulunduğu yerin penceresini bile açmaması ve ödeyeceğimiz parayı bile ancak parmak sığacak kadar küçük bir yerden alması gerekirdi. Teşekkür edip ayrılırken, 'Siz orada Mekke'ye karşı dönüp ibadet mi ettiniz?' diye sordu. Biz de 'Evet... Siz Müslüman mısınız?' dedik. 'Hayır, ama ilgimi çekiyor.' dedi. Kendisine Sözler'in İngilizcesini hediye ettik. Kendi adreslerini verdi; bizden de telefon numarası istedi. Birkaç gün sonra telefonda heyecanla bize 'Bu kitap ilham, ilham... Hem okudum hem ağladım. Bu civarda Müslümanlar var mı? Mabet var mı?' diye soruyordu."

Ezan ve namazın kendine göre kerametleri vardır ve bu, herkesçe bilinmektedir. Amerikalı üst seviye bir bürokrat da "Bana namaz kılan bir Müslüman tesir etti. Senelerce silueti gözümün önünden gitmedi. Sonra araştırıp Müslüman oldum." demişti.

JAPONYA VE MÜSLÜMANLIK

Uzun yıllar Japonya'da kalan bir arkadaşımızın anlattığına göre maalesef Japon mafyası uyuşturucuyu, bilhassa bazı İranlıların eliyle kendi gençlerine ulaştırmaya çalışıyor. Pakistanlıları da kullandıkları oluyor. İşte bunların biri oralarda ve eğlence dünyasında dolaşırken bir Japon kızla tanışıyor, beraber yaşarken evlenmeye karar veriyorlar. Damadın aklına Müslümanlık geliyor... Önce Müslüman olacaksın, ondan sonra nikâhlanacağız." diyor. Kız da kabul ediyor. Kabul ediyor, ama "Bana İslamiyet'i öğret." diye tutturuyor. Delikanlının aslında pek bir şey bildiği yok. Kız Kur'ân bulup getiriyor, "Anlat bana kitabınızı." diyor. O ise, "Benim abdestim yok, elime alamam." deyip savuşturuyor. Fakat Japon, bu sefer İslam merkezlerine gidiyor, Müslüman kadınların toplantılarına katılıp aklına gelenleri sormaya başlıyor. Müslüman hanımlar da tam yetişmedikleri için alışmadıkları ve çok defa saygı sınırını aşar buldukları sorulardan bıkıp, "Acaba aramıza sokmasak mı?' diye düşünüyorlar. Bazıları, "Böyle soruları dışarıda özel olarak sorsun, ama toplantılarda hiçbir şey sormamak şartıyla gelip otursun, yoksa bazı yenilerin de kafasını karıştıracak." diye şartlı olarak aralarına girmesini uygun buluyorlar. O da yılmadan sorularına, araştırmalarına ve kocasını zorlamaya devam ediyor. Sonunda Pakistanlı, İslamiyet'i iyice öğrenip hanımıyla beraber yaşamaya başlıyor. Hatta karı-koca, İslamî bir kuruluşa gidip, "Bu zamana kadar işlediğimiz (uyuşturucu kullanma vs. gibi) günahlardan maddî bir ceza çekmemiz gerekiyorsa bize had tatbik edebilirsi-

niz.” diye müracaat ediyorlar. Onların bu örnek ve samimi davranışları, birçok insan için bir ibret vesilesi oluyor.

Şu anda Japonya’da İslamiyet’i tanıyanlar ve kabule hazırlananlar çoğalıyor. İsviçre’de neşredilen Neue Zurcher Zeitung Gazetesi’nin Florian Coulmas imzalı haberi şöyle: “Tokyo’nun kibar semti elçiliklerin bulunduğu Azabu’da, cuma namazı için 400-500 kişi bir araya geliyor. Bunlar sadece İslam ülkelerinden gelen diplomatlar değil, aynı zamanda Japon asıllı Müslümanlar. Kısa bir zamandan beri Mekkeli Peygamber’in dini, Japonya’da her gün çoğalan bir ilgi ile Japonların dikkatini çekiyor. Binlerce insana ibadet imkânı sağlayacak yeni bir caminin temeli çoktan atıldı bile. İki senede bitmesi planlanan caminin masrafları Müslüman ülkelerden ve bazı Japon firmalarından sağlanıyor. (Bahsi geçen cami geçtiğimiz günlerde ibadete açıldı.) 5000 kişiye imkân sağlayacak başka bir cami Tokyo’ya komşu Ichinowari’da inşa ediliyor. İslam dünyası haritası üzerinde Japonya uzun zamandır beyaz bir leke gibi idi. Çünkü Endonezya, Malezya, Singapur ve Filipinler’e ulaşan İslamiyet, son yıllara kadar Japonya’ya yayılamamıştı. Hâlbuki, Hristiyan misyonerler 1543’ten beri Japonya’da faaliyet gösteriyorlardı. Ama bugün artık İslamiyet’e şaşılacak bir alâka hissediliyor. Japonya’ya iltica eden Müslümanlar arasında Bolşeviklerden kaçan gruplardan yüzlerce Türkmen, Kazak, Özbek, Kırgız ve Tacik var. Onlar, Tokyo ve Kobe’ye yerleşmişler. Kobe’de ilk cami 1935’te açıldı. Tokyo’da ise 1938’de... Askerî hükümet, İslamiyet’i ve İslam araştırma merkezlerini destekliyordu. Hayashi Seryura’nın başbakanlığa yükselmesiyle İslamiyet’in Japonya’da hızla yayılacağı ümit edildi; ama bu heyecan, savaş mağlubiyetiyle birden söndü. Müslümanların sayısı tam bilinemiyor; fakat 10 bin ile 50 bin arasında olduğu tahmin ediliyor. Bugün Japonlar ve Japon basını İslamiyet’e saygıyla bakıyor.”

Aslında Japonlardan daha çok Müslümanlar olarak bizler kendimize bakıp “Acaba İslamî güzellikleri tam temsil edebiliyor muyuz?” diye düşünmeliyiz.

Üçüncü Bölüm

BİLİM - HİKMET - SAĞLIK

BİZE DERS OLSUN

Bir Amerikan misyonerinin "Merzifon Amerikan Koleji Hatıraları" isimli kitabını okuyorum. Enderun Kitabevi'nin bir hizmeti. Cem Tank Yüksel'in tercüme ettiği kitapta misyoner George E. White, bizlere ibret dolu gayretlerini anlatıyor. Kitaptan Ermenileri, Batılıların söz verip yüz üstü bırakarak zora soktuklarını, Amerikalıların ise onlara yardım ettiklerini; hatta bir Amerikalı profesör tarafından Başkan Wilson'a takdim edilmek üzere Ermeni devletinin sınırlarını gösteren bir harita çizildiğini de öğreniyoruz.

Misyoner White, gerçekten kendisi ve misyonu hesabına fedakârca çalışmış. Merzifon'da kaldığı müddetçe boş oturmadan iyi bir gözlemci olarak her şeyimizi incelemiş. İbretli satırları okurken, gerçekten iyi eğitilmiş bir öğretmenin gittiği ülkelerde neler yapması ve nelerle ilgilenmesi gerektiğini de anlamış oluyoruz.

Misyoner White'ın bizimle ilgili bazı tesbitleri şöyle: "Zamanla, ziyaret ettiğim camilerde, kendimi evimde gibi hissetmeye başladım. (...) Cami ibadeti, oldukça etkileyicidir. Bin erkek (kadın yoktur), omuz omuza, birbirinin ardındaki saflarda, birbirine sıkı sıkıya bağlı bir tarzda dururlar. (...) Camideki ibadetler, bana daima gerçek bir ibadet olarak gözükmüştür. Yerimde yapabildiğim doğrulukta onlara katılmışımdır. Kur'ân'ın ilk sûresini (Fatiha) dikkatlice inceledim ve kendi dualarımda İngilizce olarak kullandım. (...) Her perşembe akşamı çalınan davulla-

rı duyardık. ‘Tekke,’ Hristiyan sistemindeki manastıra karşılık gelir. Nakşibendiler, hareketsiz vücutlarındaki her atomda Allah’ı hatırlayarak sessizlik içinde ibadet ederler. Şehrimizdeki Rufaî Şeyhi Ali ile öyle yakınlaştık ki; onun bağıran, dönen, ateş yiyen dervişlerinin ayinlerinde kendimi evimde hissetmeye başladım. (...) Cezbe içindeki dervişlerin havasına kapılmamak, vücut ve ses onlara katılmamak mümkün değildi.”

1 Şubat 1893’te Merzifon misyoner okulunda çıkan yangınla ilgili olarak diyor ki: “Sonunda Türk hükümeti bizim varlıklarımızı korumak hususunda ihmalkâr davrandığını kabul etti ve bize, maddi zararın tahmini karşılığı olarak 2200 dolar tazminat ödedi. Planlarımızı yeniden gözden geçirdik ve binamızı yeniden yaptık.”

Misyoner White, arkeolojik hazinelerimizle de ilgileniyor: “Kolej alanında ve etrafında bir arkeolojik bilgi hazinesi yatıyordu. (...) Bir keresinde bir köyden atla geçerken muhteşem bir Hitit aslanı, Roma yol taşları, Bizans-Grek-Hristiyan mezar taşları bulmuştuk. (...) Eski şehir ve kalelerin etrafında, suni kümbetlerde saklı tapınaklarda ve benzeri yerlerde bol bulunan boyalı çanak ve çömleği toplayıp karşılaştırmayı âdet haline getirdik. Çocuklarımız, genellikle Hititler’e ait çivi yazılarının parçalarını toplamak ve bulmakta ustalaştılar. Bu eski eserleri ve arkeolojik değer taşıyan parçaları yolladığımızda, bize bilgi verebilecek merkezler ve British Museum ile münasebet kurduk. Böylece Anadolu Arkeoloji Kulübü kuruldu. (...) Bizim alanımız yeniydi ve üzerinde çalışacak, anavatana ve Avrupa’daki merkezlere rapor edecek çok çeşitli bilgi ve keşif vardı.”

İbret veren bir hatırasında White diyor ki: “Merzifon’da, annesi kör ve fakir, babasız bir Rum çocuğu vardı. Kışın okula karlı sokaklardaki taşların üzerinde çıplak ayakla, ucuz bir çift ayakkabısını elinde taşıyarak gelirdi. Kolejdeki çeşmeye geldiğinde, buzlu su ile ayaklarını yıkar, edepli bir şekilde ayakkabılarını giyer, bütün gün boyunca böyle dolaşır, akşam evine yine

ayakkabıları elinde çıplak ayakla giderdi. Daha sonraki senelerde tekniker olarak çalıştı ve İncil'in samimi bir vaizi oldu."

Ben kendi hesabıma bu kitaptan çok hisseler çıkardım. Gönlündeki kudsî mesajları bütün dünyaya birer müjde gibi yaymak isteyenlerin de pek çok ibretler alacağını tahmin ediyorum.

GENÇLİĞE VERİLECEK ŞEY

Rumelihisarı'nda boş bir arsada ölü olarak bulunan aşırı dozda uyuşturucu kullandığı öğrenilen Can Aslandere'nin annesi Sevim Egemen Aslandere ile Savaş Ay, bir görüşme yapmış. Acılı annenin bazı sözleri çok dikkat çekici... Sevim Hanım diyor ki: "Söylendiği gibi Can, anne-baba ayrılığı yüzünden değil nüfusunun yüzde 60-70'ini oluşturan gençliğe bu ülkenin verebileceği hiçbir şey olmadığı için o yerlere gitti." Can'ın Söz dergisinde bir röportajı yayınlanmış. Orada diyor ki: "İnandığım hiçbir ideoloji yok. Değerlerin hepsi yapay, gerçek değerlerin hepsi yok olmuş. İnanacağım insanlar yok. Riyakâr ilişkiler, düzenbazlıklar... Bunlardan hangisinin içine girip beraber olabileceğimi bilemiyorum. Hiçbirine ait değilim." Evet, böyle söylemiş Can. Gerçekten Can, geleceğe dair bir umudu olmayan, binlerce gençten biriydi. "Mutsuz bir çocuktu gerçekten, umutsuzluğu bizden kaynaklanan bir şey değildi. Toplumdaki bütün gençlerin yaşadığı ortak umutsuzlukları yaşadı benim çocuğum."

Can'ın annesi Sevim Egemen Aslandere, "Keşke ben ondan önce ölseydim." dedikten sonra en büyük olayın, eroini bıraktıktan sonra doğacak boşluğu doldurabilmek olduğunu söylüyor.

Yüreği yanan anne son olarak bütün annelere şöyle bir çağrıda bulunuyor: "Biliyorsunuz 9 Haziran Dünya Gençlik Günü. O gün çocuğu bağımlı olan ya da olmayan tüm anneleri, izin alınabildiği takdirde Can'ın toprağa verildiği Zindanarkası Mezarlığı'nda toplanmaya, uyuşturucuya hayır demeye çağırıyorum."

Şimdi de "Gece Gençlerinin Dünyası"na bir giriş yapalım. Nuriye Akman'ın "Kalabalıklar" arasından hızla tehlike, hatta ölüm girdabına koşan gençlerimizin karanlık dünyasına açtığı pencereden bir bakış atfedelim:

Akman, diskodaki gençlerden birisine soruyor: "Seni burada eğlendiren ne?" Cevap: "Şu müzik var ya şu müzik." Akman "Onu eğlendiren müzik acaba neden benim kalbime balyozla vuruluyor etkisi yapıyor?" diyor. Cevap: "Çünkü senin kafan iyi değil. İçseydin bir tane, o zaman balyoz neymiş görürdün!"

Akman bir başkasına "Eğlence ne?" diye soruyor. Gencin verdiği cevap: "Eğlenmek, transa geçmek." Genç, devam ediyor: "İşte bu yüzden hapsız bu müzik dinlenmez. Bir hap da alsanız aslında daha iyi anlarsınız, underground yaşam felsefesidir. Yani sekste, hayatta, ritimde sınır tanımamak. Bak şu Dj'lere. Adamlar aşmış artık. Uyuşturucu almasa yapamaz bu müziği." Akman "Bu nasıl aşkınlıktır kardeşim?" diyor. Sonra kendi kendine "Bazıları var, dans mı ediyor, erotik şov mu belli değil. Bazıları durgun sularda yüzüyor. Çocuk sopa yutmuş gibi dümdüz duruyor. Sallanan sadece kafası. Bir sağa bir sola. Bir sağa bir sola. Transa geçme dedikleri bu mu şimdi?" diyor.

Anne Sevim Hanım'ın dediği gibi, bütün gençlerin olmasa bile bazı gençlerin durumu bu. Bizim önce gençlere vereceğimiz şeyi yani onları hayata bağlayan, ümit veren, akıl, kalp ve vicdanlarını tatmin eden ışığı ve gıdayı bulmamız gerekiyor. İstiyoruz ki, bunları büyüklerimiz düşünsün. Ama bize de düşen çok şey var. Bilhassa yaşama zevkinden çok yaşatma zevkini şiar edinmiş muhabbet fedailerine, Kur'ân talebelerine çok şey düşüyor. Koşun bu gençlerin imdadına ve onlara ruhunuzun ilhamlarını ulaştırın ki, gençler ölmesin, anneler ağlamasın.

YEŞİL ELMAS

Değerli bilim adamlarımızdan muhterem hocamız Prof. Dr. Tahsin Tokmanoğlu'nun yazmış olduğu "Yeşil Elmas" isimli eseri okudum. Mayıs 1996'da basılan kitap, Orman Eski Bakanı Hasan Ekinci'nin önsözü ile çıkmış. Ülkemiz gerçeklerini kendi ufkundan hatıralar halinde ve yer yer değerli analizler yaparak anlatan Prof. Tokmanoğlu'nun, bilhassa dikkat çektiği hususları çok mühim gördüm. Aslında bu kitapta anlatılan hususların ve önümüze serilen gerçeklerin, şu anda ki son durumlarının hangi seviyede olduğunun da tekrar incelenip değerlendirilmesi gerekmektedir. Bilhassa vazifeli olarak dolaşırken memleketimizin kaza ve köylerinde karşılaştığı problemlerin, Amerika'da bulunduğu ve araştırmalar yaptığı zaman içinde mukayeseler yaparak vardığı çözümleri ile ilgili tekliflerinin çok iyi yorumlanıp değerlendirilmesi icap etmektedir. Eğitimle ilgili çıkardığı neticeler ise, üzerinde dikkatle durulması gereken başlı başına bir husus.

Bazı notlarını nakletmek istiyorum:

"Çatalzeytin'in birkaç köyünde çok sayıda frengili aile vardı. (...) Burnu düşmüş, çenesi çarpılmış, gözleri şaşmış, kısaca insan kılığından çıkmış bir hayli insan gördüm. (...) Birinci Dünya Savaşı'nda bu yörelerden asker olarak Yemen çöllerine gidenler geri gelmemişler. Çevre halkı frengililerin askere alınmadığını öğrenmiş ve askerlikten kurtulmak için kendilerini bilerek frengiye aşılamışlar. Hastalık zamanla çocuklarına ve torunlarına geçmiş."

"Türkiye'de yıldırımlar yağmurla birlikte gelir. Bu sebeple yıldırımın çıkardığı yangını yağmur derhal söndürür. (Amerika'da) Black Hills'de çok zaman yıldırım düşüyor, yangın çıkartıyor, arkasından yağmur yağmıyormuş. Bu sebeple orman yangınlarının yarısı yıldırımdan oluyormuş."

"Nebraska'da bir de inek ahırı gezdik. Her bir ineğin 25-30 litre süt verdiğini söylediler. (...) Köşedeki hoparlörün ne işe yaradığını sorduk. Şunları söylediler: Hoparlör, evin içindeki radyoya bağlı. İneklere sağılmadan önce 20-30 dakika müzik dinletilirse, gevşiyor, fazla süt veriyorlar. Müzik dinletilmezse, kendilerini sıkıyor, daha az süt veriyorlar." (Amerikalılar) 'Gördüklerinizden hangilerini ülkenizde uygulamak istersiniz?' dediler. Hemen hepsini uygulamak istiyorduk. (...) Dinleyen Amerikalılar- 'Sizler ülkenizde galiba çok yetkili kişilersiniz, yapacağım, diye konuşuyorsunuz. Demokrasilerde iş yapmak çok zordur. Önce toplumu yapacağınız işin iyi bir şey olduğuna inandırmanız gerekir. Bu inancı sağlamazsanız hiçbir şey yapamazsınız. Bu sebeple 'Düşüncelerimi toplumumuza kabul ettirebilirsem, şunları yapmak isterim' şeklinde konuşmanız daha uygun olur' dediler."

"(New Orleans'da) gezdiğimiz binanın geniş salonları, bir karınca yuvasını veya bir arı kovanını andırıyordu. Herkes başını önüne eğmiş devamlı çalışıyordu. İş saatinde devamlı çalışmak, yanındakiyle iki kelime dahi konuşmadan, sigara, çay ve kahve içmeden devamlı çalışmak, buradaki insanlarda alışkanlık haline gelmişti. (...) Özel ziyaretçi kabul etmek olmayacak bir hâl. İbadet eder gibi çalışıyor, kendilerini kelimenin tam manasıyla işlerine veriyorlar. Sonunda, yaptıkları işten zevk alıyorlar. (...) New Orleans şehrinin çevresi, evvelce tamamiyle bataklıkmış. Bu bataklıkta, büyük kobra yılanları yaşarmış. Bataklığı kurutmak için çok sayıda kanal açmışlar. Bataklık sularının çoğunu denize akıtmışlar. (...) Kurutulan bataklık alanlarında çeşitli turunçgiller yetiştirmişler. Çok güzel, porta-

kal ve limon bahçeleri gördük. Şehrin her yerinde bol ve ucuz portakal suyu satılıyor.”

“Bu insanları bu kadar çok çalıştıran güç ne idi? Birçokları ertesi gün savaşa gidecekmiş gibi çalışıyordu. (...) Bu sırrı çözebilsek ve bütün insanlarımıza yayabilsek, bütün problemlerimiz çözümlenir.”

İBAHA-TEMLİK ÖLÇÜSÜNDE İNTİHAR

The Washington Post'un haberine göre ABD'li siyahlarda esrarengiz intiharlar oluyor. Amerika'da bilhassa zenci erkekler arasında intihar nisbeti artıyor. Gerçekte intiharın zencilerin kültürüne uygun bir davranış olmadığı, çünkü zencilere daha küçük yaştan itibaren zorluklarla nasıl baş edileceği öğretildiği, bu yüzden intihar nisbetlerinin artmasının enteresan bir şey olduğu belirtiliyor. 1980'den 1993'e kadar 15-24 yaş arasındaki zenci erkeklerde intihar nisbeti yüzde 63 artarken, aynı yaştaki beyaz erkekler arasında sadece yüzde 8 arttı.

Batılı ülkelerde de intiharların korkunç denecek biçimde çoğaldığını biliyoruz. İslam âleminde ise, intihar oranı oldukça düşük. Bunun inançlardaki sağlamlıkla alâkası çok fazla.

Şimdi, bir de cezaevlerinde ölüm oruçları başladı. Bunun üzerine, 'Ölüm orucuna başvuranları ölüme terk etmek insan haklarından mıdır, değil midir?" tartışması çıktı. Boğaz Köprüsü'nden ve yüksek binaların tepesinden atlayanların kurtarılması için elden gelen her şeyin yapılmasını isteyenler, şimdi garip bir anlayışla ölüm orucu tutanlara karışılmaması gerektiğini ve bu kişileri kurtarmak için en ufak bir doktor müdahalesinin bile doğru olmadığını müdafaa ediyorlar. Bu mantığı anlamak çok zor. Hele hele bunu, bazı hukukçuların ve insan hakları derneklerinin müdafaa etmesi çok tuhaf. Mesleği insan hayatını kurtarmak olan bir kısım doktorların da böyle bir iddiaya destek vermesi ise, durumu daha vahim hâle getiriyor.

Onların neye hizmet etmek için böyle davrandıklarını bilmiyorum ama İslamiyet'in, insan hayatını korumak için intihara karşı tavrının çok ciddi olduğunu biliyorum. Bizim dinimizde, intihar edenin ahirette, intihar ettiği şekil üzere devamlı cezalandırılacağı bildirilerek vazgeçirici bir tavır sergilenir.

Hiç kimse, "Ben kendi hayatımı sona erdirme hususunda hür değil miyim? İstersem intihar ederim." deme hakkına sahip değildir. Çünkü bu vücut bizim değil, Allah'ındır. Cenab-ı Hakk, bu hayatı bize mülk olarak vermemiştir. Ancak istifademize sunmuştur. Dolayısıyla, bize ait olmayan bir şeyi yok etme hakkımız olamaz.

Bu hususu Bediüzzaman Hazretleri şöyle anlatır:

"Cenab-ı Hakk'ın sana verdiği vücudun, cismin, azaların ibahadır, temlik değildir. Yani istifaden için kendi mülkünü senin eline vermiş, istifade et diye mubah kılmış. Senin gibi, idare etmekten hakikaten âciz ve tedbirden cidden cahil bir şahsa temlik etmemiş, çünkü mülk olarak verse idi, idaresini sana bırakmak lazım gelirdi. (...) Elbette ibahanın düsturuyla hareket etmek lazımdır. Yani, nasıl bir zat, ziyafete misafirleri davet eder. Onlara ziyafet meclisindeki eşyadan ve ziyafetten istifadeyi ibaha ediyor, temlik etmiyor. (...) Öyle ise israf edemez, başkasına ikram edemez. Eğer temlik olsaydı, yapabilirdi, kendi arzusu ile hareket edebilirdi. Aynen bunun gibi Cenab-ı Hakk'ın sana ibaha suretinde verdiği hayatı intihar ile sona erdiremezsin. Gözünü çıkaramazsın. Manen gözü kör etmek demek olan, gözü verenin rızası haricinde harama sarf edemezsin. Aynı şekilde, kulağı, dili ve benzeri cihazları harama sarf etmekle manen öldüremezsin. Eti yenilmeyen hayvanatı, lüzumsuz yere katledemezsin." Bütün bu gerçekler karşısında bizim Mâlik-i Hakiki olan Allah'ı hiç hesaba katmadan Firavunlar, Nemrutlar ve Neronlar gibi tavır takınmaya hiçbir hakkımız yoktur.

VİCDANLARI İKAZ EDELİM

Bir gazetenin manşeti söyle idi: "Jüri kararını açıkladı... Sigara üreten dev şirketler suçlu..." Amerika'da günlerdir heyecanla izlenen dava sonuçlandı. Altı üyeli jüri, 9,5 saatlik toplantı sonrası sigara şirketini mahkûm etti. Böylece dünyada ilk defa "Sigara yüzünden akciğer kanserine yakalandım." diyen bir tiryakinin iddiası mahkeme kararı ile onaylanmış oldu. Kararı temyizin onaylaması halinde, peşi peşine açılacak on binlerce dava sebebiyle sigara üreten şirketlerin hepsinin iflas noktasına gelecekleri belirtiliyor. Amerika'da büyük yankı uyandıran davayı, Florida'da yaşayan Grady Carter adlı 66 yaşındaki emekli açtı. Carter 1947'den beri içtiği Lucky strike sigarası yüzünden akciğer kanserine yakalandığını bildirdi ve bu sigarayı üreten Brown-Williamson şirketinden tazminat istedi. Jüri, sigaranın zararı ve tehlikesi konusunda tüketicileri uyarmakta ihmalkâr davrandığı gerekçesiyle sigara şirketini suçlu buldu. Mahkemenin hâkimi de, jürinin bu kararı üzerine sigara şirketini Carter'a 750 bin dolar tazminat ödemeye mahkûm etti. Böyle bir gelişme üzerine, dünyanın en büyük şirketlerinden olan "Philip and Morris" ve "Nabisco"nun hisseleri New York Borsası'nda bir günde yüzde 13 düştü.

Tabut çivisi ismi verilen sigaranın zararlarından herkes haberdar; ama insanlık bir türlü sigaradan vazgeçemiyor. Belki de mahkemenin verdiği bu karar caydırıcı olabilir. Bununla birlikte, bu zamana kadar Amerika'da 19 dava görüldü. Hepsinde de sigara üreticileri kazandı. 1988 yılında New Jersey'de Rose

Cipoiline isimli kişi bir sigara firmasını mahkemeye vermiş ve tazminata hak kazanmıştı. Ancak firma, temyiz yoluna gitmiş ve temyizi kazandıktan sonra 400 bin dolar tazminat ödemekten kurtulmuştu. Bu bakımdan Grady Carter'in kazandığı bu dava ikinci zafer oluyor ama temyizin ne yapacağı belli değil. Eğer insanlığın sıhhati ön plana alınırsa çok hayırlı bir netice doğabilir. Belki de sigara tiryakileri için bazı ağır şartlar da ileri sürülebilir.

Aslında her şey ortada. Kongre Teknoloji Değerlendirme Ofisi rakamlarına göre, sigara bağlantılı hastalıklar, Amerikalılara yılda 68 milyar dolarlık sağlık harcaması yaptırıyor. Amerikan Tıp Birliği gazetesine göre ise, ülkede yılda 434 bin kişi sigara bağlantılı hastalıklardan dolayı hayatını kaybediyor. Hem de çoğu kanserden gidiyor. Buna rağmen, her şeyi bilen bazı doktorlar bile tiryakilikten vazgeçemiyorlar.

Maalesef Sağlık Bakanlığımızca liselerimizde ve dengi okullarda öğrenciler üzerinde yapılan araştırmalarda çok kötü neticeler ortaya çıktı. Daha o yaşlarda sigara kullananların yüzdesi, yüzde kırkı aşıyor. Öğrenciler üzerinde, sigara reklamlarındaki özendirici faktörler çok tesirli oluyor. Sigaraya başlama yaşının 11 oluşu herhâlde bizleri ürpertecektir. Öğretmenlerin ise yüzde 77'si sigara kullanıyor. Tabii sigara içmeyenlerin bile, içenler ile aynı mekânı paylaşmaları yüzünden maruz kaldıkları zararlar var. Öyle ki, ilkokullarda sigara içmeyen çocukların kanında, günde altı sigara içen erişkine eşit oranda nikotinin bulunduğu da araştırmalar neticesinde tespit edilmiş durumda.

Kanaatimce, sigaranın zararlarının tespit edilip filmlerle göstermenin yanında "me'hazdaki kudsiyeti" göz ardı etmememiz gerekiyor. Yani sıhhatimizi de getirdiği mukaddes prensiplerle koruma altına alan dinimizin her zararlı şeyi yasaklayıp haram kapsamına almasını bu hususta değerlendirip insanlarımızın vicdanlarına seslenmemiz lazım. Vicdanı ikaz edecek olan böyle kudsî bir husus, en büyük vazgeçirici olacaktır.

HEM TAKDİR-İ İLAHÎ, HEM TEKDİR-İ İLAHÎ

Ege Cansen'in "Allah'ın dediği olur." başlıklı yazısı, çoktandır yazmayı düşündüğüm trafikle ilgili bir konu için teşvik edici oldu. Cansen, Allah'ın kâinatta şaşmaz bir nizam koyduğunu, bu nizama karşı gelmenin Allah'ın emrine karşı gelmek manasına geldiği için nizama karşı gelenin ceza ile karşılık göreceğini söylüyor. Misal olarak merkezkaç kuvvetini ele alarak, "Bu yüzden direksiyon kıran her araç, dışa doğru savruluyor. Savrulma gücü, tekerleklerin yol yüzeyiyle temasından doğan sürtünme gücünü yenince, araç yoldan çıkıyor, devriliyor, takla atıyor, uçuruma yuvarlanıyor. Allah'ın dediği oluyor." diyor. Bu güzel yazının sonunu Uğur Özoğuz'a ait bir sözle bağlıyor. Yalnız ben burada küçük bir tashihte bulunmak istiyorum: "Kaza, hem takdir-i İlahî, hem de tekdir-i İlahî." Çünkü her şey takdir-i ilahi iledir. Ama takdir yapılırken, sonsuz ilim, insan iradesini de işin içine katar. Bizim bile cüzi ilmimizle, önceden ayın ve güneşin ne zaman tutulacağını bilip takvimlere yazmamız mümkün oluyorsa, Allah'ın ilminin haricine hiçbir şey çıkamayacağı için ilahi takdirin gerçeğe uygun tecelli etmesinden daha normal hiçbir şey olamaz. Bu bakımdan bazılarının "Vatandaş, trafik kazaları kader değildir." demeleri bizim tevhid esası üzerine kurulu inançlarımıza uygun düşmez. Çünkü, her şey kaderin programına girer. Trafik kazası olmak da kaderdir, olmamak da kader. Biz sadece ilâhi kanunlara uymanın mükâfatını veya uymamanın ceza ve tekdirini görürüz.

Eğer bu meseleyi en baştan ele alacak olursak, kader; en küçükten en büyüğe kadar yaratılan her şeyin, ne zaman, nerede hangi keyfiyette olacağının Allah'ın ilmi tarafından bilinip takdir edilmesidir. Biz ve bizim irademiz, aynı şekilde içinde bulunduğumuz araç bu ilmin haricinde olamayacağından dolayı, bulunduğumuz pozisyona göre kazanın olup olmayacağının da, Allah'ın ilminin ve takdirinin haricinde kalması mevzu bahis olamaz.

Şimdi bize düşen nedir? Bize düşen, Allah'ın koyduğu kanunlara itaat etmektir. Merkezkaç gücü mü var, araba kullanırken ona boyun eğecek ve rahat olacağız. Her meselede olduğu gibi, bu hususta da ihtisas sahiplerinin sözlerine uymak esastır. Onun için trafik kâidelerine uymak dinimizce de mecburîdir. Yüzlerce, binlerce deney ve tecrübeden sonra ulaşılmış neticeleri ifade eden trafik kâidelerine uymayanlar günah ve cinayet işlemiş olurlar. 12 senede 88 bin ölü demek resmen ülkemizde bir "trafik savaşı" yaşanıyor demektir ki, büyük bir vebal altında olduğumuz aşikârdır. Aşırı hız, eğitimsizlik ve şımarıklığın doğurduğu trafik kazalarında eğer altyapı eksikliğimiz devlet tarafından giderilmiyorsa, toptan "trafik günahkârları" olmuş oluruz.

OKUL KAPATTIRAN ÇOCUK

Başlığa bakıp da “Bir çocuk koca okulu nasıl kapattırır?” diyebilirsiniz. Ama İngiltere’de 10 yaşındaki çok yaramaz bir öğrenciyle baş edemeyen müdür, sonunda okulu kapatmaya karar verdi... Gerekçesi şu idi:

Nottingham şehrinde yaşayan, okuldan daha önce iki defa atılan Mathew Wilson, tekrar okula döndü. Bu sefer bütün öğretmenler grev kararı aldılar. Okul müdürü önce öğrenciye sahip çıkıp öğretmenlerin bu tavrını tenkit etti. Sonra, “Wilson ile bizzat kendim ilgileneceğim.” diyerek öğrenciyi himayesine aldı. Ancak, daha sonra Wilson ile baş edemedi ve okulu kapatma kararı aldı. Okulda eğitim gören 190 öğrencinin velilerine de birer mektup göndererek şöyle dedi: “Okulda görev yapacak öğretmen yok. Çocuklarınıza gerekli güvenlik ortamını sağlamayı garanti edemediğim için okulu kapatmak zorundayım.”

Şimdi bir de şu habere bakalım:

“Yardımcı Köpekler Eğitim Merkezi’nde, Amerikalılar en yaramaz köpekleri bile eğitip, sahiplerinin en sadık yardımcıları durumuna getiriyorlar. Eğitim alan köpekler, muhtaç insanların kolu ve ayağı oluyor. Tanesi 7 bin 500 dolar olan köpekler bu eğitimi altı ayda alıyorlar. Kurs bitince köpekler sahibi ile alışverişe çıkıyor, para ödeyip üstünü alıyor, televizyonun kumandasını getiriyor ve sakatların hayatlarını kolaylaştıracak daha başka pek çok isteklere cevap veriyor.

Bir tarafta en yaramaz köpekler üzerinde bile bu kadar başarılı eğitim imkânına sahip Batılılar, öbür taraftan bir çocukla baş edemiyorlar. Hâlbuki pedagoji ve psikoloji üzerinde çok büyük tecrübeye sahip bulunuyorlar. Bunun sebebi ne olabilir? Sanırım, ölçüyü kaçırma en büyük sebep. Hatta zannediyorum, ilmî araştırmaların ortaya koyduğu gerçeklerle onların kanun maddeleri çatışıyor.

Mukaddes ölçüler, materyalist bir anlayışla yıkılınca menfî gelişmeler nikâha ve aile kutsiyetine yansımaya başladı. Hayatta zevkten başka bir şey düşünmeyen egoist insanlar, aile sadakati, çocuk yükü gibi insanlık vazifelerinden kaçmaya başladılar. İstemeyerek dünyaya getirdikleri çocuklarına âdeta düşman kesildiler. Haz ve lezzetlerinin en büyük engeli gördükleri çocukları hor görmeye, onlara işkence yapmaya başlayanlar oldu. İşte bunu önlemek için çocukları koruyalım derken çok ağır kanunlar çıkardılar. Artık ne anne-baba, ne de öğretmen ve idareciler çocuklara fiske bile vurabiliyordu. Çocuk şikâyetçi olsa, ebeveynin elinden alınır, öğretmenler okullarından sürülür. Eğer vücutlarında dayak izi, sıyrık mıyrık olursa, anne-baba hapse atılır, öğretmenler işten atılır.

New Jersey'de bir ara bir hırsız çetesi türemişti. Şikâyete gidenlere polis, "Bunlar 18 yaşından küçük bir grup. Sakın dövmeye kalkmayın, siz suçlu duruma düşersiniz." diye ikaz ediyor, sonra da bir çıkış yolu gösteriyordu: "Eğer sizin 18 yaşından küçük çocuklarınız varsa onlar dövsün." diyordu.

Eğer Nottingham'da da öyle bir polis olsaydı, okulu kapatmaya kalkan müdüre yaramaz çocuktan kurtulmaları için benzeri bir çözüm telkin edebilirdi. Tabii ki bu, meselenin esprisi...

Aslında yaratılış kanunlarından, fıtratın prensiplerinden ibret almamız gerekir. Akıl ve baliğ olmayan çocuklar İslamî hükümler yönünden mesul değillerdir; ama fıtrî kanunlar ciheti ile mesul oldukları için, çoğu zaman kuş yuvası bozan, arıları yakan çocuklar ya düşer başlarını kırarlar veya ayak ve kollarını kırıp topal ve çolak kalırlar. Bebeklerin bile annelerini şakadan dövü-

yor gibi yapsanız şefkat hissi ile o küçüklerin ağladıklarını ve karşı koyduklarını görürsünüz. Buna göre; onları Hindistan'daki kutsal inekler gibi ne yaparlarsa yapsınlar deyip kendi hallerine bırakamayız. Yoksa 18 yaşından sonra birdenbire kanunların sert duvarına çarpınca şok yaşayan o gençlere de kötülük etmiş oluruz.

Hadis-i şeriflerde, "Boynuzsuz koyunun, kendisine haksızlık yapan boynuzludan hakkını alacağı" bile ifade edilmiş. Buna göre, vicdan ve hissiyat sahibi çocukları başıboş ve mesuliyetsiz saymamız uygun olmaz.

ŞİDDET, ŞİDDETİ DOĞURUYOR

İşe yaramayan ampulü tam yere çarpmak üzere olan talebesini eli havada iken ikaz edip durduran Bediüzzaman Hazretleri "Evladım onu yavaşça yere bırak." der. Sonra da "Sen onu yere çarpıp parçalarsan, içindeki tahripçi hisler uyanır ve daha başka kırıp dökecek şeyler arar." izahında bulunur. Onun için fitneyi uyandırana hadislerde "Allah lanet etsin" buyrulmuştur. Çünkü fitne uyanınca tahrip etmedik bir şey bırakmaz.

İnsanda muzır madenler hükmünde bazı hisler vardır. Bunların yaratılışının çeşitli hikmetleri bulunmaktadır. En mühimi de insanın bu dünyada imtihan olması için sabrının ve iradesinin denenmesidir. Bu madenlerin hangisi nerede işletilirse işletilsin netice elde edilir. Bunu çok iyi bilen ihtisas sahibi bazı devletler, bunları fitne ve fesatta kullanmışlardır.

Bazı tv kanallarında ve gazetelerde gösterilen vahşet görüntüleri ve verilen şiddet haberleri, çocukları ve gençleri tesiri altında bırakıyor ve onlara kötü örnek oluyor. En yumuşak toplumlarda bile hınç artırımı, nefret ve şiddetin körüklenmesi insanları dengesiz davranışlara sürükleyebilir.

Bu mevzular üzerinde pek çok çalışma yapılmış ve çeşitli tespitler ortaya konmuştur. Neylan Doğan, "Şiddetten Geçilmiyor" başlıklı yazısında diyor ki: "İngiltere'de 1993'te, annesi ile alışverişe giden üç yaşındaki bir çocuk, market çıkışında 11 ve 13 yaşlarında iki çocuk tarafından kaçırılmıştır. Çocuk, bir süre sonra şehrin tren hattının yakınlarında ölü olarak bulunur. Cinayeti işleyen çocuklar daha sonra yakalandığında cinayeti, izledikleri

bir filmin tesirinde kalarak işlediklerini söylerler. Aynı şekilde 1994'te İsveç'te "Ninja Kaplumbağalar" adlı filmi videoda izleyen 9 ve 12 yaşlarındaki iki çocuk, 6 yaşındaki arkadaşlarını filmde izledikleri şekilde öldürürler."

Seyredilen şiddetin, pratikte gerçekleşen şiddete geçişte tesirli bir rol oynadığını gösteren bu iki olay, büyükler için de geçerlidir. Medyaya yansıyan şekillerle cinayet işleyenlerin sayısı her geçen gün biraz daha artarken, bilhassa Boğaz Köprüsü'nden, binaların tepesinden atlayıp intihar eden veya etmek isteyen insan görüntülerinin tv kanallarında yayınlanmaya başlamasından sonra intihar olaylarının da art ması, bir kısım medyanın adeta şiddeti yayan bir jeneratör gibi hareket ettiğini gösteriyor.

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Ana Bilim Dalı Öğretim Görevlilerinden Prof. Dr. Zuhal Baltaş başkanlığında dört kişilik bir araştırma grubunun Türkiye'de yayın yapan dört televizyon (Show TV, Kanal 6, atv ve TRT 1) üzerinde yaptıkları bir araştırma neticesinde ortaya çıkan tablo, bu durumu bütün çıplaklığı ile ortaya koyuyor. Çünkü, bu dört televizyon kanalının bir günde 2400 şiddet görüntüsü ekrana getirdikleri, buna karşılık 354 olumlu davranış örneği yayınladıkları görülüyor. Bir saat içerisinde TRT l'in 9, Kanal 6'nın 32, atv'nin 52 şiddet görüntüsü yayınladığı ortaya çıkan araştırmada, en yoğun şiddet görüntüsünü 97 görüntü ile Show TV'nin gerçekleştirdiği belirlendi.

Psikolojide üzerinde durulan çağrışım (tedâyi-i efkâr) dediğimiz husus incelendiğinde görülür ki, pek çok şey birbirini hatırlatır. Bizim dilimize ait bir tabirle ifade edecek olursak buna "akla düşürmek" diyebiliriz. Yani bir kötülük, bir vahşet hiç akılda yokken, görüntülerini sergilemekle siz onu, bu işe müsait insanların aklına düşürmüş oluyorsunuz. Bu bakımdan, bâtılı tasvir etmenin sâfî zihinleri idlâl edeceği (bozacağı) ifade edilmiştir. Haber alma özgürlüğü ismi altında, insanda bulunan fakat uyumakta olan muzır yani zararlı madenler hükmündeki hissiyatı ayağa kaldıracak şeyleri sergilemeye artık bir sınır çizilmeli. Bu sınırı, vicdanı ile çizmeyenlere kanun gücüyle karşı çıkılmalıdır.

AÇLIĞIN DA, KITLIĞIN DA ÇARESİ

Birleşmiş Milletler'e bağlı Gıda ve Tarım Teşkilatı FAO'ya göre, 840 milyon insan açlık ve ölümle burun buruna... Bunlardan 200 milyonu 5 yaşın altında... Yaşları 5-14 arasında değişen 250 milyon çocuk ise yasaklara rağmen boğaz tokluğuna ağır işlerde çalıştırılıyor. FAO'nun Genel Direktörü Dr. Jacques Diouf, "Dünyada 840 milyon insan aç. Bu sayıyı yarıya, yani 420 milyona indirmek için zengin ülkelerin plânlı yardımlarını 2015 yılına kadar sürdürmeleri gerekiyor." diyor. Demek ki, problemin kökten çözüleceğine dair bir ümidi yok.

Karın doyurabilmek için eski çağların esir ve köleleri gibi çalışmak zorunda kalan 5 ile 14 yaş arasındaki 250 milyon çocuğun ise, BM Uluslararası Çalışma Bürosu (BİT) raporuna göre ise hiçbir sosyal güvenceleri yok. BİT Başkanı Michael Hansen, önümüzdeki on senenin, bu çocukların iyileştirilmesine adanmasını istedi. Fuhuş sektöründen dokumaya, madencilikten tarıma kadar çocuklar çok kötü şartlarda çalıştırılırken çoğu zaman ya ölüyor, ya sakat kalıyorlar. Bazen de hiçbir karşılık alamadan aç dolaşıyorlar.

Hâlbuki dünyanın bir kesiminde de insanlar aşırı beslenmeden dolayı, kalp hastalıklarına, bazı kanser türlerine, felce, şeker hastalığına, diş çürümesine, guta ve safra taşı rahatsızlıklarına yakalanıyorlar.

Kanaatimizce; bu meseleyi ancak o şefkati rehber edinmiş dünya çapında organize bir teşkilat halledebilir. Evet, vicdanlara

işleyen, arş-ı âzamdan inmiş ezel damgalı mesajların prensipleri, bu problemi kökten ve çok kısa zamanda çözebilir.

“Sen çalış ben yiyeyim; senden emek, benden yemek.”, “Ben tok olduktan sonra başkaları açlıktan ölse bana ne.” anlayış sahiplerinin, gösteriş ve şov için bir şeyler vermesiyle bu insanlık ayıbını temizlemek mümkün değildir.

Ahirzamanda müjdesi verilen ve “haksızlık ve zulümle dolmuş dünyayı, adalet ve hakkaniyetle dolduracak” olan bir hizmetle yerin göğün bereketlerinin kapısının açılacağı” ifade ediliyor. Burada birbirini tamamlayan iki şey var: Adalet, hakkaniyet ve yerin göğün bereketleri.

Sebepler açısından bakarsak, Allah’ın bu lütuflarına insanlığın mazhar olması ve maddî-manevî terakki için gayret göstermemiz; vicdan ve kalbin ziyası ilimlerle, aklın nuru fenleri elde etmemiz gerekiyor. Neticede mesele eğitim ve araştırmaya varıp dayanıyor. Temellerinin çok sağlam atıldığını müşahede ettiğimiz ve yepyeni bir anlayışla hizmet veren eğitim yuvaları, bu noktada bize büyük ümitler vermektedir.

Zaten bunu gerçekleştirecek olanlar, komşusu aç iken tok yatmayı asla kabul etmeyen, Allah’ın kendisine lütfettiği imkânlar içinde onlardan mahrum olanların hakkı olduğuna inanan, paylaşım duygusundan manevî haz alan insanlar olacaktır.

Dördüncü Bölüm

SONSUZ MUCİZEDEN İLHAMLA

DANALAR NİYE DELİRDİ?

Cenab-ı Hak, "Allah'ın insanların üzerinde yarattığı fıtrat, Allah Teala'nın dinidir. (Allah'ın fıtratına sarıl). Allah'ın yaratması değiştirilemez. (Allah'ın yaratmasını değiştiren yok, yahut Allah'ın yaratışına bedel bulunmaz). İşte doğru ve sağlam din odur." *(Rum, 30/30)* buyuruyor. İsyan eden şeytan da şöyle diyor: "Onları mutlaka saptıracağım, mutlaka onları boş kuruntulara sokacağım ve onlara emredeceğim, hayvanların kulaklarını yaracaklar; onlara emredeceğim, Allah'ın yaratışını değiştirecekler!" *(Nisa, 4/119.)*

Deli danalar meselesi üzerine Mustafa Özcan'ın kaleme aldığı "Deli Danalar ve İslam Mucizesi" başlıklı yazıda, Batılıların fıtratı değiştirerek hayvanları otla besleyeceklerine kanla besledikleri için şimdi imha etmek zorunda kaldıklarını ifade etti.

Peygamber Efendimiz pislik, kan vs. yiyen hayvanların sütünü içmeyi, etini yemeyi yasaklamıştır. Hatta (terinden bir şeyler bulaşmasın diye) binilmelerini de yasaklamıştır. Bu hususun kozmetiklerle ilâçlar ve güzellik için vücuda sürülen merhemlerle alâkasının olduğu açıktır.

Bu çeşit hayvanların kesilmeleri gerekirse, en az üç veya yedi gün hapsedilip temiz gıdalarla beslenmeleri lazımdır. Hatta bunun için bir zaman tahdidi yapılmadan tertemiz olduklarına dair kanaat gelinceye kadar hapsedilmeleri efdal olur diye İslam uleması fikir beyan etmektedir. Çünkü Kur'ân-ı Kerim'de dört âyette "halâlen tayyiben" ifadesi vardır. Yani bir şeyin "helal" olmasının yanında "tayyib" olması da istenmektedir. Bakara

Sûresi'nin 168. âyetini merhum Elmalılı Hamdi Yazır, "Helali hoş ve tertemiz olarak yiyiniz. Yani, yediğiniz şeyler, pis, kirli, şunun bunun hakkı geçmiş, yaratılış itibariyle ve dinî bakımdan yasaklanmış veya şüpheli şeyler olmasın. Helalinden kazanınız, haram, pis, şüpheli şeylerden sakınınız. Onlara tenezzül etmeyiniz." şeklinde izah getiriyor.

Zaten İslamiyet'te pençesi ve azı dişi olup da et ve leş yiyen hayvanların eti haramdır. Şimdi hayvanların fıtratını bozanlar, ot yiyenlere et yedirerek yepyeni bir felaketin yolunu açmış oldular. Yanlışında ısrar edenlere karşı, İngiltere'de fıtrî ve tabii gıdayı savunan Patrick Holden şöyle demiştir: "Bu, ne yazık ki patlak vereceği önceden belli olan bir krizdi. Ot yiyen hayvanlar, hayvanî artıklardan yapılmış yemlerle besleniyorlardı. İşte bu uygulama başladığından beri felaket çanları çalıyordu."

Türk İnfeksiyon Vakfı üyesi Doç. Dr. Haluk Eraksoy da bu hususta, "Koyun kemikleri öğütülerek hayvan yemi haline getiriliyor. Bir süre önce, hastalıklı koyun salgını vardı. Hastalıklı hayvanlardan yapılan hayvan yemi bu korkunç hastalığı doğurdu. Bu, bir infeksiyon hastalığıdır. Bu hastalık, hastalıklı hayvan etinin yenmesiyle bulaşır. İnsanoğlu tabiatın dengesini bozdu." diyerek insanoğlunun, tabiattaki fıtrî dengeyi ot yiyen hayvanlara et yedirerek bozduğunu ifade ediyor.

Yunanistan'da devamlı etli, kanlı yiyeceklerle beslenip fıtratı bozulan dokuz bin tavuk da çiftlikte aç kalınca yamyamlaşarak 12 bin tavuğu yemişlerdir. Yiyeceklerine deli dana virüsü bulaşan dokuz bin tavuğun da, Yunanistan'da deli dana hastalığı yüzünden şu ana kadar imha edilen 50 ton İngiliz kökenli sığır etiyle beraber imhası için talimat verilmiştir.

Biz, devirlerin geçmesi ve zamanın ihtiyarlaşmasına rağmen İslamî güzelliklerin gençleştiğini, onun sonsuz ve muhit ilimden gelen prensiplerinin gittikçe daha iyi anlaşıldığını görüyor, her şeyini ilme ve akla tesbit ettiren muhteşem dinimizin gelecekte insanlığın yegâne dini olacağına inanıyoruz.

YERİN GÖĞÜN ASKERLERİ

Günvar Otmanbölük, Tarih ve Medeniyet dergisinde "Karınca ordusunun gece operasyonu" başlıklı yazısında iki olay anlatıyordu. Birincisi 1954 yılında olmuştu: Avusturya'nın Darwin şehrinde yeni hükümet konağı açılışa hazırlanıyordu. Bu şehrin esas ismi Palmerston idi. C. Darwin'in hatırasını yaşatmak için 1911 yılında değiştirilmişti. Yeni konağın açılış töreninden birkaç gün önce enteresan bir olay cereyan etti. Bir gecede konak harabeye çevrilmişti. Manzarayı gören, binanın yıllar önce boşaltılıp kendi hâline terk edildiğini iddia edebilirdi. Yeni yapılmış hükümet konağını bu hâliyle görenler; Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in, Mekke'den Medine'ye hicret ederken sığındığı, mağara girişindeki örümcek ağını görenlerin yaşadığı şaşkınlığa benzer bir şaşkınlık yaşıyorlardı. Bir gecede ne olmuştu!.. Kazma, kürek, çekiç girmemiş, bir patlama olmamıştı; ama duvarlar, kolonlar, kapılar, pencere pervazları delik deşik hâldeydi.

Daha sonra araştırmalar gösterdi ki bunu "beyaz karıncalar" dediğimiz termitler yapmıştı. Firavun'un sarayını da yine karıncalar yıkmamış mıydı? Bugüne kadar 1900 değişik termit türü tespit edilmiştir. Bunlar kral ve kraliçeler dışında işçiler ve askerler diye ikiye ayrılırlar ve enteresandır hepsi de kördür. Askerlerin silahları; odunları ayrıştıracak, camı eritecek, metalleri paslandıracak, kurşunu delecek kadar güçlü olan bünyelerinde taşıdıkları asittir. Zaman zaman uzaktaki hedeflere de yönelir ve disiplinli bir ordu halinde taarruza geçerler. Bir parmakla bastırınca eziliverecek bu kör yaratıkları, Darwin şehri

hükümet konağına kim yönlendirmişti? Koca şehirde bir sürü yapı dururken neden sadece hükümet konağını delik deşik etmişlerdi? İlahî dinlerin gerçeklerine zıt şeyler savunanlara, ilahî kaynaklı bir mesaj mı ulaştırmışlardı?

Günvar Otmanbölük, karıncalarla ilgili enteresan bir olay daha anlatıyor: 1949 yılında, bir gece yarısı, termit sürüleri Vatikan Sarayı'nın temellerinden içeriye sızdılar. Sanki nereye gidecekleri, ne yapacakları kendilerine iyice öğretilmiş, belletilmişti. Diziler halinde yürüyerek, kütüphaneye doluştular. Orijinal yazmaların, evrakların üzerine yayılarak, tükürüklerindeki kimyevî maddeleri boşalttılar. Bütün belgeleri işe yaramaz hâle getirdiler. Sonra, aynı sessizlikle geri dönüp toprağın derinliklerinde kayboldular.

Otmanbölük'ün bu husustaki yorumuna göre bunlar, Hristiyanlığı aslından saptıran ve ilahî bir din olmaktan çıkaran tarihî belgelerdi.

Asker karıncalar benim hatırıma "Göklerin ve yerin orduları Allah'ındır. "*(Fetih, 48/7)* ile "Rabbi'nin ordularını ancak kendisi bilir. *(Muddessir, 74/31)* âyetlerini getirdi. İnsan bu âyetlere bakınca, yerleri ve gökleri ilahî bir kışla gibi; "O'nu (Allah'ı) hamd ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur." *(İsra, 17/44)* âyetine ve benzeri âyetlere bakınca da, bir mescit gibi görüyor.

RÜYALARDA ÖNEMLİ SİNYALLER MEVCUT

Gelişen ilimler ve derinleşen araştırmalar enfüsî ve âfâkî âlemde bilemediğimiz pek çok gerçeği önümüze serecek, pek çok sır ve hikmeti ortaya çıkaracak gibi... Bilhassa iç âlemimizle ilgili buluşlar, kâinatın özü olan insan hakikatinin mahiyetinin daha iyi anlaşılmasına yarayacak. Bunun manası ruh gerçeğine, maneviyata yaklaşma demektir. Eğer bilim ve teknoloji de insan eksenli bir yörüngeye girerse, huzurlu ve güvenli günler bizi bekliyor demektir.

Bildiğimiz beş duyu gibi, mahiyetlerini tam kavrayamadığımız beş tane daha his vardır: Saika, şahika, hiss-i kable'l vuku, keşf-i sahih ve rüya-yı sadıka... Yanlışlıkla sevk-i tabii veya içgüdü tabir edilen sevk-i ilâhi, canlılara yön veren bir duygudur. Arılarda ve karıncalarda müşahede ettiğimiz, durmadan, dinlenmeden çalışma hissi, içlerine ihtiyaç ve zevk mürekkebiyle yazılıp kodlanan bir sevk duygusundandır. Olaylar vuku bulmadan önce hissedip fark etme de bir "önsezi"dir. Evliyaullah'a lütfedilen keşif ve müşahede ise apayrı bir histir ki; ilk seviyesinin, kabirleri keşifle başladığı söylenir. Uykuda gördüklerimizin aynen veya az tabirle çıkması da sadık (doğru) rüyalardan ibarettir. Kur'ân-ı Kerim'de Gaybın sineması diyebileceğimiz rüyalarla ilgili, Yusuf *(aleyhisselâm)*'ın rüyası ve tabir ettiği rüyalar anlatılmıştır.

Rüyaların ehemmiyetli bir tarafı da, hem kaderi hem de ruhun varlığını ispat etmeleridir. Zaman ve mekâna bağlı olan maddî yönümüzden farklı olarak zaman ve mekâna bağlı olmayan manevî yönümüz yani ruhumuz böylece kendini hissettirmiş

oluyor. Ayrıca, olmadan önce olacakların görülmesi de kader gerçeğini tebarüz ettiriyor.

Bazı araştırmalar, beynin uykuda da faal olduğunu ortaya koymuştur. Hatta rüyada "problem çözme" üzerine çalışmalar vardır. Bazı keşif ve buluşların ilk defa rüyalarda tezahür ettiğini gösteren pek çok misal de mevcuttur.

Amerikalı psikolog Patrica Garfield ise çeşitli hastanelerde üç sene devam eden çalışmalarını "The Healing Power of Dreams" (Rüyaların İyileştirici Gücü) isimli kitabında toplayarak rüyaların hastalıklarla yakından münasebetli olduğunu anlatıyor ve rüyalar sayesinde insanın kendi kendini tedavi edebileceğini ileri sürüyor. Garfield kitabında "Rüyalar sizi muhtemel hastalıklara karşı uyaran işaretlerdir. Kendi vücut enerjinizi kontrol altına alarak hastalıklardan kurtulabilirsiniz." diye yazıyor. Mesela; rüyada görülen merdivenler, omurilik hastalıklarına, arızalı elektrik kabloları, sinir hastalıklarına işaret olabiliyor. Psikolog Garfield "Önemli olan; rüyaları hatırlamak, neyi çağrıştırdığını ortaya koymak ve telkin yoluyla vücudun kendi enerjisini harekete geçirmektir." diyor. Bunun için, rüyada görülenlerin unutulmadan hemen yazılması gerekiyor. Hem de o andaki duyguların ve hissedilenlerin de aktarılması icap ediyor. Garfield, "Rüyanızda gördüğünüz bir ölüm olayı, hayatınızda bazı şeylerin durgunlaştığına işaret eder. Bunun ne olduğunu anlamak size düşer." diyor. Bunun için, insanın son günlerde yaşadığı ve kendisini rahatsız eden şeyleri analiz etmesi gerekiyor. Ayrıca, rüyada görülen kişiler ve neyin ön plana çıktığı da belirlenmelidir.

Psikolog Patrica Garfield telkinle tedaviye şu örnekleri veriyor: Rüyada, hamile bir kadın ölmüş babasını görüyor. Babası, "Şimdi çocuğunu almaya gidiyorum." diyor. Kadın gerçekten birkaç gün sonra düşük tehlikesiyle karşı karşıya kalıyor. Doktorun bu kadına telkini "Bebeğinizi kucaklayıp emzirdiğinizi hayal edin." şeklinde olmuştu.

Bir başkası, rüyasında başparmağından bileğine kadar kesildiğini görüyor. Gerçekten, ertesi gün aynı parmak iltihaplanıyor.

Bu vakaya telkin: “Sancılı bölgeye serinletici tesir yapan bir krem sürdüğünüzü düşünün.” idi.

Rüyasında bir serseri tarafından kovalanıp yakalanarak boğazı sıkılan ve bir müddet nefes alamayan birisi, gerçekten ertesi sabah boğaz ağrısıyla uyanıyor. Garfield ona da, “Serinletici sıvılar içtiğinizi veya dondurma gibi yumuşak şeyler yediğinizi düşünün.” diye telkinde bulunuyor.

Tabii bunlar bir psikolog olarak Patrica Garfield’in çalışmalarının neticeleri... Unutmamak gerekir ki; bizim kültürümüzde de rüya tabirleriyle ilgili pek çok eser mevcuttur.

UYUŞTURUCU ŞEYTANETİ

Kur'ân-ı Kerim, şeytanın hilelerinin zayıf olduğunu söylüyor. Fakat, şeytan o zayıf hilelerle insanı en zayıf noktalarından vurup, yıkıyor. Evet, şeytan vaat ve kuruntularla, verdiği gururla, insanların kötü ve tehlikeli amellerini süsleyerek, nefislere kötü düşünceler üfleyerek âdeta bütün benliğimizi istila eder, sonra da istediği şekilde oynar ve istediği tarafa sürer. İsraf, kumar, içki, uyuşturucu onun kancalarındandır. Kanca attıklarını Allah'tan, kitaptan, insanlıktan koparıp yapayalnız, zavallı ve kopuk insanlar haline getirir.

Newsweek Dergisi, giderek artan uyuşturucu bağımlılığını kapak yaptı. Uyuşturucu problemi, bilhassa Batı'yı kasıp kavuruyor. Lizbon'daki "Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını Kontrol Merkezi" tarafından bir rapor yayınlandı. Rapora göre uyuşturucu kullanan gençlerin nisbeti Yunanistan'da % 6, Fransa'da % 15, İspanya'da % 20, İngiltere'de ise % 30.

Uyuşturucunun bu kadar yaygınlaşmasının ardında ne var? Otoriteler bu soruya "pop kültürü" diye cevap veriyorlar. Bilhassa "müzik dünyası" Nirvana'nın 1991 albümü Nevermind, yeni bir kültürün habercisiydi. Gençler put haline getirdikleri rock yıldızlarını taklit etmeye başladılar. Uyuşturucuya ilgi de böylece arttı. Eroinden ölen, tutuklanan, intihara kalkışan grup üyeleri ile uyuşturucu tekrar gündeme geldi. Nirvana, Hole, Smashing Pumpkins, Red Hot Chili Reppers, Sex Pistols, Depeche Mode vs... Bütün bu grupların albümleri toplam 60 milyon sattı. Bugün Seatle sokakları uyuşturucu için gelen gençlerle dolup

taşıyor. Niçin geldikleri sorulunca, "Buraya geldim çünkü; Kurt Cobain bu işi burada yaptı." diyorlar. Hâlbuki 1994'te intihar eden Kurt Cobain, bir uyuşturucu bağımlısıydı. Sadece o değil... Smashing Pumpkins'in davulcusu Jimmy Chamberlin, Stone Temple Pilots'ın solisti Scott Weiland ve Depeche Mode'dan David Gahan geçen sene eroin ve kokainden tutuklandılar. Chaplin filmiyle ülkemizde de tanınan aktör Robert Downeyjr, geçtiğimiz haziran ayında üzerinde bir miktar eroin ve kokain ile yanlış eve girerken yakalanmıştı.

Aerosmith üyesi Steven Tyler ve Eric Clapton, uyuşturucu kullanan şöhretlerden. Cazın iki devi kabul edilen Miles Davis ve Charlie Parker da uyuşturucu kullananlardan...

Modacılar da bu işe teşvikçi oldular. Ünlü tasarımcı Jil Sander, son moda kataloğunda "keş" görünümlü bir kadını görüntüledi ve büyük ilgi topladı. Kate Moss, podyumlarda keş görüntüsüyle prim yaptı. Yıldızı yükselen 21 yaşındaki Zoe Fleischaver, New York'a taşınır taşınmaz, hemen batağa düştü. Genç model, "Bu sektörde bağımlı olmayan yok. Öyle bir dönemdeyiz ki, keş görünümlü kızlar prim yapıyor."diyor.

Böylece şedid düşmanımızın, dediğini yaptığına da şahit olmuş oluyoruz: "Şeytan; 'bana onların diriltilecekleri kıyamet gününe kadar mühlet verir misin?' dedi. Allah: 'Haydi mühlet verilenlerdensin!' buyurdu. (şeytan) 'Öyle ise dedi, Sen beni azgınlığa mahkum ettiğin için, ben de onları gözetlemek üzere senin doğru yolunun üzerinde pusu kurup oturacağım. Sonra onların gâh önlerinden, gâh arkalarından, gâh sağlarından, gâh sollarından sokulacağım, vesvese verip pusu kuracağım. Sen de onların ekserisini şükreden kullar bulmayacaksın!" *(Âraf, 7/14-17)*

Gerçekten, şeytan dediğini yapmak için elinden geleni yapıyor. Peki, biz neler yapıyoruz? Hiç kendimize "Neler yapmalıydık?" veya "Neler yapmalıyız?" diye sorup bir durum muhakemesi yapıyor muyuz?

“EĞER BİLMİŞ OLSALARDI...” (Ankebût, 29/41)

Teoman Orberk’in hazırladığı “Bilim ve Teknoloji” sayfasında dikkatimi çeken hususlar oldu. “Evren Hâlen Genişliyor mu?” başlıklı yazıda “Evrenin gerçekten genişlediği konusunda elde edilen son bir delil oldukça inandırıcı. Bu delil, çok uzaklardaki yavaş hareketli bir süpernovadan elde edilmiş. Galaksiden gelen ışıklar üzerinde yapılan bir çalışma, kozmolojik kızıla kaymanın (red shift) genişlemeye bağlı olarak gerçekleştiğini neredeyse kesinleştirmiş.” deniliyor. Malûm olduğu üzere Zariyat Sûresi’nin 47. âyetinde, “Göğü biz çok sağlam bir şekilde bina ettik, onu genişleten Biziz. Çünkü Biz geniş kudret ve hâkimiyet sahibiyiz.” buyrularak semanın devamlı surette genişlediği ifade edilmektedir.

“Denizlere Hayat Veren Demir” başlıklı bölümde ise “Besin kaynakları tıpkı kara parçalarındaki hayat gibi, ekosistemin üretkenliği üzerinde önemli bir tesire sahip. Denizlerdeki bitkilerin büyümesi için gereken azot, fosfat ve silikat gibi temel elementlerin çoğunun denizlerin beşte birinde kullanılmadan kaldığı belirlenmiş. Bunun sebebi şimdilik karadan uzak, açık denizlerdeki demirin az olması olarak görünüyor. Bu konu üzerine İngiltere’nin Pasifik’te yaptığı araştırmalara göre, çok az orandaki bir demir eklemesinin yapılması bile mikroskobik canlıların oranında büyük bir artışa sebep oluyor. Bu artış ise klorofil ihtiva eden bitki biyokütlesinde 30 katlık bir yükselme sağlıyor.” deniliyor. Kur’ân-ı Kerim her canlının sudan yaratıldığını *(Enbiyâ, 21/30. âyet)* ve insanın topraktan yaratıldığını *(Rûm, 30/20. âyet)* ifade

ettiği gibi insan vücudunda, dolayısıyla bütün canlı vücutlarda demirin bulunduğunu "Bir de şöyle dediler: "Sahi, biz kupkuru kemik yığını ve ufalanmış toz haline geldiğimiz zaman, biz mi yeniden yaratılıp dirileceğiz! (bu olacak iş değil!)" De ki: "İster taş olun, ister demir. İsterse yeniden dirilmesi aklınızca imkânsız gibi görünen herhangi bir yaratık, ne olursanız olun, mutlaka diriltilip kaldırılacaksınız." *(İsrâ, 17/49-51)* ile ifade ediyor. Böylece, canlıların vücudunda demirin mühim bir yer tuttuğunu âyetten anlamış oluyoruz. Çünkü, o günün inkârcıları bunu bilmese dahi, gelişen ilimler, zaten canlı vücutların yaratılmasında demir ve diğer elementlerin bulunduğunu ortaya koymuştur. Böylece "Sizin değil kemik ve toz yığını haline gelmeniz, siz bunun daha da ötesinde zerre zerre ilk elementler haline yani, toprağın, taşın aslı olan karbon, oksijen, fosfor, hidrojen, kükürt, azot, kalsiyum, magnezyum, bakır, iyot, flor kobalt, çinko, silisyum, alüminyum ve demir gibi elementler hâline gelseniz bile sizi yeni bir yaratışa tabi tutarak diriltiriz. Zaten sizler ilk baştan öyle değil miydiniz?" buyurulmuş oluyor.

"Örümcek ağlarının akıl almaz gücü" başlıklı haberde ise Cornell Üniversitesi Biyoloji Bölümü'nden Lynn Jelinski'nin çalışmaları anlatılıyor: Örümcek ipi o kadar sağlam, o kadar esnek, o kadar hafif ki, gelecekte otomobil üretiminden ameliyatlara kadar her yerde kullanılmaya aday görülüyor. Araştırmalar incecik bir ipliğin, üzerinde pek çok örümceği taşıdığını, bir tabanca mermisinin müthiş bir hızla bile örümcek ağını kolayca parçalayamadığını ortaya koymuş. Bilinen en sert sentetik malzemeden daha dayanıklı ve esneklik açısından daha kullanışlı olan örümcek ağını bütün araştırma ve çalışmalara rağmen şu ana kadar hala sadece örümcekler üretebiliyor, öyle bir ip üretmeye teknik ve teknolojik imkânlar henüz muktedir değil. Kur'ân-ı Kerim'in 29. sûresinin ismi Ankebût'tur, yani örümcek... Bir sûreye isim olacak kadar örümceğe önem verilmiş... Bilhassa 41. âyetinde şahane bir teşbih ile Allah'tan başkalarını dost edinenlerin durumu ele alınmış. Bilhassa Kur'ânî bir hassa-

siyet ve dikkat ile "örümcek evi"nin evlerin en kötüsü, en çürüğü olduğu ifade edilmiş. Eğer "Beytu'l-ankebût yerine mesela "hayt'ul-ankebût" yani "örümcek ipi" denilmiş olsaydı, gelişen teknoloji karşısında i'caz giderdi, biz yenik düşerdik. Ama Kur'ân, büyük bir incelik, dikkat ve hassasiyetle seçmiş olduğu kelime ile mucizeliğini gösterdi ve kıyamete kadar geleceklere meydan okumada yine rakipsiz kaldı.

KUDDÜS İSMİNDEN YANSIYAN TEMİZLİK

Aylık Focus dergisinin Aralık 96 sayısında "Doğanın Çöpçüleri" başlıklı bir araştırma yazısı çıkmıştı. Bazı bölümlerini aktaralım: "Genel olarak 'doğanın çöpçüleri' adı verilen hayvanlara yeryüzünün bütün iklimlerinde rastlamak mümkün... Antartika martıları kutup ayılarının artıklarıyla besleniyorlar. İstakozlar, denizden akıntıyla sahillere vuran balık leşlerini temizliyorlar. Amazon Nehri'nin tatlı sularında yaşayan ve 'kandiru' adı verilen bir çeşit küçük balık denize kadar ulaşıyor ve daha sonra denizi intihar eden yunus balıklarının leşlerinden arındırıyor. (...) Biyoloji uzmanı David Houston'a göre, sadece Tanzanya'daki Serengeti Doğal Parkı'nda akbabaların temizlediği hayvan leşinin ağırlığı yaklaşık 40 bin ton... (...) Eğer leş yiyen hayvanlar olmasaydı, bugün yeryüzünde hayvan artığından geçilmeyecekti. (...) Bu hayvanların leş yemek için sahip oldukları son avantajlar ise, et ve kemikleri kolaylıkla parçalayan diş yapıları ile yediklerini hızla öğütmeye yarayan sindirim sistemleri... (...) Bu hayvanların sindirim sistemleri, her türlü tehlikeli mikropları ve bakterileri anında yok edebilen çok güçlü antiseptikler üretiyor. (...) Hasta veya yaralı hayvan daha ölmeden önce yavaş yavaş bir koku salmaya başlıyor. (...) Leş hayvanları ancak yaralı hayvan öldükten sonra saldırıya geçiyorlar. (Düzenli şekilde, önce "leş akbabası" küçük et parçalarını yiyor. Sonra "vahşi akbaba" dokuları, kasları ve damarları temizliyor. En sonra "sakallı akbaba" ise, leşin kemiklerini kapıp götürüyor.) Bir akbaba, leşin başına çöktüğü sırada kendi ağırlığının yüzde yirmisi kadar eti mideye

indirebiliyor. Bu, 70 kilo ağırlığındaki bir insan için 14 kilo et demektir. (...) Bu özellik, denizlerde leş yiyen hayvanlar için daha da geçerli."

Bu ilmi araştırmaları okurken birden 1971 yılındaki İzmir Sıkıyönetim Mahkemesi'nde yargılanan 54 sanığın davasını hatırladım. Bediüzzaman Hazretleri'nin yazdığı 30. Lema'nın, Kuddüs ismi ile ilgili bölümünü toplanıp okuyan bir grup sanığa meşhur savcı Nureddin Soyer, "O, okuduğunuz Lemalar'ın Kuddüs ismi mi? Yoksa Kuddüs isminin lemaları mı?" diye soruyor ve kendince suç bulmaya çalışıyordu

Orada yazılanlardan bir kısmına bir göz atalım: "Bu fabrika-i kâinat ve misafirhane-i arz, o derece pak, temiz ve naziftir ve o kadar kirsiz, bulaşıksız ve ufûnetsizdir ki, bir lüzumsuz şey ve bir menfaatsiz madde ve tesadüfi bir kir bulunmaz. Zahiri bulunsa da çabuk bir istihale makinesine atılır, temizlenir. (...) Zemin yüzünde her sene mevt ve hayatın değişmeleri ve dövüşmeleri yüzünden yüz binler hayvanat milletlerinin cenazeleri ve iki yüz bin nebatatın taifelerinin enkazları, kara ve denizlerin yüzlerini fevkalâde öyle kirleteceklerdi ki, şuur sahibi varlıklar, o yüzleri değil sevmek, aşık olmak, belki öyle çirkinliklerden nefret edip ölüme ve yokluğa kaçacaklardı. (...) Demek bu saray-ı âlem ve bu fabrika-i kâinat, (Cenab-ı Hakk'ın güzel isimlerinden) Kuddüs isminin büyük bir tecellisine mazhardır ki, o tanzif-i kudsiden gelen emirleri, değil yalnız denizlerin et yiyen temizlikçileri ve karaların kanalları, belki kurtlar ve karıncalar gibi, cenazeleri toplayan sıhhiye memurları dahi dinliyorlar. (...) Evet, kâinat sarayını tertemiz tutan bu ulvi, umumi tanzîf, elbette İsm-i Kuddüs'ün cilvesi ve muktezasıdır. Evet, nasıl ki, bütün mahlûkatın tesbihatları ism-i Kuddüs'e bakar; öyle de, bütün nezafetlerini de Kuddüs ismi ister. (Bu arada kötü hasletlerin, batıl itikadların, günahların, bid'atların da manevî kirlerden olduklarını unutmamalıyız.) Nezafetin bu kudsî intisabındandır ki, "Temizlik imandandır. "Hadisi, nezafeti imanın nurundan saymış ve "Muhakkak ki, Allah, çok tevbe edenleri (manevî kir-

lerden temizlenenleri) ve temizliğe çok itina gösterenleri sever." *(Bakara, 2/222.)* âyeti de, temizliği İlâhi sevginin bir sebebi göstermiştir."

İlmi bir araştırmanın 1935 yılında yazılan bir Kur'ân tefsirinde de kendine has üslubu ve yönleriyle ele alınmış olması dikkat çekicidir. Ama bir zamanlar bu güzel eserlerin suç aleti gibi, okuyanların da suçlu gibi takip ve teşhir edilmesi de maalesef bu ülkenin yaşanmış talihsizliklerindendir.

RAKAM OLARAK KULLANILAN HARFLER

Eskiden harfler rakam olarak kullanılırdı. Mesela Roma rakamlarına bakacak olursak I=1, V=5, X=10, L=50, C=1OO, M= 1000 olduğunu görürüz. Aynı şekilde, "Ebced, hüvvez..." dizisine göre de, Elif= 1, Be= 2, Ye= 10, Kef= 20... Kaf= 100, Rı= 200... Ğayın= 1000 eder. Şimdi bazı telefonlarda bile, bazı harfler bazı rakamların karşılığı olarak kullanılmaktadır. Edebiyatımızda bu harf ve rakam münasebetlerinden çok güzel nükteler, çok ince ve derin telmih ve işaretler elde edilmiştir.

Meşhur Mevlânâ Cami; "Hiç yazı yazmayan o ümmi ZAT *(sallallahu aleyhi ve sellem)* parmak kalemiyle sahife-i semada bir elif yazmış,- bir kırkı, iki elli yapmış." diyerek Şakk-ı Kamer mucizesine işaret ediyordu. Yani dolunay halindeki kamer, bu şekliyle mim harfine benziyordu. Mim'in ebcedi değeri 40'tır. Ay ikiye bölününce nun harfine benzer iki şekil ortaya çıktı. Nun'un değeri ise 50'dir.

İlhamı Yalınkılıç, köşesinde; "Aman lâfzı senin ism-i şerifinle müsavidir / Anınçün dervişin zikri 'aman'dır Yâ Rasûlallah" (Lâ edrî) mısraını şöyle izah ediyor: "Aman" kelimesi ile "Muhammed" isminin her birerleri ebced hesabı ile 92 rakamını verirler. Buna göre zikir esnasında "Amaaan/.." diye haykıran bir derviş aslında Hz. Peygamber *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in adını söylüyor, demektir."

Yalnız "Muhammed" kelimesindeki şeddeli mim harfi tek olarak hesaplanmıştır. Çift olarak hesaplanırsa 132 olur. 132 ise "Allah" kelimesinin iki katıdır. Yani 66'nın. Allah kelimesini

yazıp bir aynanın karşısına koyarsak, aynada da aksedecektir. İşte ikisinin toplamı 132 yani Muhammed kelimesinin karşılığı olacaktır. Demek ki, Hz. Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)* Cenab-ı Hakk'a çok güzel bir ayna olmuş, bütün güzel isimlerini yansıtmıştır. Mevlid yazan Süleyman Çelebi de bunun için: "Zatıma mirat (ayna) edindim zatını / Bile yazdım adın ile adımı." diyerek bu aynalığa işaret etmiş ve "Lâilâhe illallah"ın yanına "Muhammedun Resûlullah"ın konulduğuna da dikkati çekmiştir.

İlhami Yalınkılıç, "Ebced Oyunları" başlığı altında da şunları yazıyor: "Hatırlayacaksınız bundan iki hafta evvel sigara tiryakileri için bir yazı kaleme almış ve orada tütün manasına gelen 'tabaka' kelimesi ile Allah'ın esma-i hüsnasından "kavî" isminin ebced ile birbirlerini karşıladıklarını, bu vesile ile tütün tiryakiliğinin çok kavi olduğunu ifade etmiştik. Şimdi bunun bir başka versiyonunu öğrendik. Menakıb-i İslamiyye'de belirtildiğine göre (s. 392-393) "tabaka" ile "kahve" de birbirlerine eşittir. Yani rakam olarak her iki kelime de 116 toplamını verir. (...) İbadet sayesinde insan Allah katında izzete erer. O halde "ibadet" ile "izzet"in ebced karşılığı eşit olmalıdır ki bu da 477'dir İlim ancak Sa'y (çalışma) ile elde edilebilir. Demek ki "say" ile "ilim" birdir. Nitekim ebced hesabında her ikisi de 140 ederler. (...) "nuh" ile "naci" (kurtulan) (64); "sirac" (kandil) ile "pervane" (ışığın, kandilin etrafında pervane gibi dönen canlılar) (264); "sabah" ile "mesâ" (akşam) (110); "hesab" ile "sehv" (hata, yanılma) (7!); "gül" ile "mey" (50); "tıp" ile "deva" (11); "tevbe" ile "pişman" (413); "alem" ile "fâni" (141); "sulh" ile "niza" (128); "kakül" ile "sevda" (71); "mahbub" ile naz (58) divane ile gönül (76) vs. Ne kadar da birbirlerine uymuşlar değil mi?.."

Bunları herhâlde boş birer tesadüf olarak değerlendiremeyiz

TEVRAT KODU

ABD'de piyasaya sürülen "The Bible Code" isimli kitap dikkatleri üzerine çekti. The Washington Post'un eski muhabirlerinden Michael Dronin'in imzasını taşıyan "Tevrat Kodu" isimli kitapta, geleceğe ait bilgilerin Tevrat'ta kodlandığı anlatılıyor. Tevrat'ta 304 bin 805 harf var. Bilgisayar önce kelimeleri arka arkaya diziyor, sonra her 10. veya 50. yahut 3007. harfi birleştirip önceden verilen anahtar kelimeyi bulmaya çalışıyor. Başarılı olamazsa ikinci harften başlayıp aynı araştırmayı tekrarlıyor. Aranan kelime bulunduğunda, çevresindeki 'ilintili' kelimeler aranıyor. Bu metotla Tevrat'ta bulunan kelimeler arasında 'Rabin, katil, öldürecek, amir' veya 'Başkan, Kennedy, Dallas, ölmek' gibi kombinasyonlar yer alıyor. Dronin'in iddiaları arasında, 'Los Angeles şehrinin 2010 senesinde mahşerî bir depremle yıkılacağı' gibi şeyler de var. Birçok istatistikçi, bu ve benzeri kombinasyonları bir telefon rehberinde bile bulmanın mümkün olduğunu söyleyerek Dronin'i ciddiye almıyor.

Tevrat yorumcularının çok eskilere dayanan bir grubu, bizdeki bir kısım Hurûfîler gibi, Tevrat âyetlerinin harflerinin rakam değerlerini ele alarak bazı manalar çıkarmaya çalışmışlardır. Kabala anlayışında bunu görmek mümkündür. Hatta, Peygamberimizin huzuruna gelen Benî İsrail âlimlerinden bir kısmı 'Elif Lâm Mim'i hesaplayıp; "Ya Muhammed senin ümmetinin ömrü azdır." demişlerdir. Çünkü 71 rakamını gösteriyordu. Efendimiz bunlara cevap vermedi. Bilakis, tebessüm buyurdu ve Kur'ân-ı Hakîm'deki diğer hurûf-u mukataa okumaya başladı.

Tabii bu sefer 71 seneyi çok çok aşan rakamlar ortaya çıkınca, onlar seslerini çıkarıp daha başka bir şey söylemediler.

İslam uleması ölçüsüzlüğe kaçan, hatta varıp şarlatanlığa dayanan bazı Hurûfî ve Bâtınî anlayışlara şiddetle karşı çıkmıştır. Fakat sarih mana ile çatışmayan, bilâkis destekleyen tefsir ve anlayışlara ise merhum Elmalılı gibi "Boş değil, hoştur." diye müsamaha ile bakmışlardır. "Her bir âyetin mana mertebelerinde bir zahirî, bir bâtını, bir haddi, bir de muttalaı vardır. Bu dört tabakadan her birisinin Furuâtı, işaretleri, dal ve budakları vardır." Hadis-i şerifin bu mealinden anlıyoruz ki, Kur'ân-ı Kerim'in, küllî manaları vardır. Her asra bakan yönleri içinde de külliyete bağlı cüzî mana ve işaretleri de mevcuttur. Nassların sıhhat ve sarahatini rencide etmemek, İslamiyet'in temel esaslarıyla tenakuza düşmemek şartıyla; esasları takviye eden ve vakıa mutabık düşen tevafuklar da reddedilmemelidir.

"Namazın Sayısal Mucizesi" isimli kitabında Niyazi Bekki, şunları kaydeder: "Yasin sûresinin üçüncü âyeti 'Şüphesiz sen gönderilmiş peygamberlerdensin.' Bu cümlenin ebced değeri 611'dir. Âyetin matematik değeri, manasını teyit etmekte ve Hz. Muhammed *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in peygamber olduğu miladî tarihi vermekte." (...) Vefatını haber veren 'Eğer seni vefat ettirirsek' *(Yunus, 10/46)* âyetinin harflerinin ebced değeri 632'dir. Bu da Hz. Peygamber'in miladî vefat tarihidir.

Ahmet Feyzi Kul merhum "Fitne, adam öldürmekten daha kötüdür." *(Bakara, 2/191)* âyetinin ebced değerini 1917 olarak bulmuş ve bu inkâr fitnesi olan komünist hâkimiyetin ne kadar dehşetli olduğuna âyetin işaret ettiğini bildirmiştir ki, tarih ile mana arasında tevafuk vardır.

Beşinci Bölüm

DÜNDEN BUGÜNE

TESADÜFE HAMLEDEMEYİZ

Aslı Aydıntaşbaş'ın Süpermen ile ilgili değerlendirmeleri dikkatimi çekti. Evet Jerry Siegel ve Joe Shuster, 1930'lu yıllarda yeni doğan bilim kurgu merakının tesiriyle mavi tayt üzerine kırmızı mayomsu bir giysi ve pelerin giyen Süpermen'in hikâyesini uydurdular. Siegel'in yazdığı, Shuster'in resimlemiş olduğu Süpermen kitabı çok tutuldu. Süpermen'e bir nevi yarı tanrılık (!) atfediyor, her şeyi gören, bilen, her şeye gücü yeten bir varlık gibi zihinlere gizli telkinde bulunuyorlardı. Daha sonra çevrilen Batılı filmlerde normal insan ama tanrı (!) evsaflı varlıklar da büyük ihtimalle ilhamını Süpermen'den almış olmalı.

Neticede Jerry Siegel, 81 yaşında perişan ve sefil bir ihtiyar olarak öldü. 1940'larda bir televizyon dizisinde Süpermen'i oynayan aktör Kirk Alyn, Alzheimer hastalığına tutuldu. Ardından Süpermen'in sevgilisi rolünü oynayan Margot Kidder geçirdiği araba kazası neticesi tekerlekli sandalyeye mahkûm oldu. Süpermen'in meşhur aktörü Christopher Reeves ise şimdi yalnız ve tekerlekli sandalyeye bağlı bir kötürüm. Aynı zamanda, ödeme zorluğu çektiği hastane faturaları ile uğraşıyor. Ayrıca Süpermen'den esinlenerek evdeki masa örtüsünü pelerin gibi sırtlarına bağlayıp balkondan uçmaya yeltenirken düşen, kapıdan geçenleri tehlikeye sokan ve kol-bacak kıran pek çok erkek çocuk da bundan nasibini aldı.

Daha önce bir yazımda da belirttiğim gibi, 1986'da "meydan okuyan" manasına gelen "Challenger" isimli uzay mekiğini zamanın ABD Başkanı Reagan, sırf dünyaya "İşte biz böyle süpe-

riz, var mı bizden büyük!" diyebilmek için üstünlük ve büyüklük alâmeti olarak bu isimle fırlattırmıştı. Hatta iş öyle ayarlanmıştı ki, o gün Reagan, Senato'da konuşma yaparken mekik atılacak ve içindeki astronotlarla beraber uzaya giden ortaokul öğretmeni hanımla da bir konuşma gerçekleştirecekti. Ama hiç öyle olmadı. Büyüklük taslama şovuna öyle bir darbe geldi ki, mekik infilak ederken, süperlik ve üstünlük kuruntuları da paramparça oldu.

Tarihe ibretle bakarsak görürüz ki, nice üstünlük taslayanlar küçük bir sinekle veya karınca ile hatta görünmeyen bir mikropla yıkılıp gitmişlerdir. Günümüzde ise Hitler gibileri daha değişik cezalarla mahvedilmişlerdir. Bunları tesadüflere hamletmek de mümkün değildir.

Biz kâinattaki ilâhi icraata baktığımızda, müthiş bir disiplin, akıllara durgunluk veren bir ahenk ve zerreden seyyarelere varıncaya kadar her şeyde konulan kanunlara karşı çok dikkatli bir itaat müşahede ediyoruz. Bu gerçekler kâinata hâkim olan mutlak ve sonsuz bir kudretin izzet ve azametini bütün haşmetiyle ortaya koyuyor. Böyle bir izzet ve azamet, elbette rakip kabul etmez. Onun için Allah "kibirlileri, kendini beğenenleri ve şımarıkları" sevmez. Lokman sûresinin 18. âyetinde beyan edildiği gibi pek çok âyet ve hadiste bu hakikat vurgulanmıştır.

Aslında bütün inananların, dünya savaşlarını bile kader açısından ele alıp incelemeleri ve bize verilmek istenen ilâhi mesajları anlamaya çalışmaları gerekmektedir. Hikmet yönünden derinlere inebilirsek pek çok sırrı çözmenin benzersiz hazzını yaşama bahtiyarlığına ulaşabiliriz.

FİRAVUN'UN SARAYINI YIKANLAR

The Punch gazetesinin haberine göre, Nijerya'nın orta kesimlerindeki Kwara Eyaleti'nde bulunan spor tesisleri tamamen beyaz karıncaların istilasına terk edildi. Tesislerin temelindeki ahşap kısım, karıncalar tarafından kemirildi; bina yerle bir edildi. Hatta karıncalar, stadın ahşap tribünlerini, ofis kısmındaki tahtaları ve şeref tribünlerindeki kırmızı halıları bile kemirdiler. Geçtiğimiz haziran ayında da aynı eyalette, bir radyo stüdyosu, karıncaların istilasına uğradığı için terk edilmek zorunda kalınmıştı.

Lemaat'ta, "Hayat Sebebiyle Karınca Küreden Büyük Olur" başlığı altında şöyle deniliyor: "Eğer vücut terazisiyle karıncayı tartarsan, ondan çıkan kâinat küremize sıkışmaz. (...) Küreyi eğer getirip koyarsan karıncanın karşısına, o zîşuur başının yarısı bile olamaz."

Kur'ân-ı Kerim'de Süleyman *(aleyhisselâm)*'ın ordusunun gelişini fark eden bir karıncanın, arkadaşlarına, ezilip mahvolmamaları için derhal yuvalarına çekilmeleri mevzuunda ihtarda bulunduğu anlatılmaktadır.

Termit karıncalarla ilgili ilmî bir araştırmada, onların yüz metrekareden fazla yer kaplayan, 3-4 metre yükseklikte ve oldukça karışık bir binadaki faaliyetleri ele alınmış. Termit adı verilen bu beyaz karıncaların binalarının içinde yollar, hava kanalları, besin depoları ve kraliçeleri için hazırlanmış özel odalar var. Karıncalar, yalnız kendilerine ait işleri takip ettikleri halde hepsi de umumî plana tam uygun biçimde hareket etmek-

tedirler. Kraliçe, bütün organizeye hâkim ve her an diğerleriyle teker teker irtibat halinde.. Arıbeyine ilham geldiği gibi kraliçe karıncaya da elbette ilham gelmektedir.

Bilim ve Teknik Dergisi'nde, geçtiğimiz senelerde bir araştırmacının Sidney yakınlarındaki çalışmaları şu ifadelerle yayınlanmıştı: "Karıncalar ikişer ikişer sıralanarak cesetlerin bulunduğu yere gelinceye kadar intizamla ağır ağır yürüdüler. İki karınca ilerledi ve arkadaşlarından birinin cesedini aldı, sonra diğer ikisi ilerledi, sonuna kadar hepsi aynı şeyi yapınca, artık karıncalar yürümeye hazırdı. Evvela cesedi çeken iki karınca hareket etti, sonra ikisi boş olarak yürüdü, bunları yine ceset götüren iki karınca takip etti ve sonuna kadar böyle devam etti. Sırada aşağı yukarı kırk çift kadar vardı. Artık alay yavaş yavaş ilerliyordu. Aralarında iki yüz kadar karınca bulunan intizamsız bir grup da bunları takip ediyordu. Bazen iki karınca duruyor, taşıdığı cesedi bırakıyor, arkadan boş gelen ikisi bu cesedi alıyordu. Böylece zaman zaman cesetleri birbirine devrederek deniz kenarında bir kumsala vardılar. Burada her karınca için ayrı ayrı birer mezar kazıldı. Aralarında altı veya yedi karınca kazma işine iştirak etmeden kaçmaya teşebbüs etti; bunları yakalayıp geri getirdiler, üzerlerine hücum edip öldürdüler. Derhal tek bir mezar kazdılar ve hepsini birden içine attılar. Bunlara cenaze merasimi yapılmadı."

İlham mesajlarıyla yönlendirildiği her hallerinden belli olan organizeli ve denetimli karınca toplumunun durumu bu.. İşte bu toplum, kendi raiyyetinden olan insanlara "Ben sizin rabbiniz değil miyim?" diyecek kadar şımaran Firavun'a karşı yönlendiriliyor, kıssalardan öğrendiğimize göre sarayını da başına yıkıveriyor. Elbette buradan alınacak çok ibretler var..

DERYALARDA YAKALANAN GÜZELLİKLER

İnsanların çekişmelerinden bıkmış, çarpıklıkları protesto etmek istemiş ve huzurlu yaşama haklarına müdahale saydıkları ortamı terk ederek güzel şeyler yapmayı arzu etmiş Atasoy ailesinin 1992 Ağustos'undan bu yana okyanusta geçen hayat hikâyelerini bize aktaran Nuriye Akman'ın röportajından gözüme takılan bazı noktalar üzerinde durmak istiyorum.

Zuhal Atasoy diyor ki: "Altımızdaki derinlik 8 bin metreye ulaşıyordu. Sanki bir gökdelenden aşağıya bakıyor gibi hissediyordum." Bu ifadelerde bir endişe ve ürperti gizli ama Hz. Süleyman'a ibret teşkil eden karınca gibi bir kuş, o uçsuz bucaksız okyanusta kendisine güvenme ve direnme duygusu aşılıyor: "Üçüncü gün yumruk büyüklüğünde minik bir denizkuşu geldi 'Uzaklar' adlı teknemize. Koca okyanusta uçmaktan yorulmuş olmalı, soluğu teklifsiz kamarada aldı. (...) Bu kuş bana denizdeki ilk özgüven duygusunu tattırdı. 'O başardıktan sonra, biz de başarırız.' diye düşündüm."

İnsan koskoca okyanusta karanlık geceler nasıl geçiyor diye düşünebilir. Verilen cevap, bende 'şuurla farkına vardıktan sonra, lütfedilen güzelliklerin en zor şartlarda bile sayılmayacak kadar çok olduğu ve mühim olanın da onları çok iyi sezip takdir etmek olduğu kanaatini pekiştirdi. Atasoy şöyle diyordu: "Gece seyirlerinin sunduğu öyle güzellikler var ki, yaşamadan anlamak çok zor. Mesela ilerledikçe arkamızda uzanan yakamozdan dolayı ışıl ışıl parlayan sihirli dümen suyu. Deniz suyu ile ıslanmış bir halatı gererken dökülen inciler, ışıktan su damlaları. Peşimize

takılan balık sürüsünün çıkardığı pırıltılar. (...) Yukarıda parıldadıkça size korkuyu ve yalnızlığı unutturan ay, milyonlarca yıldızın göz kırpışları. Gün battıktan sonra hiçbir zaman karada iken göremeyeceğiniz gökyüzünü kaplayan eşsiz renkler."

Okyanusta balık yemenin ise farklılığı şöyle ifade ediliyor: "Keşke herkes okyanus seyirlerinde çekilen balık ziyafetlerinin tadına varabilse. İnsan beş değil on yıldızlı tatil yerlerinde bile yaşayamaz bu zevki. Galiba fark şurada: Bizim yıldızlarımız basılı bir broşürde değil, tepemizde uzanan sonsuz semada ve semanın aynası olan sonsuz denizde.

Bu ifadelerden, Hz. Musa'nın peşinden giden Benî İsrail'in çöl ortasında mazhar olduğu harikalara intikâl ediyorum. Bilindiği gibi, kızgın çölde, bulutlar gölgelik haline getiriliyor, taş yarılıp içinden on iki pınar fışkırtılıyor, bıldırcın kuşu ve kudret helvası yiyecek olarak indiriliyor ve geceleri semada şimşekler çaktırılarak şehrâyinler düzenlenmiş gibi harika güzellikler zuhur ettiriliyor.

Çok tehlikeli fırtınaların ortaya çıkışındaki tavırlar da her zaman için ders alınacak mâhiyette: "Denizde hiç öyle 'Artık her şey bitti.' dememek gerekir. Çünkü o zaman hakikaten her şey biter. Karayip Denizi'nde kötü bir yolculuğumuz oldu. Yaklaşık bir hafta kadar bir fırtına gördük ve aksi gibi teknede bir arıza oldu. Çok korktuk ama 'Artık bu iş burada biter, tekneyi terk edelim.' gibi bir hisse kapılmadık ve neticede başardık. Bu gibi durumlarda çok kişi paniğe kapılıyor ve tekneyi gereksiz yere bırakıyor. Bazen yapayalnız dolaşan, terk edilmiş tekneler dolaşıyor okyanuslarda."

Gerçekten paniğe kapılanlar, ormanlarda gereksiz telaşlarla başlarına büyük felaketleri davet ediyorlar. Ormanlarda yolunu kaybedip, olduğu yerde donup kalanların da, salim kafa ile çözüm üretme yerine, panik ve telaş hâlet-i ruhiyesiyle kendi sonlarını hazırladıklarına şahit oluyoruz. İş hayatında, bazı hayır hizmetlerinde de ufak tefek tehlikelerle pek çok kişinin derin endişelere

kapılıp her şeyi sıfıra incirâr ettirdiklerini görüyoruz. Bu bakımdan azim, inanç ve güvenin hiç yitirilmemesi gerekiyor.

Çocuklar için deniz seyahatlerini tavsiye eden Zuhal Atasoy; "Çocuklar için paha biçilmez güzellikte bir ortam. Bırakın çocuklar doğayı, denizi öğrensinler." derken, denizde büyüyen kızı küçük Deniz için de şöyle diyor: "... devamlı teknede büyüdü. Bizimle birlikte dümende vardiye tuttu. Pasifiğin balıkları ile tanıştı. Issız adaların koylarında birbirinden güzel gün doğumları, gün batımları izledi (...) Hayatının doğa ile içice geçtiği oranda mutlu olmayı öğrenecek. Çevresinde hırslı ve hep daha fazlasına sahip olmayı amaç edinmiş insanlar, hep yükselmek, adam olmaktan söz ederken o, sade ve gösterişten uzak bir hayatı sadece istemeyecek, onu yaşamayı başaracak da."

Medeniyetle denizcilik arasında münasebet Kuran Zuhal Atasoy, siyasilerimiz için de tatillerde tekne yarışları yapmayı teklif ediyor. Böylece onların daha centilmence siyasî mücadeleler vereceklerini iddia ediyor. Belki de haklı...

“DOĞUŞTAN TERBİYELİ, MAYASI GÜZEL BİR HALK”

Sultan V. Murat’ın torunu Kenize Murat, bir Türk ve Müslüman olarak Fransa’da yaşadığı kimlik problemlerini Mine Saulnier’ye anlatmış. Fransız vatandaşı olan Kenize, Türk vatandaşı olmak için başvurduğunda ret cevabı alınca, basınımız bu tutuma tepki göstermişti. Bu hususta duygularını şöyle dile getiriyor: “Basının gösterdiği duyarlılığa çok teşekkür etmek istiyorum. Bu duyarlılık içimi ısıttı. Türkiye’de insanların beni sevdiğini anladım ve bu duygunun bende ne kadar mutluluk uyandırdığını belirtmek isterim. Gazetelerin birinci sayfasını kaplamak belki aşırıydı, biraz utandım. Ancak, Türklerin bir şeye inandıkları zaman sonuna kadar savunan insanlar olduğunu göstermesi açısından çok hoştu.” Kenize Murat, bu reddin bir bürokrat hatasından kaynaklanmış olabileceğini zannediyor ve “Aklıma gelen tek ihtimal, başvurumun Osmanlı hanedanından pek hazzetmeyen bir memura denk düşmüş olması. Başka bir açıklama göremiyorum doğrusu.” diyor. Türk vatandaşı olmak isteyişinin sebebini şöyle anlatıyor: “Tümüyle duygusal sebeplerle Türk vatandaşlığını istiyorum. Aile bağlarıyla hiç ilgisi yok. Yalnızca Türkiye’yi çok seviyorum ve vatanım olarak görüyorum. Yoksa Türk vatandaşlığı pratikte bana bir yarar sağlamayacak.” Mine Saulnier bunun üzerine “Türkiye’ye duygusal bağlılığınız nereden geliyor?” diye soruyor. Cevap olarak, “Türk olmaktan gurur duyuyorum. Türklerin çok nitelikli insanlar olduklarını

düşünüyorum. Türkiye'de birkaç ay yaşadım. Eğer etkileşim insanların karakterini değiştirmezse, Türk halkı inanılmaz derecede dürüst, çalışkan, insancıl ve soylu. Dikkatinizi çekerim, dünyanın her yerinde aynı sığlıkla, aynı bilgiçliği taslayan küçük burjuvaziden söz etmiyorum. Halktan, sıradan insanlardan söz ediyorum. Türkler doğuştan terbiyeli, mayası güzel bir halk. Tabii bir de kökler var. Osmanlı hanedanına ait bir aileden geliyorum. Köküm Türkiye'de elbette. Yarı yarıya orada yaşamak istiyorum. Dindar değilim ama Türkiye'deki Müslüman kimliğe kendimi çok daha yakın hissettiğimi söylemeliyim." diyor. Sonra da Fransa'da bir kimlik problemi yaşadığını anlatıyor: "Fransa'da Müslümanlardan ve İslam'dan söz ettiklerinde takınılan tutum yüzünden, her gün acı çekiyorum. Birkaç yıldır "Müslüman" demek hakaret anlamına geliyor bu ülkede. (...) Bu yüzden Fransa'dan uzaklaşmak istiyorum." diyor. Bu röportaj yayınlandıktan bir gün sonra gazeteler Kenize Murat'ın başvurusunun kabul edilip Türk vatandaşı olduğunu haber verdiler.

Kenize Hanımefendi'nin babası Türk değil, çocukluğu da Türklerden ve Müslümanlardan en uzak çevrelerde geçmiş; ama sanki bazı şeyler genlerine işlenmiş gibi seneler sonra köküne ve özüne dönmeye çalışıp onlara sahip çıkma gayreti gösteriyor.

1990'da Avustralya'da tanıştığım Hüseyin Ara Efendi'nin Hristiyan anne ve babalardan gelen torunlarında da aynı duyguları görmüştüm. Sadece dedeleri Türk ve Müslüman; nineleri, anneleri İngiliz... Babaları da yarı İngiliz sayılır. Ama onlar, çocukların tarih defterine ''Dünyanın en büyük imparatorluğunu İngilizler kurmuştur." yazdıran tarih dersi hocalarına inat, o cümlenin üzerine bir çarpı işareti atarak. "Hayır, dünyanın en güzel en muhteşem imparatorluğunu Türkler kurmuştur." cümlesini yazıyor ve "Bunu hocanıza gösterin." diyorlardı. Türk bir dededen geldiklerini çok sonraları öğrenen bu hanımefendiler (Sara Hüseyin, bir köşe yazarı idi), "Biz aslımızı öğrenmek için kütüphaneler eskittik." diyorlardı.

Bunlara şahit olduktan sonra Ehl-i Beyt’in, İslamiyet’e cibilli taraftarlığının sır ve hikmetini biraz anlamış oldum. Cibilli taraftarlık hiçbir şeye benzemiyor. Aynı şekilde İslam’ın cibilli düşmanlarının da güneş gibi parlayan İslamiyet’in güzelliklerine göz yummalarının sebebini biraz fark etmiş oluyorum.

BU ÜLKEDE KİM, NEDEN RAHATSIZ?

Her nedense biz, hep tarihî tekerrürlerle karşı karşıya kalıyoruz. Şu ülkeye gerçek manada iyilik yapanların yaptıkları hâlâ takdir edilmiyor, bilâkis zararlı faaliyetler olarak takdim ediliyor.

Bilhassa "Son Şahitler" ile ilgili takdire şayan hizmetleri geçen muhterem Necmeddin Şahiner Beyin çalışmalarından iktibasla seneler önce hizmet-i imaniye ve Kur'âniye'de büyük emekleri geçenlerden ve Bediüzzaman Hazretleri'nin büyük talebelerinden Hüsrev Altınbaşak'ın başından geçen bir olayı bizzat kendi dilinden aktarmaya çalışarak ülkemizde senelerdir değişmeyen bir talihsizliğe dikkatinizi çekeceğim:

"Afyon Mahkemesi'nde bizi içeri aldılar. 70-80 tane caninin bulunduğu bir koğuşa koydular. Hepsi de müebbet. Koğuşa girerken 'Esselamu aleyküm.' deyip selam verdim, kimse selamımı almadı. Üç gün betonun üzerinde yattım. Namazlarımı da betonun üzerinde kıldım. Onların her biri âdeta bir gurur, bir kibir âbidesi...

Üç gün sonra onların en azgınlarından biri yanıma yaklaştı, 'Sen hoca mısın?' dedi. 'Namazımı kılarım.' dedim. 'Peki sana bir sual sorsam, bilir misin?' dedi. Ben de 'Bildiğim bir şeyse söylerim.' dedim. İşlediği cinayetleri sayarak 'Ben şu kadar adam öldürdüm, ırza tecavüz ettim, hırsızlık yaptım, şimdi ben cennetlik miyim? Yoksa cehennemlik miyim?' diye sordu. Dedim ki: 'Şuraya otur da cevap vereyim. Sen nerelisin?' 'Karadenizliyim' diye cevap verdi. 'Peki Öyleyse, sen önce benim soruma cevap

ver. Denize bir damla su damlatılsa, fazlalığı hissedilir mi?' dedim. 'Yoo!' dedi. 'Bir damla su alsak, yine fark edilir mi?' dedim. 'Yoo!' dedi. Bunun üzerine ona dedim ki: 'İşte Cenab-ı Hakk'ın okyanuslar gibi uçsuz bucaksız öyle rahmet denizleri var ki, senin işlemiş olduğun günahlar, onları ne azaltır ne de fazlalaştırır. Eğer sen, sıdk u sadakat ile işlemiş olduğun o günahlara pişman olarak tevbe etsen, beş vakit namazını kılsan, Allah'ın yasakladığı şeyleri işlemeyip, emrettiklerini yapsan ve bu güzel hâlinde de sebat etsen, yani bir defa daha bu kötü yollara girmesen, hem bu musibetlerden kurtulursun, hem de cennetin tam ortasına girersin.'

Bu sözlerimi işiten o katil adam, Allah'ın lütuf ve hidayetiyle, kalktı ve arkadaşlarına kendi üslubu ile şöyle bağırdı.- 'Ulan dey...lar! Kalkın! Bana cennet olduktan sonra, size haydi haydi cennet olur!' Sonra orada bulunan bütün cani ve eşkıyaları kaldırdı: 'Herkes gusledecek, abdest alacak!' dedi. Tamamı, onun dediklerini yaptılar. Bana dönerek dedi ki: 'Hocam, sen imamsın, biz de cemaatiz.'

Böylece akşam ve yatsı namazını kıldık. Namazdan sonra 'Herkes ayağa kalksın ve herkes yattığı yatağını buraya getirip üst üste yığsın. Bu hoca da üç gün onların üstünde yatsın.' dedi. Bana dönerek: 'Hocam sen üç gün betonda yattın. Şimdi de biz, hepimiz üç gün betonda yatacağız.' dedi.

Ben: 'Yoo kardeşim, öyle şey olmaz. Siz o muameleyi, bana bilmeyerek yaptınız. Hâlbuki ben öyle değilim. Ben böyle bir şeyi bile bile işleyemem. Bana bir yatak kâfidir.' dedim. Böylelikle onu ikna ettim...

Sonra, onlardan bir kısmı yanıma geldiler: 'Hocam, sen namaz kıldıktan sonra bir şeyler okuyorsun, öğretsen de biz de aynı şeyleri okusak olmaz mı?' dediler. Onlara, namazdan sonra okunan tesbihatı ve Cenab-ı Hakk'ın Esma-i İlâhisini (güzel isimlerini) öğrettim. Artık namazdan sonra hep bir ağızdan 'Ya Cemilu ya Allah!' diyerek tesbihattaki ilâhi isimleri gür sesle okumaya başladılar. Âdeta ortalık yıkılıyordu. Ben ise onlara 'Durun

yapmayın! Aman yavaş sesle okuyun!' diyemiyordum. Desem bile 'Bizim kimseden korkumuz yok!' deyip devam ederlerdi.

Bu sesleri duyan bir gardiyan, hapishane müdürüne koşmuş, 'Efendim herhâlde isyan çıktı, herkes bağırıp duruyor!' demiş. Müdür gardiyanlara: 'İyice araştırıp bir bakın bakalım orada neler oluyor?' demiş. Gardiyanlar bakmışlar, hepsi namaz kılıp dua ediyor ve tesbihat okuyorlar. Hemen gidip 'Müdür Bey, o hoca vardı ya, işte o imam olmuş, öbürleri cemaat olup namaz kılıyorlar!' demişler. Müdür ise 'Eyvah! Demek ki bu adam zehirini buraya da serpmiş!' demiş."

Şimdi şu mantığa bakın, sonra da dönüp 40-50 sene sonra, yapılan eğitim hizmetlerinden rahatsız olarak, tehlikeli bir iş yapılıyormuş gibi, bunları olmadık yerlere gammazlayanlara bakın, değişen bir şey yok. Adamlar, PKK'dan, Dev-Sol'dan, TİKKO'dan, uyuşturucudan, silah kaçakçılığından değil; bunlardan şikâyetçi... Şu işe bakın...

ENTERESAN DEVRELER

Aylık "Capital" dergisinde neşredilen "Dünyayı Sarsan Büyük Randevular" başlıklı yazıda ABD'deki Foundation for the Study of Cyeles'in çalışmalarının neticeleri ele alınarak, 170, 64, 100 ve 500 yılda devreden enteresan olaylar anlatılıyor. "Buğday Fiyatlarının 170 Yıllık Kaderi" başlığı altında buğday fiyatlarının ortalama 170 yılda bir en yüksek noktaya ulaştığı ifade edilerek, ilk defa rastlanan en yüksek noktanın 1317 yılında meydana geldiği, "Büyük Kıtlık" isimli büyük sıkıntının yaşandığı bu tarihten sonra 1480'de fiyatların tekrar yükseldiği 1650 tarihinde yine yükseldiği, 1810-1812 arasında da fiyat artışlarının bunları takip ettiği ve en son yükselmenin de 1974 yılında tahakkuk ettiği anlatılıyor. Her zaman tam bir isabetle tezahür etmese bile altın fiyatlarında da 1700'lerden bu yana her 64 senede bir fiyatların yükseldiği ifade edilerek 1997-1998 arasında altının en yüksek fiyatını bulma ihtimali nazar-ı dikkate veriliyor.

Sıcak ve soğuğun da borsanın düşme ve yükselmesiyle alâkalı olduğunu tespit eden bu araştırma merkezine göre, Ocak 1929 ile Ocak 1930 arasındaki sıcaklık değişikliği New York ve Londra borsasına çok küçük sapmalarla neredeyse aynen yansımıştır. Buna göre 12 ay boyunca santimetrekareye düşen ısı miktarının oranı ile iki borsadaki yükselme ve düşüş arasında bir yıllık gözlemde doğru bir oran bulunuyor. Güneşten dakikada santimetrekareye düşen kalori miktarının günlük ortalamasının yükselme ve düşme oranına eşit olarak, New York ve Londra borsalarının endeksleri yükselip düşmüş. Bu durumun bir güne

değil, 365 güne yansıması mükemmel bir korelasyon olduğunu ortaya koyuyor. Serin iklim de insanın bütün fonksiyonlarını daha iyi çalıştırıyor. Onun için iklimin serin geçmesiyle ülkelerin yükselişi arasında bir irtibat ortaya çıkıyor. 1450 ile 1550 yılları arasında yükselişe geçen Portekiz, 1550-1650 yıllarında Hollanda, 1660-1750'de İngiltere, 1880-1980'de Amerika buna en iyi örnek. Dikkat edilirse bunların hepsi 100 yıllık devrelere denk geliyor. Bu yüz yıllık dönemde bu ülkeler serin iklimin tesiri altındadır. Yapılan araştırmalar serin ve kuru dönemlerde insanların daha enerjik olduğunu, bu enerjinin de insanlara arayış, yenilenme, yeni yerlere göç etme hissi aşıladığını, bu dönemlerde, insanların umumiyetle daha iyimser olduğunu, insanlardan pratik icatların, gerçekçi ve aktif yaklaşımların ön plana çıktığını göstermiştir. Tabii bütün bunlar zahiri esbab açısından, Allah'ın koyduğu fıtrî kanunlara göredir. Yani müessir-i hakiki Cenab-ı Hak'tır. Hem de bu devre ve dönemler, değerlendirilmesi gereken birer imkândır. Eğer tam değerlendirilmezlerse yine hedefe ulaşılamaz.

Tarihte geçen imparatorlukları inceleyen Raymond Wheeler de, 500 yıllık devrelere rastlamıştır. Çalışmalarını 2 bin 500 yıl öncesine kadar uzatan Wheeler, milattan önce ilk 500 yılı Batı'nın yükselişi olarak, sonraki ilk 500 yılı da Doğu'nun yükselişi olarak ele alıyor. Ona göre 1500'den 2000'e kadar Batı'nın yükseliş ve çöküşü mevzubahis. Buna göre 2000'den sonra Doğu'nun yükselişine şahit olunacak.

Bu 500'lük dönem bir hadis-i şerifi hatırlattı. Efendimiz buyuruyor ki: "Ümmetim istikametle gitse, ona bir gün var. Eğer istikamet üzere gitmezse, yarım gün var." Bu mesele "Beşinci Şua"da şöyle ele alınmış: "Yani 'Miktarı bin sene olan bir gün' *(Secde, 32/5)* âyetinin sırrıyla 1000 sene (Müslümanlar) hâkimane ve mükemmel yaşayacak. Eğer istikamette gitmezse, ancak 500 sene kadar hâkimiyeti ve galibiyeti muhafaza eder. (...) Hilafet-i Abbasiyenin ahirinde, onun ehl-i siyaseti istikameti kaybettiği

için, 500 sene kadar yaşamış. Fakat ümmetin heyet-i mecmuası ise, istikameti kaybetmediğinden hilafet-i Osmaniye imdada gelip 1300 (Hicrî) sene kadar hâkimiyeti devam ettirmiş. Sonra Osmanlı siyasiyyunları da istikameti muhafaza edemediğinden, o da ancak 500 sene (hilafetle) yaşayabilmiş. Bu hadis-i şerifin mucizane haberini Hilafet-i Osmaniye kendi vefatıyla tasdik etmiştir.”

Altıncı Bölüm

GEZİ NOTLARI

ULU ÇINAR DİMDİK AYAKTA

Bir münasebetle gittiğimiz Bursa'da İnkaya Köyü'ndeki Doğu Çınarı'na uğradık. Osmanlı'nın bu ulu çınarı, yaklaşık 600 yıllık tarihiyle Türkiye'nin en yaşlı ağacı olma özelliğini taşımaktadır. Ziyaretçi akınına uğrayan ve Bursa'nın simgesi haline gelen çınar, 35 metrelik boyu, 9.2 metre çevresiyle dikkat çekmektedir. Her bir dalının kalınlığı 3–4 m.yi bulmaktadır. Kollarının altında otururken, Osmanlı ve Ulu Çınar'la arasındaki münasebeti düşündük. Son seneler ve son günler üzerine bir göz gezdirdik. Gruplar halinde, akın akın Orta Asya'ya, Balkanlar'a ve dünyanın pek çok yerine gidip gelen insanlarımızın tesis ettikleri yapıları ve münasebetleri hatırladık. Bunlar hep Türkiye merkezli idi. Ulu Çınarlar'ın kökleri hep Anadolu'da idi.

En son gelen misafirler, Kore, Tayland ve Tayvan'dan idi. Hepsinde de Türkiye'de karşılaştıkları güzelliklerden dolayı bir hayranlık seziliyordu. Hepsi de, müşterek bir şeyler yapmak istiyorlardı. Bunların içinde en çok dikkatimi çeken, on iki kişilik Tayvanlı grup idi. Liderleri Hsin-Tao Shih gazetemizi en son ziyaretinde; "Her şeyi umduğumuzdan çok daha üstün gördük ve çok şey öğrendik. En önemlisi de dinlerin sahip olduğu gücün birleştirilmesi. Bunu başarabilir miyiz bilemem ama bütün kapıları çalmamız gerekir. Bizim için en mühim mesele, Türkiye'ye gelmekle aslında, bir vakfın nasıl çalışacağı ve nasıl bir sistem geliştireceği konusunda çok güzel şeylere şahit olmamızdır. Gerçekten bunları burada çok iyi anladık. Biz Dünya Dinleri Müzesi'ni kurarken, uluslararası dinlerle diyalog için

bir komisyonu da beraber düşündük. Bugün dünyadaki bazı problemler, bilhassa eğitim için elimizden gelen her şeyi yapmamız hatta kendimizi feda etmemiz lazım." dedi. Grubun içinde rahip ve rahibelerden başka iş adamları da vardı. Bunlardan birisi kendilerine refakatte bulunan arkadaşlarımıza demiş ki: "Ben bu zamana kadar Kur'ân'da neler yazılı, hiç okumadım. Zaten Müslümanlara karşı da müspet düşüncelerim yoktu. Ama Türkiye'ye gelip, sizlerle görüştükten sonra artık Kur'ân'ın içinde yazılanların ne olduğunu sizlerin yüzlerinden okumuş ve anlamış oldum. Bu seyahatten çok mutluluk duydum."

Bu görüşmelerden bizim de çıkardığımız dersler oldu. Çünkü bilhassa Budist rahip ve rahibeler, Türkiye'ye gelmeden önce, 'Acaba Müslümanlar bizi taşa tutarlar mı?' diye endişe ettiklerini belirttiler. Bunun sebebi de haber ağlarının yönlendirmesiyle yanlış aksettirilen Filistinli çocukların taş atma eylemiymiş... Demek ki, kolları kırılanlar, evleri yıkılanlar, çok rahatlıkla zalim, terörist şekline sokulabilmekte.

Toplu taşıma vasıtalarına konulan bombalara cevaz verilemez. Ama, mülteci kamplarına atılan bombalarla toplu katliamlara da hiç kimse mazeret bulamaz. Bunlar ayrı mesele. Öldürülen ve kolları kırılan, hapse atılan bunca çocuk göz ardı edilerek, sadece elleriyle veya sapanla taş atan çocuklar vesile edilerek, Müslümanlar'ın korkunç teröristler şeklinde bütün dünyaya yutturulması da habercilik yönünden üzerinde dikkatle durulması gereken bir husus.

Dikkatimizi çeken başka bir mesele ise, Müslümanların 'kâl'den fazla 'hâl'leri... Temsilin tebliğden mühim olduğu apaçık anlaşıldı.

Budist cemaatini gezdiren arkadaşlarımız, İslamiyet'i tebliğ edeceğiz diye en parlak şeyleri bile söyleselerdi, fakat hâl ve tavırlarıyla İslamî güzellikleri sergilemeselerdi, herhâlde o işadamının Kur'ân hakkında söylediği takdirkâr ifadelere muhatap olamayacaklardı. İşte; bu hususta da Bediüzzaman'ın 90 sene önce asrın başında söylediği şu sözleri hatırlamadan edemiyoruz:

"Eğer biz, ahlâk-ı İslamiye'nin ve hakaik-i imaniyenin kemalatını ef âlimizle izhar etsek, sair dinlerin tâbileri elbette cemaatlerle İslamiyet'e girecekler; belki küre-i arzın bazı kıtaları ve devletleri de İslamiyet'e dehalet edecekler." *(Bkz. Hutbe-i Şamiye)*

Şimdi yazıdan kafamı kaldırıp Ulu Çınar'ın (Doğu Çınarı) altında cıvıl cıvıl sohbet eden gençlerimize ve arkadaşlarıma bakıyorum, sonra da gözlerimi haşmetli çınara dikiyorum; bütün ihtişamı ile dimdik ve dipdiri ayakta bekler vaziyette görüyorum.

PARİS'E DOĞRU

Komşuluk ve yardımlaşmanın örneklerini görünce "Bize söyleyin, size nasıl teşekkür edeceğiz? Siz söyleyin de biz öyle yapalım." diyorlar. Sağ taraflarında bir Ortodoks papaz var. Görüşmeler ve samimi hava içinde gelip gitmeler sebebiyle "Tahmin edemeyeceğim bu güzel münasebetlerden dolayı sizlere sadece teşekkür ediyorum. Bazen sabahları ezan sesi kulağıma geliyor, hemen kalkıp saygıyla dinlemeye başlıyorum." diyor.

Brüksel'den Paris'e taksiyle giderken çok hızlı giden trenler gördük. 300 kilometre/saat hızla yol alan bu trenleri, bir yanınızda bir de karşı tepelerde yılan gibi kıvrıla kıvrıla giderken görüyorsunuz. Aslında hızları 500'km.ye kadar çıkabiliyor, ama sınır konulmuş.

Paris'in içini Sen Nehri'nin kolları sarmış. Berrak olmayan koyu bir görüntüye sahip nedense Sen Nehri...

Bediüzzaman Hazretleri Avrupa'nın yükselme ve gelişmesinde rolü bulunan maddî sebepleri Sünuhat'ta anlatırken "... demir madenidir, girintili çıkıntılıdır. Deniz ve enharı (nehirleri) bağırsaklardır." diyor. Bunları izah ederken de: "Avrupa'nın deniz ve nehirlerinde tabii nakil vasıtalarının dolaşması sebebiyle, karşılıklı tanışmalar; ticareti, yardımlaşmalar; müşterek çalışmaları netice verdiği gibi, temaslar fikir alışverişini, rekabet ise yarışmaları doğurdu. Bütün sanayinin anası olan demir madeni çoklukla içinde bulunduğundan, o demir, medeniyetlerine öyle bir silahî kuvvet vermiştir ki, dünyadaki bütün medeniyetlerin

enkazlarını gasp edip gayet ağır bastı, yeryüzündeki ölçünün dengesini bozdu." diyor. *(Bkz. Sünuhat)*

80 sene önce söylenen bu sözlerin manasını şimdi daha iyi anlıyoruz. Bilindiği gibi Avrupa Birliği'nin çekirdeğini, kendi aralarında kurdukları Demir Çelik Birliği oluşturmuştur. Sünuhat'ı tekrar okurken, Bediüzzaman Hazretleri'nin isabetli görüşleri karşısında hayret etmemek mümkün olmuyor.

“BENİ DÜNYAYA ÇAĞIRMA”

Bir zamanlar, pek çok Osmanlı aydınının ve Jön Türkler’in mekânı olan Paris’e gelince arkadaşlarımız ilk iş olarak bizi Eyfel Kulesi’ne götürdüler. Devamlı kontrol altında tutulan ve bakımına dikkat edilen kule boyanıyordu. Çevresi bayram yeri gibiydi. Kimi fotoğrafını çekiyor, kimisi kamera ile görüntü alıyordu. Objektiflerin bütün Eyfel’i yakından yakalamasının mümkün olmadığını anlayınca Sen Nehri’nin üzerindeki köprüden suların fışkırdığı geniş alana doğru ilerlemeye başladık. Arkadaşlar birbiriyle şakalaşıyor ve “Sen” üzerine sözler söylüyorlardı.

“Adam o kadar nazikmiş ki, nezaketinden. Sen Nehri’ne bile, sen, demez siz nehri, dermiş.”

“Türkiye’ye dönünce Fransa’ya hiç gelmemiş arkadaşıma diyeceğim ki, ‘Ben, seni Paris’te gördüm’. Eğer bana ‘Nasıl olur?’ derse ‘Gördüğümde şüphe yok, yemin etsem başım ağrımaz.’ diye espri yapacağım...”

Her taraf heykellerle çevrili idi. Çoğu da üryandı. Washington’daki heykeller ve bilhassa resmi binalar Roma’yı hatırlatıyordu. Eyfel çevresindekiler ise, Eski Yunan’ı hatırlatıyor. Sanki taş yığınları bir tenasüh emaresi gibi karşımızda duruyordu.

Bir zenci genç, Paris’in meşhur yerlerini ihtiva eden bir fotoğraf albümünü satmaya çalışıyordu. Bir arkadaş “20 frankmış.” dedi. Zenci, Türkçe “20 frank” diye tekrarladı. Bir arkadaş “Müslim misin?” diye sordu. O, “Müslüman” diye cevap verdi.

Trenle geri dönerken, orta yaşlı bir Türk'ü yanında bir Arap kadınla gören bir arkadaş "Fransızlar bilhassa Cezayirliler'e çok hak ve imkânlar tanımışlar, onun için bizimkiler hemen onlarla yaşamaya başlıyorlar. Ama bunların İslam'dan hiç haberleri yok. Geçen gün, mescide bir vatandaşımız geldi ve 'İmam efendi yok mu?' diye sordu. Nikâh kıydıracakmış. Sonra da bir hanım ve 10 yaşlarında bir kız çocuğu ile çıkageldi:

"Biz gördüğünüz gibi çok geç kaldık. Kızımız bu yaşa geldi, daha yeni nikâh kıydıracağız. Ama zararın neresinden dönülürse kârmış." dedi Böyle bir şeye lüzum duymayanlar da var. Diyanetimize, İslamî hizmet veren cemaatlere ve her Müslüman'a büyük vazifeler düşüyor."

Bazıları da sırf oturum almak için nikâhlanıyor; sonra terk edip gidiyorlar. 1987'de Hollanda'ya geldiğimizde arkadaşlarımız demişlerdi ki: "Bizim merkeze bir gün Hollandalı bir kadın geldi ve 'Bu çocuğuma Türkçe ve İslamiyet öğretin. Babası Türk... Ben onunla Müslümanlık öğreneyim diye evlendim. Ama o bir müddet sonra beni ve oğlunu terk edip gitti.' dedi.

Ulvî bir hedefe programlanmaya kilitlenmemiş zihinlerin Rusya'da da, Avrupa'da da, Amerika'da da esas maksattan saparak, yanlış yollara düşmelerinin çok kolay ve rahat olabileceğini düşünmeye başlayınca aklıma Bediüzzaman Hazretleri'nin "Beni dünyaya çağırma!" sözü geldi ve bunu seslice ifade ettim. Bir arkadaşımız "Ona geldim fena gördüm" diye tamamladı. Daha sonra 17. Söz'ün sonundaki "Birinci Levha"dan aklıma gelenleri kendimce söyleye söyleye tren yolculuğunu bitirdim. İstasyonda giderken de mırıltılarım devam ediyordu. "Keşke kabiliyetim olsaydı da dillere destan bir sanat eseri olarak ortaya koyabilseydim." dedim Rabbimden bizlere bu sahada yeni inkişaflar bahşetmesini niyaz ediyorum.

“VİCDANIM DOĞRU SÖYLÜYORDU”

Belçika’da tanıştığımız Kurt Thys, 27 yaşında. Çok küçükken annesi babasından boşanmış ve kendisini devamlı babasından uzak tutmuş ve görüşmemek için telkin ve tehditte bulunmuş. 12 sene önce de iki defa kendisini evden kovmuş. “Yalnızlığa itilmiştim. Hristiyanlığa saygım vardı; fakat kilise hiyerarşisine isyan ediyordum. Hz. İsa’nın sade bir hayatı vardı. Papa ve papalık zenginlik içinde yüzüyordu. İçimden inanıyordum ki, bir güzellik, yaşanacak huzurlu bir hayat vardı fakat ben onu yakalayamamıştım. Bunun için diğer dinlere merak saldım. Ama Müslümanlığı araştırmayı hiç düşünmedim. Bunun iki sebebi vardı. Birincisi; onlar hakkında kafamda kötü bir imaj vardı. İkincisi; onun temsilcilerinden yansıyan beni çekecek cazip bir tarafla karşılaşmamıştım. Taoizm, Budizm, Sintoizm ve Hindu dini beni tatmin edecek güçte değildi. Benim aradığım başka idi. Afrika’daki putlu dinlere hiç alâkâ duymadım.

Katolikliğe geri dönemezdim; diğer mezhepler de onun türevleri gibiydi. Sonra baktım ben düşünce olarak da yapayalnızım. Ben de herkes gibi olayım diye bir hanım buldum, onunla yaşamaya başladım. Kayınpeder katı bir Katolikti. Bir iki defa münakaşa ettik. Kovulmaktan beter hallere düştüm. Bir oğlumuz oldu. Hanım vaftiz yaptırmak istedi. ‘Büyüyünce kararını kendisi versin.’ dedim. Papaza gittik. ‘Sen artık çıkamazsın. Vaftiz edildin ve ömrünün sonuna kadar buraya bağlı kalacaksın.’ dedi. Bazı sorular sordum. ‘Kitap böyle yazar, böyle kabul edeceksin.’ diye

kesip attı. Benim de kafam attı: 'Beni nasıl soktunuzsa öylece geri çıkaracaksınız!' diye bağırdım.

Aile ile bağlarımız koptu. Mahkeme bizi boşadı ve oğlumu annesine verdi. Ben yine yapayalnız kalmıştım. Yeni bir eve taşındım. Balkona çıkıp oturuyor ve yine gerçek hayat üzerinde düşünüyordum. Orada çok Türk vardı, onlar da balkona çıkıyorlardı. Bazıları ile balkon sohbetlerine başladık. Onlara ısınmıştım. Bu arada Türkleri çok yanlış tanıdığımı, bir şartlanmıştık içinde bulunduğumu fark ettim. Onlara İslamiyet hakkında sorular sormaya başladım. Enteresandır kaç kişi ile görüşmüşsem, hepsi de bildikleri kadarıyla bir şeyler söylüyor; sonra da 'Biz bu kadar biliyoruz. Biz Müslümanız ama maalesef İslamiyet'i yaşayamıyoruz. Sen iyi bilenlerle görüşsen daha uygun olur.' diye dürüst davranıyorlardı. Bunlar benim çok hoşuma gidiyordu. Onlarda bir sâfiyet seziyor ve kendilerini seviyordum. Hedefime yaklaştığımı fark etmeye başladım. Daha sonra bilgili, iddiasız ve mütevazi Müslümanlarla karşılaştım. Her şeyi soruyordum. Beni dinliyorlar, uzun uzun cevaplar veriyorlardı. Tatmin oluyordum. Müslüman olmaya karar verdim ve ismimi 'Hamza' olarak değiştirdim. Aradığımı bulmuştum, vicdanım ve kalbim beni yanıtmamıştı. Yirmi sene kendimi yapayalnız zannediyordum, ama artık yalnız değildim. Sevincimden ağlıyordum. İslamiyet'in gerçekliğinde hiçbir şüphem yok." diyerek hayat hikâyesinin bir bölümünü bana anlattı. Güllerle çevrili mütevazi bir bahçede serin bir akşam üzeri bunları konuşmuştuk. Yanında, yeni Müslüman olmuş Yunan asıllı Yahya oturuyordu. Nasıl olsa günlerimizi onlara ayırmıştık. Onunla da görüşecek geniş zamanımız vardı.

VEFA VE SADAKAT ARARKEN

Paris'te taksiyle giderken, kırmızı ışıkta bekleyen ve bir âmâya rehberlik yapan bir köpeğe işaret ettiler. Özel eğitilmiş köpekler âmâlara bazen kira karşılığı tahsis ediliyor. Onlar trafik ışıklarının ne manaya geldiğini ve daha ne gibi hizmetler göreceklerini çok iyi biliyorlar. ABD'nin New Jersey Eyaleti'nde de bir mahkeme, çocuklar tarafından taşlanan köpeğin sahibine tazminat ödenmesine karar verdi. Koltuk değnekleriyle yürüyen Lilian Kline, yedi yaşındaki kurt köpeği Tara'nın çocuklar tarafından taşlanmasından sonra değiştiğini söyleyerek, Newark'taki Suç Tazminat Bürosu'ndan para talebinde bulundu. Bayan Kline, Tara'nın özel olarak eğitildiğini ve birçok işini köpeğine yaptırdığını belirterek, taşlandıktan sonra saldırganlaştığını ve bir uzman doktorun bakımına gerek bulunduğunu ileri sürdü. Suç Tazminat Bürosu, Lilian Klein'in isteğini kabul etmedi. Kline, bunun üzerine dava açtı ve mahkeme tarafından haklı bulundu.

Bizde de talimli köpekler avcılıkta, haneleri ve hayvan sürülerini korumada kullanılır. Ama Batı'da çok daha değişik gayeler için eğitiliyorlar. Vefa ve sadakatin sunileştiği, hatta tamamen yok olduğu bir dünyada sadakatin remzi gibi görülen köpeklere alâka daha da çoğaldı. Bilhassa ailelerin parçalanması ve belli bir yaşta çocukların aileden tamamen kopması, boşanmaların hızla artması ve insanların yalnızlaşması bu alâkayı daha artırmış vaziyette. Böylece Peygamber Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in

verdiği bir haber gerçekleşmiş ve "İnsanlara köpek beslemek, evlat yetiştirmekten daha sevimli" hâle gelmiştir.

Arabanın içinde bu meseleyi arkadaşlarla konuşmaya başladık. Bir arkadaşımız, Fransa'da 40 milyon köpek beslendiğini, bunlar için günde 20 bin ton dezenfekte ilacın kullanıldığını, ilacın listesinin 3,5 frank olduğunu söyledi. Ortalama 6 kişiye 4 köpek düşüyormuş. Bir köpeğin ortalama aylık masrafı 2,500 frank imiş. Tabii buna mama parası, yıkama, kuaför, sağlık kontrolü paraları gibi masraflar dahil... Köpeklerin kimlik cüzdanları da var. Kaybolurlarsa, polis onları hemen plakalarından yola çıkarak sahiplerine ulaştırıyormuş.

Köpeğe çarpmamak için arabasını duvara vuran kişiye sigortadan "İyi ki, duvara vurdun, eğer köpeğe vursaydın yanmıştık." denilir. Çünkü insan gibi kan bedeli ödenir ve bu bedel çok yüksektir. Unutmamak gerekir ki, köpekler de sigortalıdır. Birçok Batılı, yazın tatile çıkarken köpeğini de kampa gönderir. Bu kamplar çok pahalıdır. İnsanlar, köpeklerini ya "Çocuğum!" ya da "Sevgilim!" diye çağırırlar. Ağzını, burnunu iğrenmeden öperler. Köpek benzetmeleri bizi çileden çıkarsa bile, onlar birbirlerine iltifat olarak "Köpeğiniz sizin gibi güzel!" veya "Siz köpeğiniz gibi güzelsiniz!" sözlerini rahatlıkla söylerler.

Aslında kuru kemikleri bile nefesi ile yumuşatan köpeklere yakın durmak sıhhat açısından zararlıdır. Bazı kemik erimelerine köpekle çok içli-dişli yaşamanın sebep olduğu tahmin edilmektedir. Ayrıca mezheplerin çoğu köpeği necîsu'l-ayn kabul ettiği için mensuplarına uzak durmayı tavsiye eder. Sadece Malikiler, köpeği necis kabul etmezler. Onun için meşhur hiciv şairi Nefî, Tahir Efendi'ye şöyle takılmıştır:

"Bana Tahir Efendi 'kelb' demiş.

İltifatı bu sözde zahirdir.

Maliki mezhebim benim zira.

İtikadımca "kelb" Tahirdir.

Kelb, malûm ‘köpek’ demektir. Tahir ise kelime manası itibariyle “temiz” demektir.

Her konuda ifrat ve tefrite sapmadan orta yolu bulmak gerektiği gibi bu konuda da yanlışlardan uzak durmak zorundayız.

FITRÎ ORTAMLAR

Strasbourg'da tanıştığımız Fransız asıllı mühdetî Süleyman Chatillion, Almanca mütercimliği yapıyor. Asıl ilgi alanı ise çevre. Bilhassa Prof. Lotz'un çalışmalarına hayran. Prof. Lotz'un ışınlar ve hayata faydaları mevzuundaki "Les Rayounnements de la tene et leurs effexs sur la vie" isimli eserini herkesin okumasını istiyor.

Süleyman Chatillion, Türkiye'ye 1989'da gelmiş. Burhaniye ve Edremit sahillerinde çoluk çocuk yaz tatili yaparken, sıkılmaya başlamış. Onun için "Oralar benim için bir işkence yeri gibiydi. Sıkıntıdan patlayacak hâle gelince hanımı terk edip Konya'ya gittim. Aslında ben sofiliğe çok yakın olan bir mezheptendim. Bizde alkol kullanmak yoktu. Et yemiyorduk. Üç mertebeli temizlenme derecelerimiz vardı: I-Yemeklere dikkat ediyorduk. II- Ruhî sabra önem veriyorduk. III-Kalbin tatmini esastı. Dikkat edilirse tasavvuf benzeri bir metodumuz vardı. Tek arzum selam verilen yerde yaşamaktı. Konya'da halı satıcısı Hasan Hüseyin Bey, yedi dil konuşan bir Mevlânâ talebesi idi. Kendisiyle görüşmelerimiz oldu. Konya'da Müslüman oldum; ama doğrusunu söylemem gerekirse, Konya'da inkisâr-ı hayale uğradım. Kendimce daha önceki araştırmalarıma göre Konya'da binalar olarak da, giyim kuşam olarak da çok değişik şeyler bekliyordum. Ama beton yığını ile karşılaştım. Fıtrattan uzaklaşma vardı. Bütün dünyada olduğu gibi betonlar içinde yaşanan bir ortamla karşılaşınca sanki şok geçirdim." dedi.

Chatillan, fıtrata, çevreye çok önem veriyor. Bu hususta şunları söyledi: “Betondan binalarda yaşamak pek çok zararları ihtiva ediyor. İnsan kozmoza bağlı, kâinatın bir parçası... Yani insan kâinatla açık temasta. Güneş ve diğer yıldızlardan gelen faydalı ışınları beton geçirmiyor. Bu durum insan için büyük mahrumiyet. Halbuki tahta, kerpiç ve topraktan yapılmış fıtri evler, insanlar ve diğer canlılar için en uygun binalardır. Modern yaşayış derken bazen kendimizi tehlikeye atabiliyoruz. Genetik müdahaleler, bazı nükleer çalışmalar insanlara bilhassa çocuklara menfi yönden çok tesir ediyor. Kazakistan’da, Türkistan’da Rusların ve Çinlilerin yaptıkları nükleer denemeler binlerce çocuğun sakat olmasına sebep oldu. Dört asır önce Fransız filozofu Montaigne: ‘Şuursuz ilim, ruhun yok edicisidir.’ demiş. Bu anlayış İslamiyet’te daha mükemmel şekilde var. Maalesef dünyada bu şuursuzluk devam ediyor. Sanki şeytan saltanatı ele geçirmiş, dilediği gibi insanları şuursuzluk girdaplarına sürüklüyor. Dinlediğim bir konferansta, dünyada yaşayan memeli hayvanlardan dörtte birinin yok olmakla karşı karşıya olduğu belirtiliyordu...”

Türkiye’de yetişmiş zatlar üzerinde de duran Süleyman Chatillion dedi ki: “Tanıyabildiğim kadarıyla Bediüzzaman, fikirleri, yaşayış ve tavırları ile İslamî şahsiyeti tam temsil ediyor.”

Türkiye’deki eğitim hizmetlerinin seviyesi kendisine anlatınca çok ilgilendi. Gençliğin çok iyi yetiştirilmesinin öneminin farkında.

Müslüman olmayan hanımından doğan oğlunun yaş gününde ona Yusuf İslam’ın kasetlerini gönderdiğini söyledi.

Türkiye’ye döndükten sonra Strasbourg’taki arkadaşlarımız telefon ettiler ve Süleyman Chatillion’un, “Türkiye’deki hizmetler, bilhassa eğitim çalışmaları bana çok tesir etti, acaba bana ne düşüyor? Yapabileceğim görevler varsa hemen bildirsinler.” dediğini ilettiler.

Aslında biz, bize düşenleri yerine getirsek, böyle pek çok insan da aktif hâle geçecek inşallah.

ŞAKK-I KAMER VE HİNDİSTAN'DAKİ KİTABE

Prof. Muhammed Hamidullah, Hindistan'da bir seyahati sırasında tarihî bir yapı ile karşılaştığını, kitabesinde de "Bu bina Ay ikiye bölündüğü zaman yapılmıştır." diye bir yazının bulunduğunu söylüyor. Hindistan ziyaretimiz öncesi bunu bazı Hindistanlı tanıdık ve dostlarımızdan sorduk. Fakat müspet bir cevap alamadık. İnşallah, bir engel olmazsa, siz bu satırları okurken, biz de Yeni Delhi'ye ulaşmış olacağız. Başta Hint uleması olarak, karşılaşacağımız tarihçilere de bu hususta bir bilgileri olup olmadığını sormayı düşünüyoruz. Ayrıca bunu takviye eden bir husus, Prof. Muhammed Hamidullah'ın bir tebliğindeki şu ifadelerdir: "Hz. Peygamber'in sağlığında Çakravati Fermas, Hindistan'da Malabar hükümdarı idi. Bir gece ayın çatlayıp bölündüğünü görerek hayrete düşmüştür. O, bu işi araştırmaya koyulmuş ve neticede dedelerinin kendisine bıraktığı vasiyetnamede bunun, son peygamberin bir mucizesi olacağına dair bir kayıt bulmuştu. Bunun üzerine Mekke'ye gelip Müslüman olmuştu. Hz. Peygamber, ona ülkesine dönüp orada İslam'ı yaymasını tavsiye etti. Giderken yolda hastalandı ve Yemen'de vefat etti. Onun kabri asırlar boyunca 'Hind Hükümdarının Mezarı' olarak ziyaret edilmiştir."

Daha önceki bir yazımızda "inşikak-ı kamer" yani Ay'ın ikiye bölünme mucizesinin, "kâffeten linnas" yani bütün insanlığa gönderilen Peygamberimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in şehadet âleminde bulunanlara bir mucizesi olduğunu bildirmiştik. Miraç'ın ise, gayb âlemlerine, beka ve ruhanî âlemlerde yaşayanlara

mahsus bir mucize olup Peygamberimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in "rahmeten lil âlemin" oluşunun bir işareti bulunduğunu da biraz izahat vererek anlatmaya çalışmıştık.

Bize en çok sorulan husus bu tarihî binanın nerede olduğu meselesi. Prof. Muhammed Hamidullah yer ile ilgili bir bilgi vermediği için bir şey söyleyemiyoruz. Bir müddet önce Paris'te bulunan arkadaşlarımla yaptığım telefon görüşmesinde bunu Hamidullah hocamızdan sormalarını istemiştim. Onlar da muhterem zatın şu anda hastanede yattığını ve konuşamaz halde olduğunu bildirdiler. Eğer okuyucularımızdan bu hususta bir bilgisi olan varsa, bize ulaştırmalarını istirham ederiz. Çünkü hem Efendimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in peygamberliğinin ispatı, hem de Kur'ân'da ifade edilen bir âyetin mucizeliğinin ilanı hususunda çok büyük bir hayır işlemiş olacaklardır. Bilhassa gündemde olan bir hususa da ışık tutacaklardır. Çünkü Ay üzerine yapılan son araştırmaların yayınlanmasının ardından "Ay'da hayat var mıdır?" sorusu gündeme gelirken, ayın yüzeyinde bulunan ve iki Kıbrıs büyüklüğünde (bazı gazete haberlerine göre iki Kosta Rika Adası büyüklüğünde) 13 kilometre (bazı haberlere göre 12 kilometre) derinliğinde bir krater içinde büyük ihtimalle bir suyun (bir gaz kitlesi olacağı da ihtimal dahilinde) mevcudiyeti söz konusudur. Ajanslar ve gazeteler su veya gaz oluşumunu bir kuyruklu yıldızın çarpmasına hamletmektedirler.

1927'de yazılan Sözler isimli eserinde Bediüzzaman Hazretleri şöyle demektedir: "Şimdi sen ey katre içine giren hakîm filozof senin katre-i fikrin dürbünüyle, felsefenin merdiveniyle ta aya kadar terakki ettin. Aya girdin. Bak, ay kendi zatında kesafetli, zulümatlıdır. Ne ziyası var ne hayatı. Senin çalışman beyhude, ilmin faydasız gitti." (Bkz. 24. Söz)

Ayrıca, aynı zat başka bir yerde Ayın ikiye bölünmesinin "Kıyamet yaklaştı, ay ikiye bölündü" (Kamer sûresinin ilk âyeti) ile kati olduğunu, bunun ".. bir volkanla bölünen bir dağ gibi mümkün" (31. Söz'ün zeyli) olduğunu beyan etmektedir.

Son sözü edebî dehaların kalemlerine havale edelim:

"Mukaddes parmak göğe doğru...
Ve ay iki şak;
Vurduğu granit kaya, külden daha yumuşak.
Çukurlarda su kaynar, onun oku değince;
Yemek tükenmez olur, o 'Bismillah'deyince."

Necip Fazıl Kısakürek

"Hiç yazı yazmayan o ummi Zat *(sallallahu aleyhi ve sellem)* parmak kalemiyle sema sayfasında bir elif yazmış; bir kırkı, iki elli yapmış."

Mevlânâ Câmi

Artık günümüz Müslümanlarının da çağlarının icabını yerine getirerek Miraç ve Şakk-ı Kamer mucizelerinin sahibi Peygamberlerinin ümmeti olduklarını, uzay çağına lâyık biçimde ispatlamaları gerekir.

MALABAR VE ŞAKK-I KAMER

Hindistan'a giderken yazdığım 'Şakk-ı Kamer ve Hindistan'daki Kitabe' başlıklı yazımda belirttiğim hususlarda, karşılaştığım kişilerle müzakerelerde bulunduk. Zaten, Ma'beri'nin yazdığı "Tuhfetül-Mücahidin" isimli eserde, Hindistan'ın güneybatı kıyılarında uzanan Malabar ülkesi kralı Çakravati Fermas'ın ayın ikiye bölünme mucizesine şahit olarak hicretten evvel Peygamberimiz *(sallallahu aleyhi ve sellem)*'in ziyaretine geldiği yazılı. O zaman bu tarihî yapının oralarda aranması gerekiyor. Hindistan'dan ayrılacağımız son akşam, Hindistan Enformasyon Bakanı İbrahim Bey bizi yemeğe davet etti. Hatta yemekte bizi seçim bölgesine davet etti. Ama vaktimiz yoktu. Sonradan, onun bölgesinin Malabar tarafları olduğunu öğrendik. Yemekte gazeteci Babuddin Han ile tanıştık. Bu meseleyi kendisine açınca, bize tarihî kitabelerle ilgili araştırma yapılabilecek bir kütüphaneden bahsetti. İnşallah Hint dillerini ve yazısını bilen araştırmacılar vasıtası ile bu hususun üzerinde duracağız.

Ayrıca Büyükelçi Rayendra M. Abhyankar da bu mevzuda gençliğinden kalma bir bilginin hatırında olduğunu ve yardımcı olacağını da bildirdi. İnşallah, tarihî bir gerçek ortaya çıkar.

Yakın tarihimiz üzerine ülkemize gelip doktora çalışmaları yapan ve Türkçeyi güzel konuşan Prof. Muhammed Sadık Bey de, "Malabar, Delhi'ye 2 bin 500 km uzaklıkta, güneyde bir bölge. Deniz tarafından Arabistan'a yakın olduğu için, Hindistan'ın ilk Müslüman olan eyaletlerinden. Gemilerle gidip gelmek kolay olduğu için Mekke ve Medine'ye gidip gelmişler.' dedi.

Prof. Muhammed Hamidullah, "İslam Peygamberi" isimli eserinin "Miraç ve Mucizeler" bölümünde diyor ki:

"Dolunay durumunda bulunan Ay'a Hz. Muhammed'in bir işarette bulunması üzerine, Ay derhal ikiye yarıldı. Her iki parça da birbirinden ayrılıp uzaklaştı ve kısa bir müddetin geçmesi ile de tekrar yan yana gelip birleştiler. Bu 'Şakk-ı Kamer' mucizesi konusunda, günümüzde ay etrafında dolaşan ve Sputnik adı verilen uydulardan alınmış ve dünyadan çekilebilen fotoğraflara nazaran mesafeleri daha çok yaklaştıran ay yuvarlağı ile ilgili alınmış fotoğraflarda, ay sathında ve ayın tam ortasında yukarıdan aşağıya uzanan bir 'çatlak' görülmektedir. Bu çatlak bir buçuk kilometre genişliktedir. Amerikalılar bu çatlağa 'Radley Rille' adını vermişlerdir. Bu çatlakla ilgili olarak Apollo-15 ile gerçekleştirilen derinliğine araştırmalar, anlaşıldığına göre, halka açıklanmayacaktır; zira 29 Temmuz 1971'de yayımlanan günlük 'The Guardian' adlı İngiliz gazetesinde çıkan haber yorum büyük bir korku uyandırmıştır. Orada çıkan yazıda, Müslümanların daha şimdiden bu fotoğraflara dayanmak suretiyle, İslam Peygamberine atfedilen 'Ay'ın İkiye Bölünmesi' mucizesini ispat yoluna girdikleri açıklanmaktadır. Acaba bir gün gelecek, Müslüman astronotlar, 'Bu yarıgın aslı ve esası konusunda ilmî çalışmalar başlatmak ve konuya ışık tutmak suretiyle 'bu yarıkın 'Şakk-ı Kamer' olayının üzerinde cereyan ettiği çizginin bir kısmını teşkil ettiğini açıklayabilecekler midir?"

Teknik ve teknolojik imkânların, hem dünya saadetine hem de pek çok gerçeğin ortaya çıkmasına vesile olacağını artık görmemiz ve ona göre çalışmamız gerekiyor.